

Groenbeleidsplan Gemeente Stein

5 oktober 2016

Gemeente Stein

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

GROENBELEIDSPLAN GEMEENTE STEIN

Mens en Maas in het Steinse landschap

Datum: 5 oktober 2016

Door:

Gemeente Stein
Desiree Sijtermans

bureau VERBEEK landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp
Jeroen Verbeek, Roxanne Hornman, Rob Smeets

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	7
	INLEIDING	15
A.	BESTAANDE PLANNEN EN BELEID	18
B.	HET BUITENGEBIED	24
1.	HET BUITENGEBIED: INVENTARISATIE EN ANALYSE	27
	1.1 Geraadpleegde studies en informatiebronnen	27
	1.2 Landschappelijke karakteristieken	29
	1.3 Kunstmatige ingrepen in het landschap	33
	1.4 Conclusie inventarisatie en analyse buitengebied: Samenspel tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen	39
2.	HET BUITENGEBIED: GROENVISIE	41
	2.1 Groenvisie voor het buitengebied: Mens en Maas	41
	2.2 Uitgangspunten van de visie voor het buitengebied beschreven aan de hand van de universele waarden van groen	41
3.	HET BUITENGEBIED: GEWENSTE GROEN- EN BOMENSTRUCTUUR	45
	3.1 Versterken contrasten	47
	3.2 Landschapsecologische structuur	61
	3.3 Recreatie en toerisme in relatie tot de groenstructuur	63
C.	DE KERNEN	65
1.	DE KERNEN: INVENTARISATIE EN ANALYSE	67
	1.1 Geraadpleegde studies en informatiebronnen	67
	1.2 Historische ontwikkeling van de kernen	69
	1.3 Stedenbouwkundige structuur	71
	1.4 Huidige groenstructuur in de kernen	73
	1.5 Conclusie inventarisatie en analyse kernen	77
2.	DE KERNEN: GROENVISIE	79
	2.1 Groenvisie voor de kernen	79
	2.2 Uitgangspunten van de visie voor de kernen beschreven aan de hand van de universele waarden van groen	81

3.	DE KERNEN: GEWENSTE GROEN- EN BOMENSTRUCTUUR	83
	3.1 Algemeen	83
	3.2 Beschrijving van de legendaeenheden	86
	3.3 Berg aan de Maas en Nattenhoven	91
	3.4 Oud Urmond	95
	3.5 Urmond oost	99
	3.6 Oud Stein	103
	3.7 Stein: Kerensheide	107
	3.8 Stein: Centrumgebied en Nieuwdorp	111
	3.9 Stein: Poort van Stein en Steinerbos	115
	3.10 Stein: Business Park Stein	117
	3.11 Elsloo noord	118
	3.12 Elsloo zuid	120
	3.13 Catsop	125
	3.14 Meers, Kleine Meers en Veldschuur	129
	3.15 Maasband	133
	3.16 Bewoners en groen	137
D.	UITVOERINGSPROGRAMMA EN FINANCIERINGSSTRATEGIE	143
1.	UITVOERINGSPROGRAMMA	145
	1.1 Dynamische projectenlijst	145
	1.2 Groenstructuur in relatie tot groenbeheer	173
2.	FINANCIERINGSSTRATEGIE	175
	2.1 Algemeen	175
	2.2 Economische waarde van groen	175
	2.3 Fysische waarde van groen	177
	2.4 Mogelijkheden ter vergroting van het huidige groenbudget	178
	BRONVERMELDING	183
	OVERZICHT LEGENDAEEENHEDEN	185
	BIJLAGEN	189

SAMENVATTING

Inleiding

Het voorliggende groenbeleidsplan voor de gemeente Stein is de opvolger / de actualisatie van de inmiddels verouderde Groenstructuurvisie uit 2000. Het groenbeleidsplan geeft een integrale visie voor de lange termijn op de ontwikkeling van het openbaar groen binnen de gemeente (groenstructuur en bomenstructuur), zowel voor het groen van de verschillende kernen als voor het groen in het buitengebied. In dit document is het gemeentelijke beleid aangaande de gewenste kwantiteit en kwaliteit van het openbare groen vastgelegd. Het vormt daarbij een stimulerend document dat de basis legt voor toekomstige ontwikkelingen, initiatieven en keuzes voor het groen. Daarnaast dient het groenbeleidsplan als basis voor een nadere concretisering in uitvoeringsgerichte projecten, die ertoe moeten leiden dat de gestelde uitgangspunten en doelstellingen van het openbaar groen verwezenlijkt worden.

DEEL A: Bestaande plannen en beleid

Om nieuw beleid te maken is het van belang om bestaand beleid te bestuderen. Het groenbeleidsplan is opgesteld met inachtneming van het geldende rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid.

DEEL B: Buitengebied

1. Inventarisatie en analyse buitengebied

Het landschap in de gemeente kent vier verschillende typen landschap die gevormd zijn door invloeden van de Maas. Het laagterras is het dal van de Maas en daarmee het laagst gelegen stuk landschap in de gemeente. De aanwezigheid van dijken, de natuur van het Grensmaasgebied en het kleinschalige agrarische cultuurlandschap zijn hier karakteristiek. De terrasrand vormt de overgang tussen het middenteras en het laagterras. Landschappelijke karakteristieken zijn de beboste hellingen, de ligging van de oude kernen direct bovenaan de terrasrand en de uitzichten vanaf de rand over het Maasdal. Het middenteras ligt aan de rand van het Graetheide plateau. Op dit terras zijn de steeds verder naar elkaar toe groeiende kernen Stein, Urmond, Berg aan de Maas, Nattenhoven

en Elsloo gelegen. Vanaf dit terras is uitzicht op de snelwegen en het bedrijventerrein Chemelot. Het heuvellandschap binnen de gemeente Stein is gelegen op het plateau van Schimmert. Aan de rand van het plateau ligt het gehucht Catsop. Landschappelijke karakteristieken zijn de graften, holle wegen, fruitweides, Limburgse hagen en de afwisseling tussen vergezichten en beslotenheid. De kleine landschapselementen staan in dit landschap onder druk.

Door de aanleg van kunstwerken als het Julianakanaal en de spoor- en snelwegen zijn ecologische verbindingen met de tijd onderbroken. Om de onderbrekingen zoveel mogelijk te herstellen zijn in de gemeente Stein in de afgelopen jaren maatregelen getroffen ter bevordering van de migratie en uitwisseling van flora en fauna tussen leefgebieden binnen en buiten de gemeente. Het Grensmaasproject zal in de toekomst een belangrijke drager van de ecologische structuur binnen de gemeente vormen. De landweer, spoorlijnen, Julianakanaal, (snel)wegen en de uitbreidingen van de kernen door de tijd heen hebben beperkte binding met de oorspronkelijke kleinschalige landschappelijke structuren.

Wandelen, fietsen en andere vormen van recreatie in het Steinse groen vindt met name plaats in de het Grensmaasgebied, de historische Maasdorpen, het Heidekampspark, het heuvellandschap, Kasteel Elsloo en het Steinerbos. In de komende jaren zal de gemeente met name in het Maasdal nieuwe fietspaden aanleggen.

De beschreven landschappelijke structuren met natuurlijke dan wel kunstmatige ontstaanswijze kruisen elkaar op meerdere plekken in de gemeente. Door de doorsnijding van landschappen zijn de verschillende landschapstypen en de continuïteit ervan slecht herkenbaar, de kunstmatig geschapen lijnen domineren.

2. Groenvisie buitengebied: Mens en Maas

Het samenspel en contrast tussen landschappelijke karakteristieken en de kunstmatige ingrepen is uniek. Het versterken van het contrast tussen het natuurlijke en kunstmatige biedt potentie om de identiteit van het groen in de gemeente te versterken. De

groenvisie op het buitengebied heeft als doel om met onderscheidend, passend en herkenbaar groen de gemeente aantrekkelijker te maken voor bewoners en recreanten, het aantrekken van economie en het versterken van ecologische structuren.

3. Gewenste groen- en bomenstructuur buitengebied: versterken contrasten

In dit hoofdstuk is de gewenste groenstructuur voor het buitengebied van de gemeente Stein in woord en beeld weergegeven. Ingrepen en maatregelen die extra aandacht behoeven zijn:

- Terrasrand versus Julianakanaal: Het contrast tussen beide landschappelijke elementen vergroten door het versterken van de terrasrand met struweel en het aanvullen van de populierenrijen langs het kanaal. Tot het versterken van de terrasrand behoort ook het vergroenen van gebouwen die de rand doorbreken en het creëren van subtiele doorzichten vanaf de rand op de Maasvallei.
- Natuur Grensmaasgebied versus agrarisch cultuurlandschap op het laagterras: Het contrast tussen het natuurlijke karakter van het Grensmaasgebied en het agrarisch cultuurlandschap versterken door de aanleg en instandhouding van de kleine landschapselementen in het agrarisch cultuurlandschap. Hiertoe behoort ook het aanbrengen van een afwijkende aanplant van verspreid staande bomen en bosschages langs de Maasbanderkerkweg die vanuit Stein naar Maasband leidt.
- Contrasten tussen cultuur en natuur op het middenteras: het versterken van de kleine landschapselementen in het agrarische gebied, het Urdal ter hoogte van de Heibergweg en de Driekoulenweg omvormen tot 'landschapspark' door de verschillende landschappelijke elementen die hier samenkomen beter zichtbaar te maken en de routestructuur te verbeteren.
- Heuvellandschap: Herstellen en versterken van de kleine landschapselementen als graften en holle wegen, versterken van de hoogstamboomgaarden rondom Catsop als landschappelijke inbedding van de kern, locaties van archeologische waarde verbijzonderen met groen.
- Inbedding van de kernen in het landschap: Behouden en versterken van de aanwezige hoogstamboomgaarden rondom Catsop, Meers, Kleine Meers, Veldschuur en Nattenhoven. Met de aanleg van de nieuwe dijk bij Maasband vraagt de landschappelijke inpassing van het gehucht extra aandacht. Achterkanten stedelijke rand aan de noordzijde Stein en Urmond dienen op landschappelijke wijze ingepast te worden of door middel van een stedenbouwkundige ingreep opgelost te worden.
- Snelwegen: Met betrekking tot de groenzone langs de A2 sluit het groenbeleidsplan zich aan bij de gewenste groenstructuur als voorgesteld in het plan 'Groenzone A2'. Voor de A76 geldt dat de aanleg van groene buffer ter hoogte van de Reekstraat gewenst is.
- De Heerstraat algemeen: In de toekomst moet de Heerstraat dé groene loper zijn die de kernen van de gemeente van noord naar zuid verbindt. De straat heeft buiten de kernen een karakter dat past bij het buitengebied met kruidenrijke bermen en een bijzondere en herkenbare bomenrij. Binnen de kernen voegt de boomstructuur zich naar het gewenste beeld van de betreffende kern met wederom een dubbele bomenrij.
- Landschapsecologische structuur: De ecologische structuur van het buitengebied dient behouden en verbeterd te worden. Dit wordt bereikt door het creëren van continuïteit in de groene en blauwe structuren zodat ze als ecologische verbindingzones kunnen fungeren. Hierbij is het afstemmen van ecologische en recreatieve waarden van belang.
- Recreatie en toerisme in relatie tot de groenstructuur: Het inzetten van bijzondere gebiedseigen landschappelijke elementen als onderdeel van recreatieve structuur. Nieuwe routes creëren die langs de landschappelijke elementen leiden zoals het rondje groene ring Stein en het versterken van het ommetje ten noorden van Urmond.

DEEL C: De kernen

1. Inventarisatie en analyse kernen

De historische kernen (op de dorpen in de Maasvallei na) zijn gelegen op het middenterras tegen de terrasrand en droogdalen aan: direct op de overgang tussen hoog en laag, nat en droog. Vanaf begin 18e eeuw staat op kaartbeeld dat de historische kernen omgeven zijn door boomgaarden waar in de huidige situatie nog restanten van over zijn. De komst van de mijnen aan het begin van de 20e eeuw zorgde dat oude dorpslinten in rap tempo uitbreidden waardoor beperkte binding met de bestaande kleinschalige structuren overbleef. Na aanleg van het Julianakanaal in de jaren '30 van de vorige eeuw zijn fysieke en visuele barrières opgeworpen tussen de kernen. Uit de veldverkenning blijkt dat o.a. de historische ensembles van monumentale bomen en gebouwen in de kernen waardevol zijn voor de huidige bomenstructuur, de groenvoorzieningen in wijken van Stein, Berg aan de Maas en Elsloo bijdragen aan een groene uitstraling van de betreffende wijken, de direct aan de kernen gelegen parken als het Steinerbos, kasteelpark Elsloo, het Molenpark en het Heidekamppark recreatiegebieden vormen voor bewoners en bezoekers en dat de landschappelijke elementen in de kernen als de Hoolstraat in Stein en restanten van boomgaarden in Stein en Berg aan de Maas waardevol zijn voor de groenstructuur en dat de relatie van de gehuchten in het Maasdal met het omliggende buitengebied sterk is. Maar daarnaast blijkt ook dat de naoorlogse wijken een versteend karakter hebben door het gebruik van voortuinen als parkeerplek of door het toepassen van kiezels of tegels in de voortuin om onderhoudsredenen.

De inventarisatie en analyse van de kernen concludeert dat in de huidige situatie de groen- en bomenstructuur van de kernen bijzondere groene (landschappelijke) elementen kent van monumentale waarde, maar dat de samenhang en de herkenbaarheid van de kernen onvoldoende tot uiting komt in het groen. Dit komt voort uit de kunstmatige ingrepen in het landschap en de in korte tijd ontwikkelde stedelijke uitbreidingen.

2. Groenvisie kernen: groen als verbindend element

In het gewenste toekomstbeeld voor de kernen in de gemeente Stein:

- Draagt groen bij aan de identiteit van de kern: de centra van de kernen zijn door een sterke en onderscheidende groenstructuur aantrekkelijk en herkenbaar.
- Wonen de bewoners in een gezonde en aangename leefomgeving door het aanwezige duurzame groen in de straat.

3. Gewenste groen- en bomenstructuur kernen, beschrijving per deelgebied

In dit hoofdstuk is voor de kernen van de gemeente Stein de gewenste groen- en bomenstructuur in woord en beeld weergegeven. Om te komen tot een heldere en onderscheidende groen- en bomenstructuur is in elke kern de bovenliggende groen- en bomenstructuur gekoppeld aan de gebiedsontsluitingswegen en entrees, de structuur die hieronder ligt is die van de historische linten, centra en bijzondere plekken en tot slot eindigt de volgorde met de wijken en erftoegangswegen.

Een samenvatting van de ingrepen en maatregelen die extra aandacht behoeven per kern:

Berg aan de Maas en Nattenhoven:

- Boomstructuur gebiedsontsluitingswegen aanvullen en versterken,
- Opwaarderen entree aan de westzijde van Berg aan de Maas,
- Opwaarderen en vergroenen Beatrixplein,
- De kapel aan de Margrietstraat voorzien van bijzonder groen,
- Afgraving aan de Koningsberg toegankelijk maken voor publiek,
- Groene gevels in het centrum van Berg creëren,
- Samen met bewoners sociale functies toekennen aan de groenpleinen.

Oud Urmond:

- Opwaardering entree oostzijde door vanaf de brug zicht te creëren op de Martinuskerk door het deels weghalen van beplanting,
- De ensemblewerking van monumenten met markante boom dient duurzaam in stand gehouden te worden,

- Oude haven herkenbaar maken in het landschap, eventueel in combinatie met een functioneel hydrologische element,
- Locatie Oude Poort verbijzonderen met groen,
- Boomstructuur parkeerplein Burgemeester Strijkerstraat omvormen,
- Buurt aan straat De Bath vergroenen,
- Plan Kattekop, kapel voorzien van bijzonder groen, voetpad herstellen ter hoogte van voormalige verdedigingswal.

Urmond oost:

- Opwaardering gebiedsontsluitingswegen en interne ontsluitingswegen met een herkenbare groen- en bomenstructuur,
- Opwaardering entree oostzijde Urmond,
- Voorzieningen ruimtelijke met elkaar verbinden door middel van groen,
- Opwaardering Molenpark in samenwerking met DOP Urmond,
- Landschappelijk inpassen van de noordelijke dorpsrand,
- Vergroeningsproject wijken ten noorden van de Mauritslaan,
- Kruisingen in wijk ten zuiden van de Mauritslaan voorzien van bijzondere boomgroepen.

Oud Stein:

- Kapelaan Berixstraat voorzien van dubbele bomenrij,
- Aanvullen van leibomen in het historische lint,
- Hoolstraat opwaarderen,
- Restanten boomgaarden duurzaam in stand houden,
- Wijken omgeving Moutheuvelsweg en Keerderkerkweg vergroenen,
- Terrasrand in je achtertuin: huizenbezitters stimuleren om een boom- en struweelrijke achtertuin te behouden of te versterken.

Stein: Kerensheide:

- Hekwerken terrasrand aan noordelijke entree verplaatsen,
- Samen met bewoners sociale functies toekennen aan de groenpleinen,

- Begraafplaats voorzien van bloeiend groen,
- Noordelijke dorpsrand landschappelijk inpassen,
- Dubbele bomenrij Heerstraat-Noord vervangen,
- Mauritsweg omvormen tot groene ader met dubbele bomenrij.

Stein: Centrumgebied en Nieuwdorp:

- Heerstraat-Centrum, Heerstraat-Zuid en Steinderweg: De gekandelaberde bomen vervangen,
- Stadhouderslaan: monumentale laan behouden en aanvullen. Rotondes voorzien van bloeiend groen,
- Het centrum van Stein accentueren met bijzonder groen,
- Kerkplein aan de Peldenstraat vergroenen en opwaarderen,
- Wijk centrum Stein voorzien van enkele bomenrijen,
- In de wijken Nieuwdorp een vergroeningsactie starten samen met de bewoners.

Stein: Poort van Stein en Steinerbos:

- Groen- en bomenstructuur aan de Heidekampweg en Stadhouderslaan duurzaam in stand houden,
- De rotondes voorzien van b(l)oeiend groen,
- Sfeer van het Steinerbos met beplanting doortrekken in de omgeving van het gemeentehuis en het recreatieoord,
- Poort van Stein: groene buffer tussen bedrijventerrein en woningen duurzaam in stand houden,
- De bewoners in de 'Boswijk' van het Steinerbos verplichten tot het behouden van een groene voor- en achtertuin.

Stein: Business Park Stein:

- Sanderboutlaan en Napoleonsbaan voorzien van dubbele haagstructuur,
- Steinderweg: Concurrerende bomen van laan en Business Park aanpakken om verdere scheefgroei te voorkomen,
- De rotondes aan de Steinderweg voorzien van b(l)oeiend groen,
- De erftoegangswegen voorzien van een enkele

- haagstructuur,
- Vergroenen van bedrijfskavels.

Elsloo noord:

- Groenstructuur van de Driekoulenweg duurzaam in stand houden. Voor de Heibergweg geldt het toepassen van een verspringende boomstructuur,
- Interne noord-zuid verbindingen voorzien van enkele begeleidende bomenrij,
- Vergroeningsactie met bewoners starten,
- Groen- en bomenstructuur van de Vogeltjesbuurt herzien,
- Wijken Elserveld: bomen vervangen en rijen aanvullen.

Elsloo zuid:

- Gebiedsontsluitingswegen van Elsloo voorzien van passend groen,
- Boomarme straatprofiel van het historische lint behouden,
- Opwaarderen Dorine Verschureplein,
- Doorzichten over de Maasvallei creëren,
- Hoogspanningspark aanleggen,
- Locaties leegstaande schoolgebouwen een groene invulling geven,
- Bomen Jurgenstraat vervangen rekening houdende met voldoende parkeercapaciteit,
- Schuttersdreef als specifieke opgave.

Catsop:

- Entree van Catsop aan noordzijde voorzien van b(l)oeiend groen,
- Drie bijzondere kruisingen toepassen of behouden van bijzonder groen,
- Profiel Weg Mergelakker herzien en toepassen van doorgaande groen – en boomstructuur,
- Weg Kempken voorzien van enkele bomenrij (rekening houdende met hoogspanningsmasten).

Meers, Kleine Meers en Veldschuur:

- Vergroenen historische linten door middel van erfbeplanting, in samenwerking met bewoners,
- Kerkplein opwaarderen met bijzonder groen,
- Locatie Rozenkranskapel opwaarderen,
- Grindgat recreatief interessant maken,

- Woonstraten voorzien van enkele bomenrij in combinatie met parkeervakken,
- Toepassen vlinderlokkende beplanting in privé en openbare ruimte.

Maasband:

- Ontwerp opstellen voor landschappelijke inpassing van Maasband,
- Toegangsroute naar Maasband vanuit Stein voorzien van verspreid staande boomgroepen,
- Groene entree tot Maasband realiseren in combinatie met parkeerplek,
- Markante bomen aan het plein aan de kop van Maasband duurzaam in stand houden.

Bewoners en groen:

Een nadrukkelijk streven van de gemeente is om energie te steken in het voorlichten over en stimuleren en faciliteren van groene voortuinen, groene erfafscheiding en groene daken. Daarnaast kan de gemeente samen met bewoners een groenproject voor in de openbare ruimte indienen bij het landelijke platform Groen Dichterbij.

DEEL D: Uitvoeringsprogramma en financieringsstrategie

1. Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma start met een dynamische projectenlijst met bijbehorende kostenramingen en prioritering. Met deze lijst ontstaat inzicht in de ruimtelijke spreiding van ingrepen en inzicht in de globale budgetten die benodigd zijn om de ambitie ten aanzien van de ontwikkeling van de groen- en bomenstructuur te realiseren. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor het groenbeheer en onderhoud aangezien het groenbeleidsplan een uitbreiding van de groen- en bomenstructuur voorstelt. Hiertoe is het van belang dat duidelijke keuzes voor het kwaliteitsbeeld voor zowel het buitengebied als de kernen gemaakt worden.

2. Financieringsstrategie

De financieringsstrategie begint bij de bewustwording van het feit dat groen niet alleen geld kost, maar juist ook geld oplevert. Vaak worden groen en het onderhoud ervan echter voornamelijk als kostenpost gezien. De afgelopen jaren is wetenschappelijk bewezen dat groen juist geld oplevert wanneer je het op een goede manier toepast. Aangegeven is wat de economische (op het gebied van gezondheidszorg, productiviteit van werknemers, recreatie, opbrengsten van stadslandbouw en invloed op onroerend goed) en fysische waarden van groen zijn (invloed op luchtkwaliteit, microklimaat, waterbeheer en energieproductie). Mogelijkheden ter vergroting van het huidige groenbudget zijn het benutten van opengestelde subsidieregelingen, het benutten van mogelijkheden grondexploitatiewet, het uitvoeringsprogramma opknippen, meeliften met andere projecten, samenwerken met stakeholders, kansen benutten door toepassing juiste kwaliteitsniveaus, wijziging beheermethode, versobering assortiment, afstoten of verpachten delen van de openbare groenstructuur en groen als product vermarkten.

De vijf parels in de Maasvallei. Kunstwerk door Roel Meertens.

INLEIDING

De aanleiding

Het voorliggende groenbeleidsplan voor de gemeente Stein is de opvolger / de actualisatie van de inmiddels verouderde Groenstructuurvisie uit 2000. Uit deze visie zijn verschillende groenprojecten voortgekomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vijf projecten van 'Steins landschap: Parels in de Maasvallei': het Heidekampspark, Kasteelpark Elsloo, groenzone A2, IP Catsop en het Urdal / Scharberg. Daarnaast wordt er op moment van schrijven hard gewerkt aan de realisatie van het Grensmaasproject. Deze ontwikkelingen tezamen hebben ervoor gezorgd dat de gemeente Stein toe is aan een nieuw groenbeleidsplan voor de komende 15-20 jaar.

De doelstelling

Het groenbeleidsplan geeft een integrale visie voor de lange termijn op de ontwikkeling van het openbaar groen binnen de gemeente (groenstructuur en bomenstructuur), zowel voor het groen van de verschillende kernen als voor het groen in het buitengebied. In dit document is het gemeentelijke beleid aangaande de gewenste kwantiteit en kwaliteit van het openbare groen vastgelegd. Het vormt daarbij een stimulerend document dat de basis legt voor toekomstige ontwikkelingen, initiatieven en keuzes voor het groen. Daarnaast dient het groenbeleidsplan als basis voor een nadere concretisering in uitvoeringsgerichte projecten, die ertoe moeten leiden dat de gestelde uitgangspunten en doelstellingen van het openbaar groen verwezenlijkt worden.

In het groenbeleidsplan is een ruimtelijke uitwerking van de groenvisie opgenomen in de vorm van een kaart (opgesplitst in meerdere deelkaarten) die de gewenste groen- en bomenstructuur weergeeft. De kaart toont de ontwikkeling van het groen in de gemeente Stein op hoofdlijnen. Dat wil zeggen, dat de gewenste groen- en bomenstructuren globaal zijn aangegeven en niet één op één naar het groei-/standplaatsniveau kunnen worden vertaald. Voor het vertalen van de gewenste groen- en bomenstructuur naar uitvoeringsgerichte plannen is een nadere uitwerking nodig, waarbij op basis van beschikbare boven- en ondergrondse ruimtes, de functie van de openbare ruimte en het wensbeeld een concrete invulling wordt gegeven van de gewenste groenstructuur.

Missie van de gemeente op het gebied van groen

In de Strategische Toekomstvisie van Stein is omschreven dat de gemeente zich regionaal nadrukkelijk wil profileren als 'een eigenzinnige gemeente in de Zuid Limburgse Maasvallei, waar het lekker dorps wonen is met kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap en particulier initiatief'. Om deze missie te volbrengen op het gebied van woonkwaliteit en voorzieningen schrijft de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025 dat Stein onder andere zal investeren in omgevingskwaliteit bestaande uit groen, water, cultuurhistorie en de openbare ruimte. Daarnaast is de gemeente voornemens om het economisch profiel te verbreden en versterken door een beter gebruik van toeristisch recreatieve potenties rondom natuur, landschap, cultuur, cultuurhistorie, sport en evenementen. Het groenbeleidsplan sluit aan op bovenstaande missie en geeft weer op welke manier vanuit het groen bijgedragen kan worden aan het volbrengen van de missie.

Samen kiezen we voor groen

Dit groenbeleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met bewoners en de klankbordgroep bestaande uit belanghebbende organisaties. Zo heeft een groot aantal mensen met lokale kennis en betrokkenheid zich ingespannen om in overleg met de gemeente en bureau VERBEEK aan te geven wat knelpunten en wensen zijn en waar in het groenbeleid nadruk op zou moeten liggen. Vanuit eigen kennis hebben zij de voorstellen voor het groenbeleid getoetst en aangevuld. De gemeente Stein is alle betrokkenen hiervoor erkentelijk. In de bijlagen van dit rapport vindt u de deelnemerslijsten en verslagen van de bijeenkomsten met bewoners en de klankbordgroep.

Leeswijzer

Na de toelichting op de voor het groenbeleidsplan relevante uitgangspunten in de bestaande plannen en beleid komt eerst het groenbeleid voor het buitengebied aan bod, gevolgd door het groenbeleid voor de kernen:

- Deel A: Bestaande plannen en beleid: Naast Het beleid en de overige bestaande plannen aangaande groen zijn ten behoeve van het groenbeleidsplan bestudeerd. Daarbij is zowel gekeken naar het bebouwde gebied als naar het buitengebied van de gemeente Stein. Tevens is aandacht besteed aan de directe omgeving, zowel Nederland als België, van de gemeente Stein. Aan de orde komen onder meer het Rijksbeleid, het beleid van de Provincie Limburg, gemeente Beek, gemeente Sittard-Geleen, gemeente Meerssen, gemeente Maasmechelen, het huidige groenbeleid van de gemeente Stein en andere bestaande plannen, zoals de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025.
- Deel B: Groenbeleid voor het buitengebied: In dit hoofdstuk zijn de voor de planvorming van het buitengebied de relevante gegevens over de gemeente Stein geïnventariseerd en geanalyseerd. De resultaten zijn vertaald naar een visie op het groen in het buitengebied gevolgd door een uitwerking van de visie in de gewenste groen- en bomenstructuur.

- Deel C: Groenbeleid voor de kernen: In dit hoofdstuk zijn de voor de planvorming van de kernen de relevante gegevens over de gemeente Stein geïnventariseerd en geanalyseerd. De resultaten zijn vertaald naar een visie op het groen in het kernen gevolgd door een uitwerking van de visie in de gewenste groen- en bomenstructuur voor de verschillende kernen afzonderlijk.
- Deel D: Uitvoeringsprogramma en financieringsstrategie: Hierin is aangegeven welke acties ondernomen dienen te worden en op welke manier deze gefinancierd kunnen worden om de gewenste groen- en bomenstructuur in de gemeente Stein te kunnen verwezenlijken.

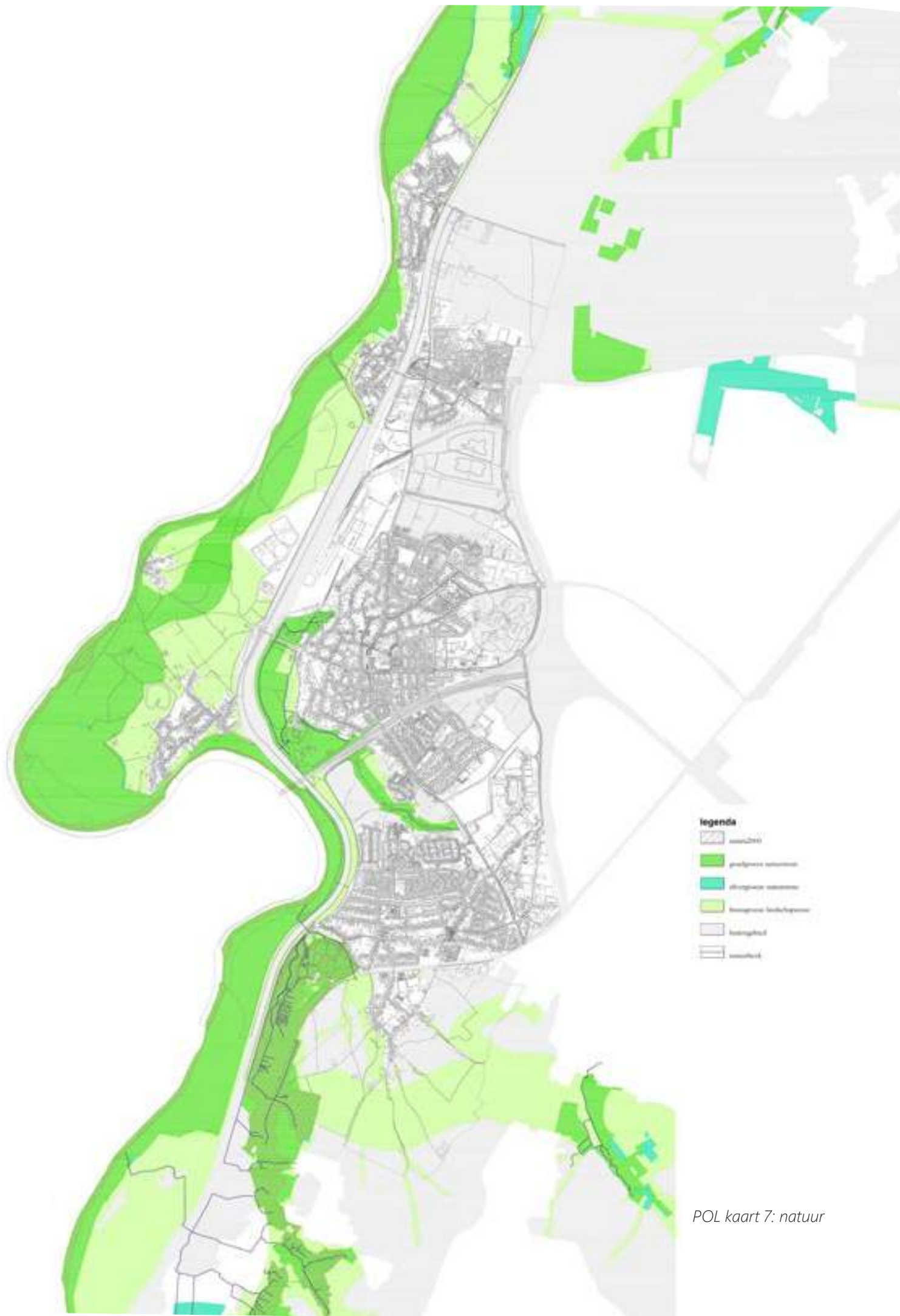
De tekst van dit rapport is zo opgesteld dat het groenbeleid voor het buitengebied en de kernen los van elkaar geraadpleegd kan worden.

Gulpen, 28 september 2016
bureau VERBEEK landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

DEEL A: BESTAANDE PLANNEN EN BELEID

POL kaart 7: natuur

Bestaande plannen en beleid

Om nieuw beleid te maken is het van belang om bestaand beleid te bestuderen. Het groenbeleidsplan is opgesteld met inachtneming van het geldende rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid.

Beleid op provinciale schaal

- POL, Provincie Limburg, 2014
- POL, aanvulling Grensmaas, Provincie Limburg
- Limburgs Kwaliteitsmenu
- Inpassingsvisie A2 Het Vonderen – Kerensheide, 2014
- Project verruimen Julianakanaal
- Grensmaas project, Consortium Grensmaas Bv
- Leidraad Beheer Groenvoorzieningen 2013, Rijkswaterstaat
- Julianakanaal, Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van kanalen, Rijkswaterstaat, 2014
- Groenbeheerplan Julianakanaal, Rijkswaterstaat
- Nationaal Landschap Zuid-Limburg
- Legger Waterschap Roer en Overmaas, 2012

Regionaal beleid / beleid van aangrenzende gemeentes

- Regiovisie westelijke mijnstreek, 2009
- Structuurvisie Beek 2012-2022,
- Structuurvisie Sittard-Geleen, 2010
- Groenbeleidsplan gemeente Beek (nog niet afgerond)

Gemeentelijk beleid

- Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025
- Gemeentelijk kwaliteitsmenu
- Waterplan Gemeente Stein, 2009
- Strategische toekomstvisie 'Het Stein van morgen', 2011-2021
- Eigenkrachtvisie, 2014
- Beheerplan openbare ruimte Stein, 2012
- (Beheer)kwaliteit van de openbare ruimte, 2016
- Steins landschap met de vijf parels in de Maasvallei
- Relevante bestemmingsplannen
- Diverse ruimtelijke plannen op lokaal schaalniveau

Zie voor meer informatie en kaartmateriaal de Ruimtelijke Structuurvisie 2015-2025.

Uitvoeringskaart Grensmaasproject

DOP Berg: Plan voor het Beatrixplein

DOP Meers: Maes make veer same!

DOP Nieuwdorp: Integrale visie

DOP Urmond: Plan voor het Molenpark

DOP Oud Stein: Integrale visie

Bijeenkomst voor DOP Nieuwdorp

Dorpsontwikkelingsplannen

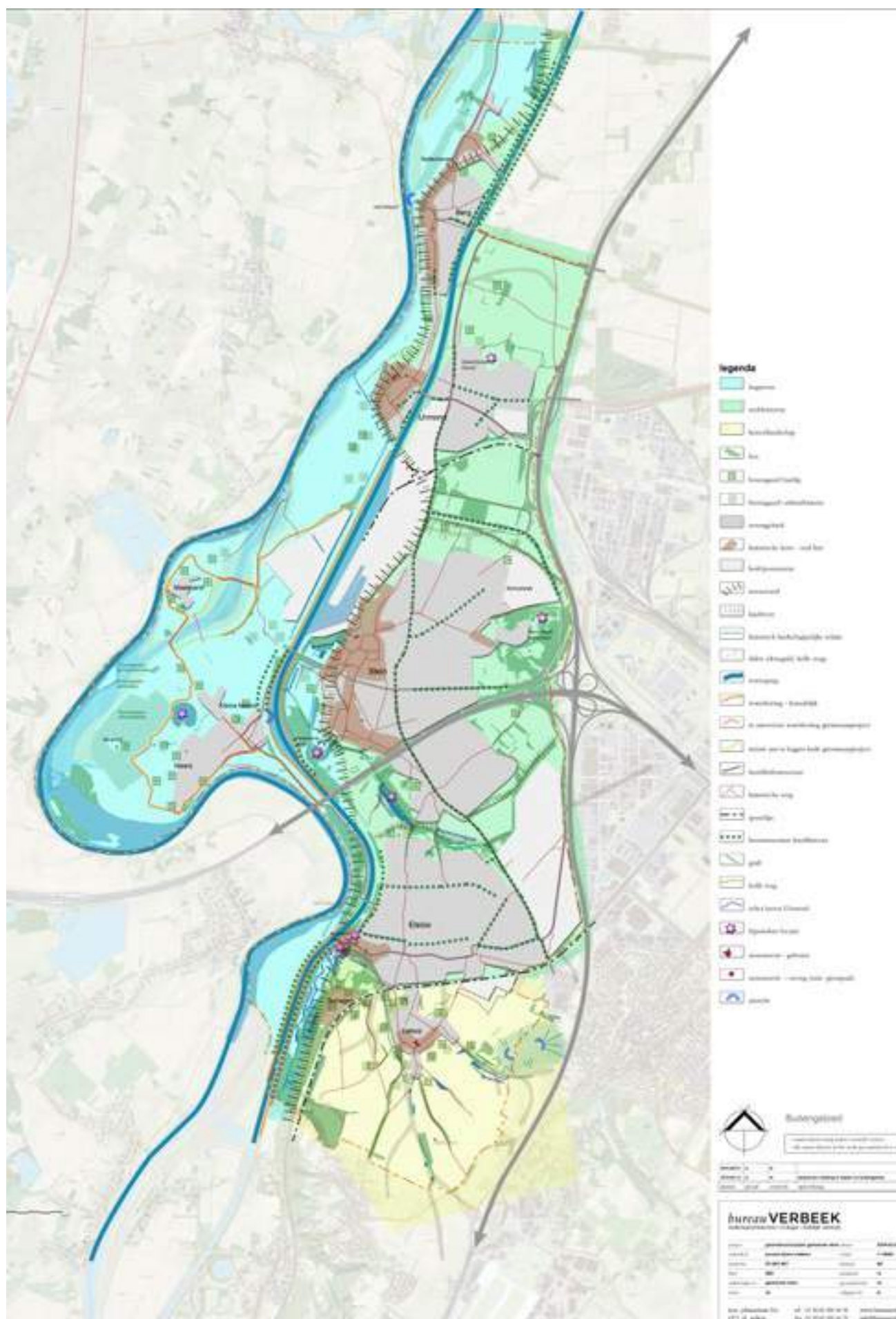
Speciale aandacht gaat uit naar de verschillende dorpsontwikkelingsplannen (ook wel DOP). Met de 'DOPsgewijze aanpak' is de gemeente in 2012 een nieuwe werkwijze gestart. De gemeente Stein stelt interactief, samen met inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van verenigingen en organisaties een dorpsontwikkelingsplan op voor de kernen van Stein. Met een DOP wil de gemeente aan de hand van burgerparticipatie er voor zorgen dat de dorpen, nu maar ook in de toekomst, prettige woon- en leefgebieden blijven, inspelend op allerlei ontwikkelingen die plaatsvinden. Tijdens het schrijven van dit groenbeleidsplan zijn reeds veel initiatieven uit de DOP's voortgekomen en uitgevoerd. Het groenbeleidsplan heeft ontwikkelingen uit de DOP's die relevant zijn voor de groen- en bomenstructuur meegenomen en vastgelegd.

DEEL B: HET BUITENGEBIED

Analysekaart die de landschappelijke opbouw van de gemeente Stein toont.

1. HET BUITENGEBIED: INVENTARISATIE EN ANALYSE

1.1 Geraadpleegde studies en informatiebronnen

De uitkomsten van de inventarisatie en analyse van het buitengebied zijn tot stand gekomen door het bestuderen van de volgende verrichte studies dan wel geraadpleegde informatiebronnen:

Veldverkenning en relevant kaartmateriaal:

Aan de hand van veldbezoeken en door de gemeente beschikbaar gesteld kaartmateriaal zijn de huidige groenstructuur en bomenstructuur onderzocht en vastgelegd op kaart.

De Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025:

In 2015 is de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025 opgesteld. Ten behoeve van deze visie is een landschapsanalyse uitgevoerd. De voor het groenbeleidsplan relevante aspecten als de landschappelijke opbouw, historische ontwikkeling en het watersysteem zijn voor deze visie reeds onderzocht (zie voor de relevante analysekaarten de bijlagen van dit rapport). Voor dit hoofdstuk is informatie uit de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025 gefilterd en aangevuld waar nodig.

Groenstructuurvisie 2000:

Voor de voorganger van dit beleidsdocument, de groenstructuurvisie uit 2000, is een landschapsanalyse uitgevoerd. Het voorliggende document borduurt hier op voort door de aspecten die nog van toepassing zijn mee te nemen en door de verouderde aspecten bij te werken. Sinds de Groenstructuurvisie in 2000 is de groenstructuur aangesterkt door de uitvoering van deelprojecten die uit deze visie zijn voortgekomen.

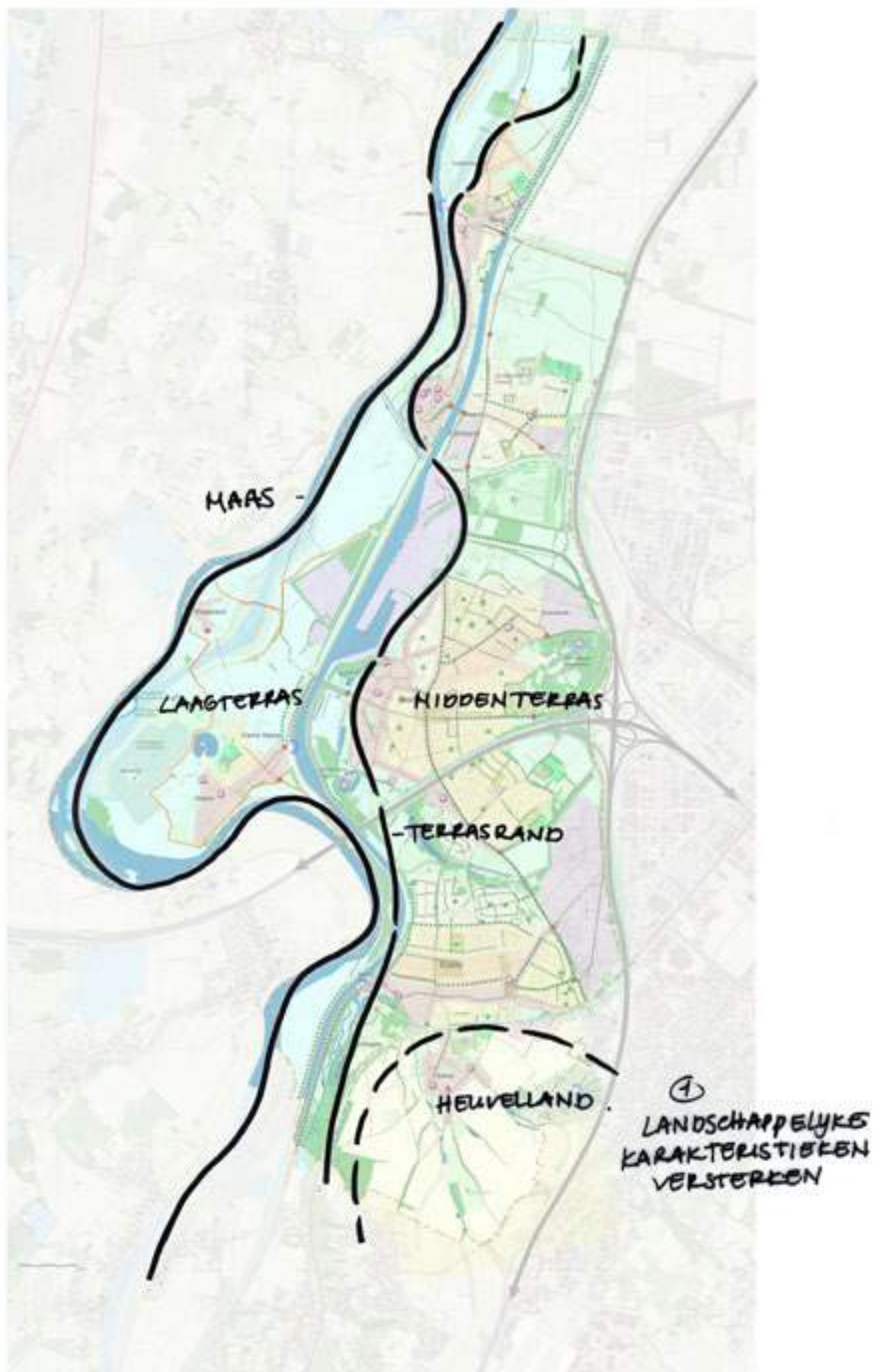
Gedeelde kennis van de klankbordgroep:

Gedurende de totstandkoming van het Groenbeleidsplan hebben twee bijeenkomsten met de klankbordgroep plaatsgevonden. Tijdens de eerste bijeenkomst zijn tijdens een fietstocht door het buitengebied kennis en wensen aangaande het openbaar groen in het buitengebied met elkaar gedeeld. Bij de tweede bijeenkomst is het concept groenbeleidsplan gepresenteerd en kregen de klankbordgroep leden de gelegenheid om hier op te reageren

De analysekaart op de linker pagina geeft de landschappelijke opbouw van de gemeente Stein weer. Aan de hand van deze kaart worden de uitkomsten van de inventarisatie en analyse beschreven in de vorm van de landschappelijke karakteristieken en de kunstmatige ingrepen die het landschap gevormd hebben.

Fietstocht met de klankbordgroep op 18 april 2016. Zie voor het verslag van de fietstocht de bijlagen van dit rapport.

Overzicht van de landschapstypen in het buitengebied.

1.2 Landschappelijke karakteristieken

Het landschap in de gemeente kent vier verschillende typen landschap die gevormd zijn door invloeden van de Maas. Hieronder volgt een toelichting op de karakteristieken van de landschapstypen.

1.2.1 Laagterras

Het laagterras is het dal van de Maas en daarmee het laagst gelegen stuk landschap in de gemeente. In dit landschapstype zijn de kernen Maasband, Meers, Kleine Meers en Veldschuur gelegen.

Landschappelijke karakteristieken van het laagterras zijn:

- Aanwezigheid van dijken als bescherming van de dorpen tegen de invloeden van de Maas.
- Binnendijs kent het landschap een open karakter en bestaat voornamelijk uit agrarisch cultuurlandschap. In dit landschap zijn restanten van populierenweides te vinden (vanaf de 18e eeuw zijn populierenweides te herkennen op kaartmateriaal, de populieren werden als gebruikshout gebruikt), net als hoogstamboomgaarden nabij de dorpen, akkers en graslanden.
- Buitendijs wordt op moment van schrijven het Grensmaasproject ontwikkeld waarin natte natuur en rivier de boventoon voeren.

Bedreiging voor het landschap van het laagterras is: Kleine landschapselementen als populierenweides en heggen zijn grotendeels verdwenen. Fruitweides zijn (deels) verdwenen of hebben slechts nog een hobbymatige functie.

1.2.2 Terrasrand

De terrasrand vormt de overgang tussen het middenteras en het laagterras. Met de komst van het Julianakanaal is de terrasrand op meerdere plekken doorsneden, zie hiervoor ook deel B 1.3.3.

Landschappelijke karakteristieken van de terrasrand zijn:

- Beboste hellingen (loofhout).
- De oude kernen van de dorpen Berg aan de Maas, Nattenhoven, Urmond, Stein en Elsloo liggen direct bovenaan de terrasrand.
- Daar waar de beplanting van de terrasrand

onderbroken is, zijn uitzichten over het Maasdal aanwezig.

- Bij het Bunderbos en Elsloërbos is de terrasrand zeer markant en kent een groot areaal bronbos.

Bedreigingen en zwaktes voor het landschap van de terrasrand zijn:

- Bebouwing ligt direct op de terrasrand waardoor de typerende beplanting plaats heeft moeten maken. Een voorbeeld hiervan is Casa Montana in Berg aan de Maas. Dit appartementencomplex onderbreekt de terrasrand.
- Door de doorsnijding van het Julianakanaal is de continuïteit van de terrasrand verloren gegaan.
- De herkenbaarheid van de terrasrand is op een aantal plekken in de gemeente sterk gereduceerd: ter hoogte van de haven van Stein, nabij Nattenhoven en bij de kern Stein.

1.2.3 Middenteras

Het middenteras met de kernen Stein, Urmond, Berg aan de Maas, Nattenhoven en Elsloo ligt aan de rand van het Graetheide plateau. Dit landschap is doorsneden met enkele droogdalen die ontstaan zijn door de afvoer van water vanaf het plateau.

Landschappelijke karakteristieken van het middenteras zijn:

- Sterk verstedelijkt door de groei van de kernen, haven en businesspark Stein.
- De aanwezigheid van droogdalen als de Hoolstraat en de droogdalen ter hoogte van de Driekuilenweg en de Heibergweg.
- Aanwezigheid van cultuurhistorisch groen: Wallen van Stein, omgeving kasteel Stein, Steinerbos, kasteelpark Elsloo en de Pasveersloot.
- De groene ring rond Stein: gevormd door de aaneenschakeling van de gebieden Urdal, Scharberg, de groenstroken bij het bedrijventerrein Haven / Paalweg, het Heidekamp, de groenzone langs de A2 en A76, Steinerbos en het beschermd Rijksmonument de Wallen van Stein.
- Aanwezigheid agrarisch cultuurlandschap ten noorden van Urmond, ten noorden van Stein en nabij Nieuwdorp.
- Aanwezigheid van laanstructuren in het buitengebied.

Het laagterras nabij Maasband

De terrasrand nabij Elsloo

Zicht op industrie op het middenteras nabij Urmond

Het heuvellandschap nabij Catsop

Overzicht van de ligging van de plateaus ter hoogte van de gemeente Stein

Bedreigingen voor het landschap van het middenterras zijn:

- De kernen gelegen op het middenterras groeien met de tijd steeds dichtër naar elkaar toe waardoor het landschap tussen de kernen steeds meer in het nauw komt. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Urdal tussen Stein en Elsloo in.
- Uitzichten op de snelwegen en bedrijventerrein Chemelot.

1.2.4 Heuvelandschap

De geomorfologie van het heuvelandschap is anders dan in de rest van de gemeente. Dit komt terug in de verschijningsvorm van het landschap. Het heuvelandschap, dat eigenlijk uit dalen bestaat in plaats van heuvels, is gelegen op het plateau van Schimmert. Aan de rand ligt het gehucht Catsop.

Zie voor een uitgebreide omschrijving van de landschappelijke karakteristieken van het heuvelandschap nabij Catsop de tekst behorende bij het landschapsplan van IP Catsop met de datum oktober 2010.

Karakteristieken van het heuvelandschap ter hoogte van Catsop zijn:

- Het reliëf ontstaan door invloeden van de Maas en het bijbehorende bekensysteem.
- Holle wegen met houtsingels.
- Hoogstamfruitweides die naast de gebruiksfunctie ook de kern landschappelijk inbedden.
- Graften met bijbehorende beplanting.
- Limburgse gemengde hagen.
- Afwisseling tussen vergezichten en beslotenheid.

Bedreigingen voor het heuvelandschap zijn:

- Het verloren gaan van de kleine landschapselementen als heggen, hoogstamboomgaarden, graftbeplanting en de beplanting langs de holle wegen.
- Het uitzicht vanaf het buitengebied op het bedrijventerrein van Maastricht-Aachen Airport.

1.2.5 Landschapsecologische structuur

Door de aanleg van kunstwerken als het Julianakanaal en de spoor- en snelwegen zijn ecologische verbindingen met de tijd onderbroken. Om de onderbrekingen zoveel mogelijk te herstellen zijn in de gemeente Stein in de afgelopen jaren maatregelen getroffen ter bevordering van de migratie en

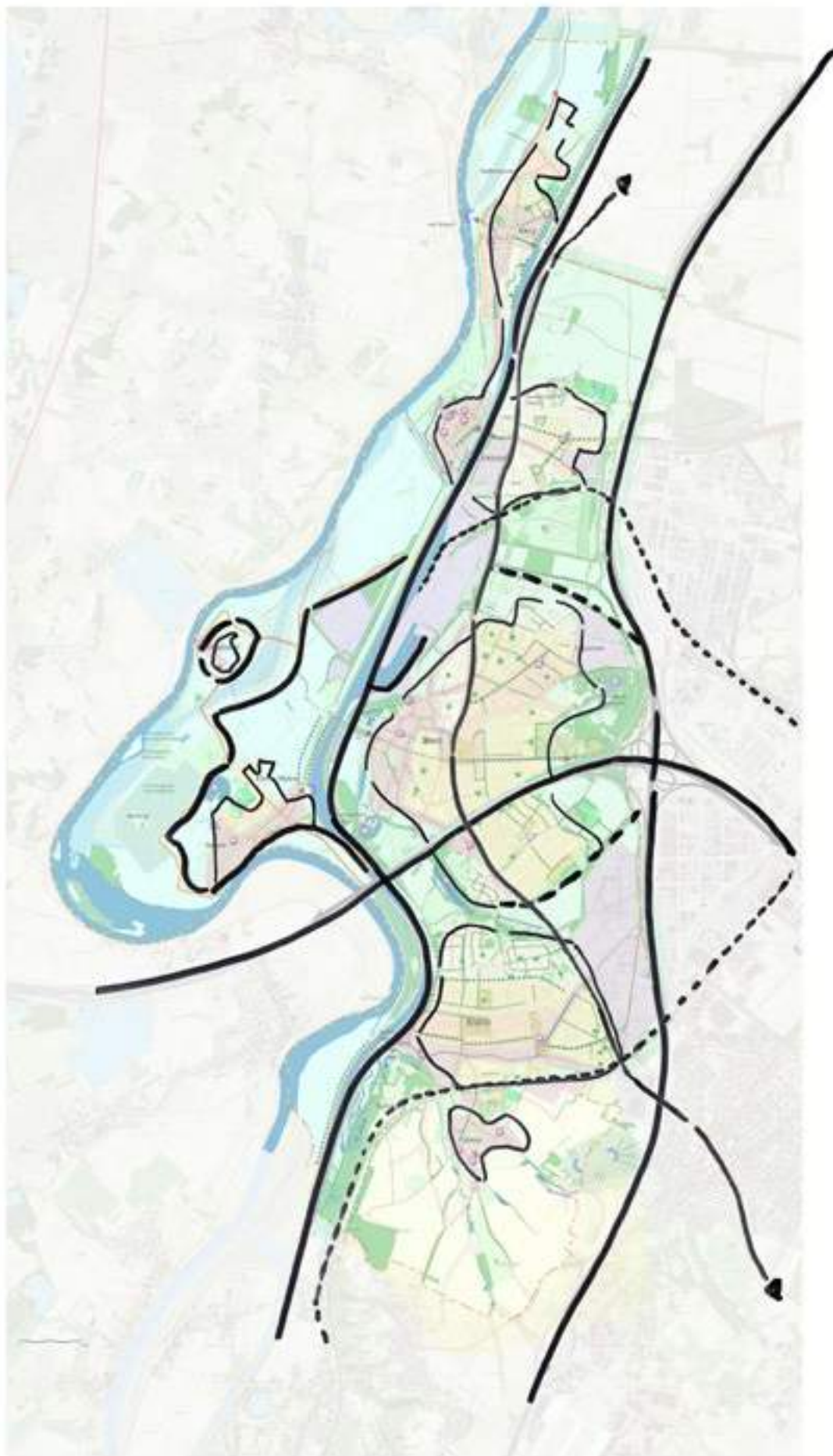
uitwisseling van flora en fauna tussen leefgebieden binnen en buiten de gemeente.

Karakteristieken van de landschapsecologische structuur zijn:

- Op moment van schrijven ontwikkelt Natuurmonumenten natuur in het Grensmaasgebied. Het natuurgebied zal verschillende ecotopen bevatten als ooibos, natuurlijk grasland en struweelrijk grasland en wordt daarmee een aantrekkelijk gebied voor dieren als broedvogels, Gallowayrunderen, Konikpaarden, bevers, dassen, reeën en zwijnen.
- De Das: Het gebied de Scharberg dat het Bunderbos verbindt met het Urdal speelt een belangrijke rol als ecologische verbindingzone voor de doelsoort Das. De Scharberg is ongeveer 20 meter hoog ten opzichte van het maaiveld en ligt aan de oostoever van het Julianakanaal en op restanten van het hoogterras van Sint Pieter. Daarbij is de terrasrand ter hoogte van Elsloo een belangrijk foerageergebied van de Das.
- De Provincie is in het Stimuleringsplan Grensmaas voornemens knelpunten voor migrerende dieren te verminderen door de aanleg van faunatunnels en aanpassingen van beekonderdoorgangen bij wegen en het Julianakanaal. In het Grensmaasplan zijn faunapassages voorzien in de vorm van looprichels langs de bruggen bij Elsloo en verbetering van de kruising Hemelbeek - Julianakanaal. Mogelijk worden nog andere voorzieningen voor ecologische verbindingen over/onder het Julianakanaal gerealiseerd. De belangrijkste locatie voor verbindingen met het achterland ligt ten zuiden van Elsloo (Bunderbos, Centraal Plateau) (bron: Stimuleringsplan Grensmaas, Provincie Limburg, 2008).

Zwaktes van de landschapsecologische structuur zijn:

- Met de komst van het Julianakanaal en de snelwegen zijn ecologische verbindingen structuren als de terrasrand en het bekensysteem en de relatie met het heuveland doorsneden. In de afgelopen jaren zijn maatregelen uitgevoerd om verbindingen te herstellen.
- Het heuvelandschap nabij Catsop mist een aaneengesloten ecologische verbindingzone, zie hiervoor ook IP Catsop.
- Recreatie en ecologie verstoren elkaar in het Elsloër-/Bunderbos.

Overzicht van de kunstmatige ingrepen in het buitengebied.

1.3 Kunstmatige ingrepen in het landschap

1.3.1 Kunstmatig geschapen lijnen doorkruisen het landschap

Omstreeks de 13e en 14e eeuw is de kunstmatig geschapen lijn in de vorm van de landweer van Stein in het landschap opgetrokken. De landweer had meerdere functies: met ondoordringbare begroeiing een hindernis vormen voor indringers, het vee binnenhouden en het wild buitensluiten. De aarden wallen gelegen ten noordoosten en zuidoosten van de kern Stein zijn restanten van de landweer en tegenwoordig beter bekend als de 'Wallen van Stein'. De wallen zijn een cultuurhistorisch relict en daarmee een uniek landschappelijk element voor de gemeente. In de huidige situatie zijn de wallen niet goed herkenbaar meer in het landschap: het profiel van de wallen is afgevlakt en passend beheer voor de beplanting ontbreekt.

In de tweede helft van de 19e eeuw en de 20e eeuw is het landschap van de gemeente versnipperd geraakt door grootschalige lijnvormige kunstmatige ingrepen:

In de 19e eeuw is de spoorlijn Venlo-Maastricht aangelegd. Ruimtelijk gezien functioneert dit spoor als afbakening van de bebouwing van Elsloo aan de zuidkant en markeert de overgang naar het buitengebied.

Met de komst van de industrialisatie in de 20e eeuw zijn de dorpen als Stein, Elsloo en Urmond op grote schaal en in korte tijd uitgebreid. Deze uitbreidingen hebben maar beperkte binding met de toentertijd bestaande kleinschalige structuren. In deze tijd werden ook het Julianakanaal, de A76 en de A2 aangelegd. Deze lijnvormige kunstmatige ingrepen in het landschap zijn van grote invloed op de samenhang en verschijningsvorm van het landschap.

Het Julianakanaal is in gebruik genomen in 1935 en doorkruist het laagterras (met bijbehorende dijklichamen), de terrasrand en het middenteras. Dit

ging gepaard met grote gevolgen voor het landschap. Historische structuren en relaties werden doorsneden. Het kanaal vormt daarmee een fysieke barrière tussen de kernen in het Maasdal enerzijds en de kernen op het middenteras anderzijds. Om de barrièrewerking te beperken zijn er tegelijkertijd met de aanleg van het kanaal bruggen over het kanaal aangelegd ter hoogte van de haven van Stein, ter hoogte van Urmond/Oud Urmond en ter hoogte van Berg aan de Maas/gebied de Bramert. De brug ter hoogte van Oud Elsloo is aangelegd voor de verbinding tussen Elsloo en Bunde. Aan het kanaal is de haven van Stein gelegen. Deze wordt benut voor de overslag van bulkgoederen en containers. De aanleg van het kanaal heeft naast de functie voor watertransport ook landschappelijk iets opgeleverd. De taluds langs het kanaal vormen twee groenzones die als ecologische corridor kunnen functioneren en er zijn nieuwe hoogteverschillen ontstaan wat een extra dimensie in het reliëf geeft. De oorspronkelijke beplanting van het Julianakanaal bestaat uit Populieren (*canadensis* en *robusta*) (met uitzondering van de haven van Stein) en ligusterhagen nabij de kunstwerken. In de huidige situatie is de populierenrij langs het kanaal ter hoogte van de gemeente Stein gefragmenteerd. Hier komt bij dat in de periode van 2013-2018 het Julianakanaal ter hoogte van Elsloo, Stein en Urmond verbreed om de toegankelijkheid van de watergang voor grotere binnenvaartschepen te verbeteren. Om voldoende ruimte te creëren om de damwanden te kunnen plaatsen zijn populieren geroid.

De aanleg van de A2 en A76 heeft de langs deze snelwegen geconcentreerde ontwikkeling van bedrijvigheid bevorderd (met name logistiek). Het resultaat was dat in 1966 de over Graetheide geprojecteerde A2 een aansluiting kreeg op de A76. Dit punt staat bekend als knooppunt Kerensheide. De enorme omvang van het chemische industriecomplex

Dijk van het Julianakanaal bij Meers

Het Julianakanaal

De Wallen van Stein

De A76 ter hoogte van Stein

Het spoor doorkruist het landschap bij Elsloo

Dorpsrand van Oud Urmond

DSM ten oosten van de A2 heeft ervoor gezorgd dat slechts in het noordelijke en het zuidelijke puntje van de gemeente relaties zijn met het achterliggende landelijke gebied.

Tezamen met het Julianakanaal en de uitbreidingen van de kernen delen de snelwegen de gemeente Stein in kleinere afzonderlijke sectoren. Het landelijke gebied buiten het Maasdal is versmald tot agrarische en groene bufferzones tussen de verschillende kernen in. Ten behoeve van de afscherming van woon- en industriegebieden, natuurontwikkeling en recreatie is daar wel de hoeveelheid loofbos toegenomen. Ook komen agrarische gronden van enige omvang (akkerbouw) alleen nog voor ten zuiden van Catsop en ten noorden van Urmond. In het Maasdal is minder invloed geweest van de industrialisatie en heeft het gebied naast natuurontwikkeling nog enigszins een agrarische functie.

In de toekomst is de gemeente voornemens om een nieuwe verbinding tussen Urmond en Chemelot / DSM te realiseren om het (recreatieve) verkeer te bevorderen. Dit biedt de kans voor de gemeente om werknemers van DSM naar Stein te trekken. De verbinding zal de route van de Oude Baan door het landelijk gebied ten noorden van Urmond volgen.

Karakteristieken van de kunstmatig geschapen lijnen zijn:

- De lijnvormige elementen hebben een verkeer geleidende functie met grote gebruiksintensiteit.
- De lijnvormige elementen gaan samen met een begeleidende groenstructuur: De dijklichamen van het Julianakanaal kennen een natuurlijke invulling en voor de A2 is een groenzone ontwikkeld met een recreatieve en waterbergende functie.
- De lijnvormige elementen maken deel uit van de ontstaansgeschiedenis en identiteit van de gemeente Stein.

Bedreigingen voor de kunstmatig geschapen lijnen zijn:

- De groenstructuur gerelateerd aan de kunstmatige lijnen komt in de verdrukking door uitbreidingen

van de lijnen zelf of door bedrijvigheid gekoppeld aan de lijnen.

- Groene buffers om het zicht op de snelwegen te ontnemen zorgen er ook voor dat de automobilisten het contact met het landschap verliezen.

1.3.2 Recreatieve structuur

Wandelen, fietsen en andere vormen van recreatie in het Steinse groen vindt met name plaats in de het Grensmaasgebied, de historische Maasdorpen, het Heidekampspark, het heuvellandschap, Kasteel Elsloo en het Steinerbos. Recreatie in het buitengebied moet volgens de Ruimtelijke Structuurvisie Stein een belangrijke economische drager gaan vormen die daarnaast ook bijdraagt aan natuur en landbouw.

Recreatieve routes langs het kanaal: Volgens Rijkswaterstaat in het document 'Julianakanaal, Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van kanalen' worden de jaagpaden aan beide zijdes van het Julianakanaal (met uitzondering van het gedeelte bij de haven) niet alleen voor onderhoudswerkzaamheden, maar ook voor recreatieve doeleinden gebruikt. Hoewel de jaagpaden hier oorspronkelijk niet voor bedoeld zijn geeft Rijkswaterstaat aan dat met name voor fietsers de paden verbeterd moeten worden omdat ze in de huidige situatie onvoldoende toegankelijkheid bieden.

Routes door de Maasvallei: De beheerder van de Grensmaas, Natuurmonumenten, zal geen paden aanleggen in de nieuw te ontwikkelen natuur. De natuur is echter wel toegankelijk voor recreanten. De recreatieve structuur zal door vaak gelopen routes in de vorm van olifantenpaadjes langzaam ontstaan. Mede in het kader van dit project zal de gemeente in de komende jaren nieuwe fietspaden aanleggen die deels de nieuwe dijkstructuur zullen volgen.

Routes door het Urdal tussen Stein en Elsloo in: Tijdens de inventarisatie van dit gebied is gebleken dat in dit gebied verschillende landschappelijke elementen hier samenkomen, maar dat de elementen niet afzonderlijk herkenbaar zijn. Hier komen de landweer van Stein,

Waterrecreatie op de Maas nabij Meers

Het Urdal tussen Elsloo en Stein in het huidige situatie: de Ur is niet herkenbaar in het landschap

het dal van de Ur, verschillende droogdalen, de pasveersloot, de Scharberg en een stukje agrarische landschap samen. Tijdens de fietstocht met de klankbordgroep bleek dat de recreatieve structuur op deze locatie aan verbetering toe is.

Karakteristieken van de recreatieve structuur zijn:

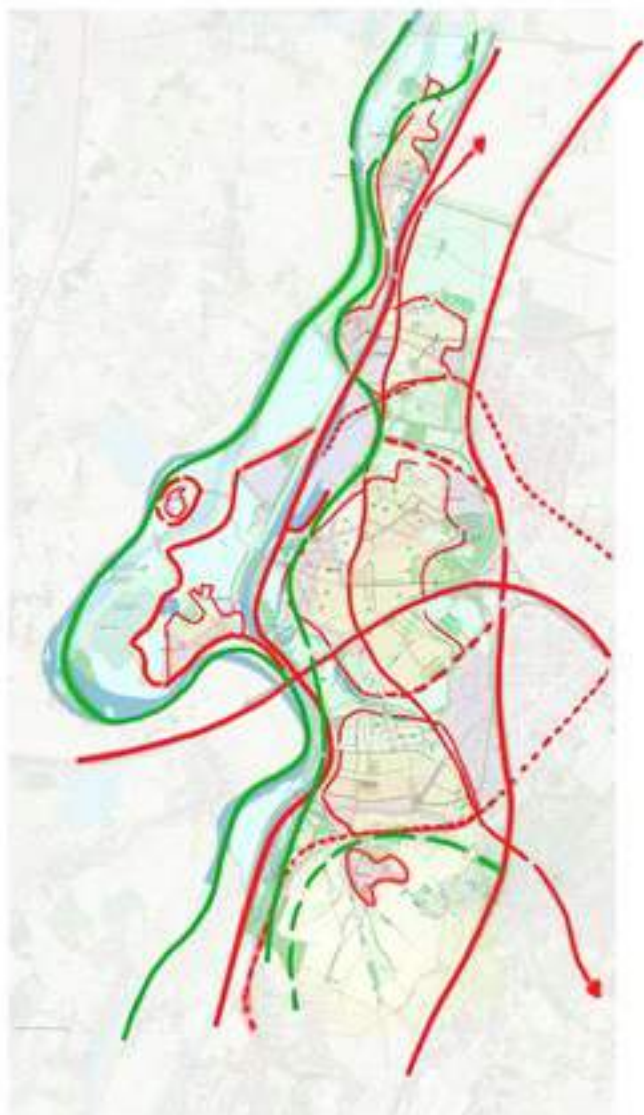
- Het Grensmaasgebied biedt na realisatie van het project unieke vormen van recreatie voor fietsers en wandelaars maar ook voor waterrecreatie.
- Nieuwkomer het Heidekamp park biedt gelegenheid voor een ommetje voor de bewoners uit Urmond en Stein.
- Aanwezigheid van cultuurhistorische relictten als recreatieve trekpleisters.
- In de komende jaren zal de gemeente met name in het Maasdal nieuwe fietspaden aanleggen.

Bedreigingen en zwaktes van de recreatieve structuur zijn:

- De informatievoorziening en bewegwijzering van de routes is niet overal even sterk aanwezig. Dit geldt met name voor het Urdal in het gebied tussen Stein en Elsloo in.
- Volgens de bewoners zijn er onvoldoende mogelijkheden in de gemeente voor het maken van een ommetje. Daarbij is bij de bestaande ommetjes overlast van hondenpoep.
- De landschapselementen in het gebied van het Urdal tussen Elsloo en Stein raken door te weinig beheer steeds onherkenbaarder waardoor de recreatieve potenties van dit gebied verdwijnen.
- De jaagpaden langs het kanaal bieden onvoldoende mogelijkheden voor een fijne fietstocht langs het kanaal.

De recreatieve structuur in de gemeente Stein. De donkergroene routes tonen de fietsroutes en de oranje routes geven de wandelroutes weer.

Overzicht van het samenspel tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen

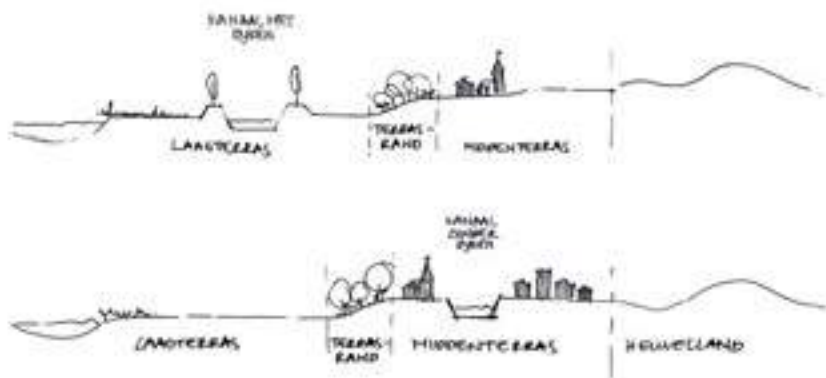

Ten zuiden van Urmond komen de terrasrand en de dijk van het Julianakanaal samen

Vanaf de A76 ervaar je de aaneenschakeling van landschapselementen

Principeschets van de ligging van het kanaal in het landschap

1.4 Conclusie inventarisatie en analyse buitengebied: Samenspel tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen

De in paragraaf 1.2 en 1.3 beschreven landschappelijke structuren met natuurlijke dan wel kunstmatige ontstaanswijze kruisen elkaar op meerdere plekken in de gemeente, zie de kaart op de linker pagina.

Een duidelijk voorbeeld van samenspel tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen betreft de terrasrand en het Julianakanaal. De terrasrand scheidt het middenteras van het laagterras. Het Julianakanaal doorsnijdt de terrasrand op twee plekken: ten zuiden van Urmond en ter hoogte van Elsloo. Hierdoor loopt een deel van de route van het kanaal door het middenteras en een ander deel van de route door het laagterras. Het waterpeil van het kanaal gaat niet mee met het hoogteverschil in het landschap. Daarom heeft het kanaal ter hoogte van het middenteras geen dijken, maar ter hoogte van het laagterras wel. Op de locatie ten zuiden van Urmond stopt de terrasrand tegen de dijk van het Julianakanaal (zie foto linker pagina). Een door de Maas geschapen landschappelijk element wordt op rigoureuze wijze doorbroken door het Julianakanaal.

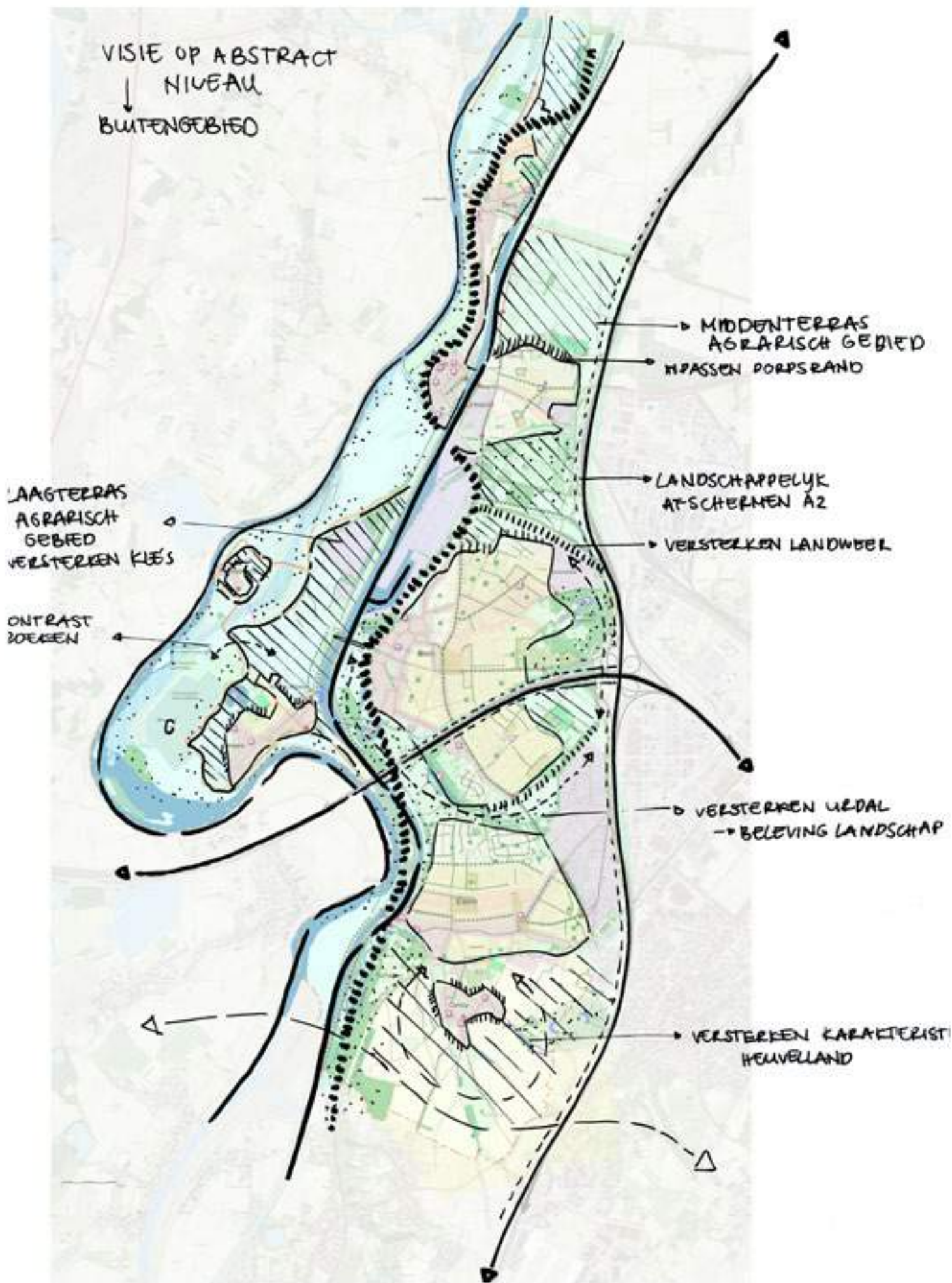
Een tweede voorbeeld van het samenspel is de A76 die kaarsrecht de terrasrand, de Maas, het Julianakanaal en het landschap van de Scharberg / Urdal doorsnijdt. Een positief aspect van de doorsnijding is de wegbeleving voor de automobilist: hij ervaart vanaf de weg de unieke aaneenschakeling van verschillende landschapselementen. Maar de voor het landschap versnipperende werking van de weg heeft een negatieve invloed op leefgebieden van flora en fauna en de recreatieve routestructuur.

Karakteristieken van het samenspel tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen zijn:

- Ten zuiden van Urmond komen de kunstmatige ingrepen en landschap samen, hier is het contrast goed zichtbaar.
- De industrialisatie heeft relatief weinig invloed gehad op het Maasdal waardoor het dal deels nog een agrarische functie heeft en ruimte kan bieden aan natuurontwikkeling.
- Na realisatie van het Grensmaasproject ontstaat een nieuw buitendijks landschap dat een contrast oplevert met het binnendijkse agrarische landschap.
- Ten behoeve van afscherming van woon- en industriegebieden, natuurontwikkeling en recreatie is de hoeveelheid loofbos op het middenteras toegenomen.

Bedreigingen van het samenspel tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen zijn:

- Door de doorsnijding van landschappen zijn de verschillende landschapstypen en de continuïteit ervan slecht herkenbaar, de kunstmatig geschapen lijnen domineren.
- Door de uitbreiding van kernen staat het landschap op het middenteras onder druk.
- De doorsnijdingen van de terrasrand door kunstmatige ingrepen maakt dat dit landschappelijke element aan kracht verliest: als ecologisch verbindend element en herkenbare structuur die verwijst naar de ontstaansgeschiedenis van de kernen van de gemeente.

2. HET BUITENGEBIED: GROENVISIE

Op basis van de inventarisatie en analyse, het bestuderen van beleidsdocumenten en bestaande plannen en informatie verkregen uit overlegmomenten, de bewonersavonden en de klankbordgroep sessie is inzicht ontstaan in het samenspel van de landschappelijke karakteristieken en de kunstmatige ingrepen die tot uiting komt in de huidige groenstructuur van de gemeente. Dit inzicht is vertaald naar de groenvisie voor het buitengebied.

2.1 Groenvisie voor het buitengebied: Mens en Maas

Als toegelicht in de inventarisatie en analyse is het landschap van de gemeente gevormd door invloeden van de Maas en de mens. Het samenspel en contrast tussen landschappelijke karakteristieken en de kunstmatige ingrepen is uniek. Het versterken van het contrast tussen het natuurlijke en kunstmatige biedt potentie om de identiteit van het groen in de gemeente te versterken. De groenvisie op het buitengebied heeft als doel om met onderscheidend, passend en herkenbaar groen de gemeente aantrekkelijker te maken voor bewoners en recreanten, het aantrekken van economie en het versterken van ecologische structuren.

Gewenst toekomstbeeld voor het buitengebied: Het (openbaar) groen in het buitengebied van de gemeente Stein kent natuurlijk en kunstmatig gevormde landschappelijke karakteristieken die onderling een sterk contrast vormen. Het landschap vormt daarbij een gedegen basis voor de recreatieve en ecologische structuren en voor een aantrekkelijke woon- en werkomgeving.

2.2 Uitgangspunten van de visie voor het buitengebied beschreven aan de hand van de universele waarden van groen

Beeldbepalende functie / identiteit

In het algemeen levert groen een bijdrage aan de visuele kwaliteit (aantrekkelijkheid) van de omgeving. Het toepassen van verschillende vormen en typen groen bepaalt en versterkt het gebiedseigen karakter en de herkenbaarheid van de ontstaansgeschiedenis, kortom het beeld en de identiteit van het landschap. Met opvallend groen worden accenten gelegd om de aandacht te vestigen op bijzondere plekken als cultuurhistorische relictten en landschappelijke parels. Voorbeelden van opvallend groen zijn een in het voorjaar uitbundig bloeiende boom, een eeuwenoude monumentale boom, een prachtige laan en bloeiende hoogstamboomgaarden rondom de (oude) kernen.

Voorbeeld van prachtige laan door het buitengebied

Voor de gemeente Stein is het van belang dat een leesbaar landschap ontstaat. Hiermee wordt bedoeld dat de identiteit bepalende elementen in het landschap herkenbaar zijn: de karakteristieken van de landschapstypen en kunstmatige ingrepen. Doel is om bewoners en bezoekers de bijzonderheid van het landschappelijke samenspel te laten ervaren.

Referentiebeeld: Een markante boom op een kruising draagt bij aan de orientatie in het landschap

Referentiebeeld: Groene inbedding van een kern

Recreatie in het Steinerbos

Knotwilgen begeleiden de Ur

Ensemble van kasteel Elsloo en het omringende monumentale groen

Structureerende, ordenende functie

Voor de oriëntatie in het buitengebied is het van belang dat wegenstructuren en (grotere) eenheden, zoals dorpen of buurtschappen, bosgebieden en beeklopen herkenbaar zijn in het landschap. Ook kan de toepassing van een bepaald type beplanting (bijvoorbeeld een rij knotwilgen) de aanwezigheid van een beekloop in het landschap verduidelijken.

Voor de gemeente Stein geldt dat de Heerstraat die de kernen op het middenterras met elkaar verbindt een belangrijke structureerende functie heeft en daar hoort een passende begeleidende groenstructuur bij (zie verder paragraaf 3.7).

Recreatieve functie

Het verblijven en recreëren in het buitengebied wordt gestimuleerd door een groene inrichting. Een wandeling of fietstocht is voor iedereen bekend recreatief gebruik van de buitenruimte. Het karakter van het landschap nodigt in meer of minder mate uit tot recreatie. Groen in de vorm van bossen en landschapselementen bepalen in hoge mate het karakter en de sfeer van een landschap. Zo zijn er in de gemeente Stein niet alleen open, bijna boomloze, landschappen maar ook besloten landschappen waarin bomen en groen ruimtes afbakenen. Al die verschillende landschappen zullen aantrekkelijk zijn voor de mens die in dat landschap woont, werkt en recreëert, indien er een zekere mate van harmonie heerst tussen alle in het betreffende landschap aanwezige elementen. De groene omgeving in de gemeente Stein is bij uitstek geschikt voor recreatieve doeleinden. Zo bieden het Grensmaasgebied, het Steinerbos en de omgeving van kasteel Elsloo ruimte voor een middag ontspanning. Een belangrijk aspect hierbij is ook het sociale contact; mensen hebben de mogelijkheid elkaar te ontmoeten. Een aangename groene omgeving creëert de condities voor aangename ontmoetingen. Deze recreatieve functie hangt samen met het welbevinden en de gezondheid van de bewoners.

Economische functie

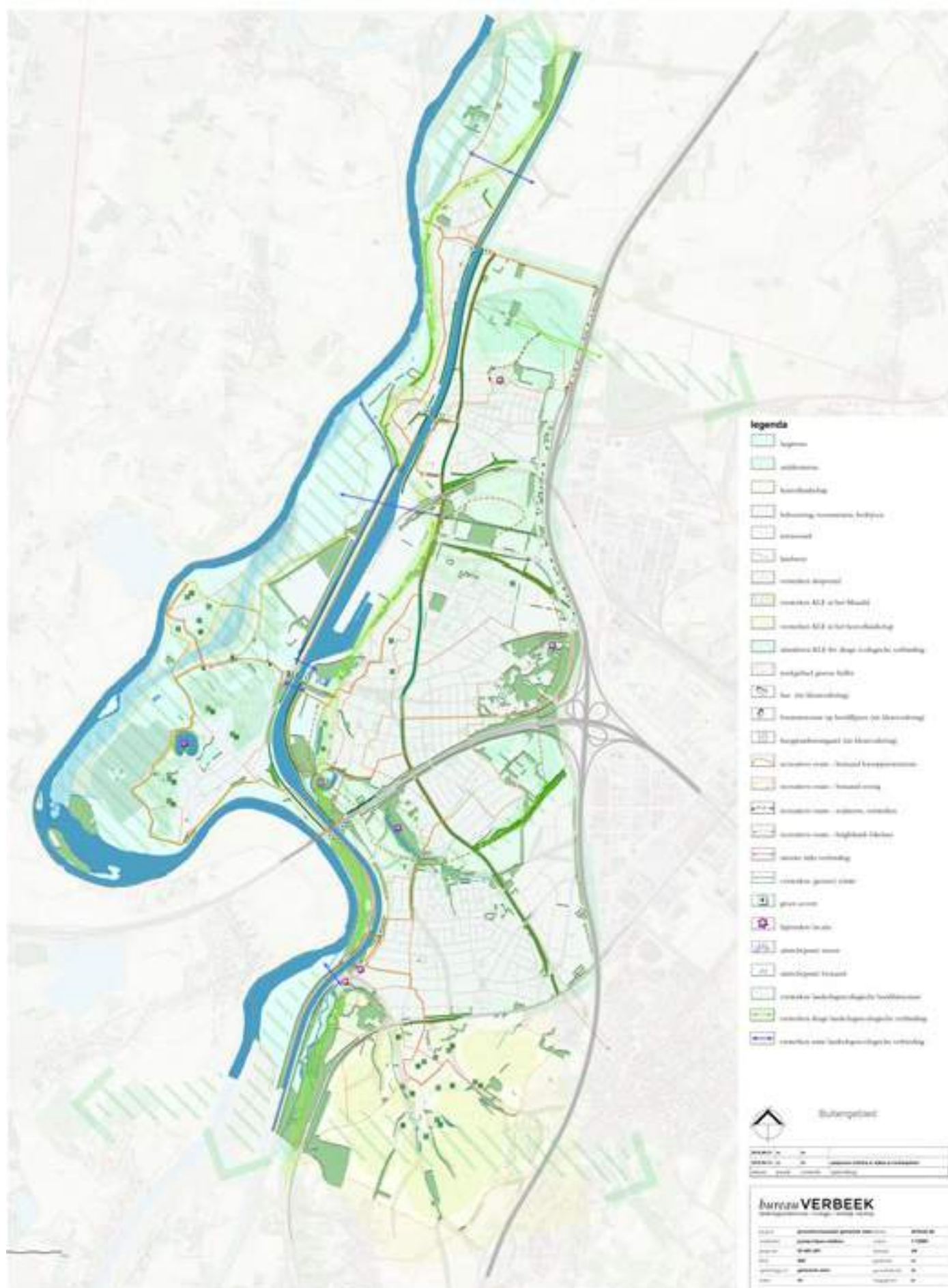
Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit en de Vereniging Deltametropool blijkt dat een aantrekkelijk landschap een belangrijke factor is voor het trekken van (innovatieve) bedrijven (Dirks, 2016). Er zijn steeds meer aanwijzingen dat economische groei en fraaie landschappen verband met elkaar houden. Daarnaast geldt voor de gemeente Stein ook dat met een fraaie inrichting van het buitengebied de kwaliteit van de woonomgeving en de kwaliteit van het buitengebied als recreatiegebied omhoog gaat waardoor meer mensen in de gemeente willen wonen, werken en/of recreëren.

Ecologische functie

De groenelementen zoals hellingbossen, beekdalen, wegbeplantingen en (kasteel)parken vormen (potentieel) leefgebied voor verschillende planten- en diersoorten. Ecologische verbindingen zorgen voor de uitwisseling van populaties van soorten tussen de verschillende groengebieden. Ook in het beleid van het Rijk en provincie (zie deel A) is aandacht voor het groen en de rol die groen speelt bij de instandhouding van bijzondere flora en fauna.

Fysische functie

De aanwezigheid van groen in het stadsklimaat kent voordelen op het gebied van verkoeling, afvangen van fijnstof en ontlasting van het riool. Zie hiervoor deel C, hoofdstuk 2. Wanneer we kijken naar groen in het buitengebied dan heeft groen naast deze voordelen ook andere. In het buitengebied wordt groen ingezet als buffer langs snelwegen om geluid te dempen, om het zicht op de snelweg en achterkanten van huizen weg te nemen en als windbreker langs het Julianakanaal.

De gewenste groenstructuur voor het buitengebied, totaalkaart

3. HET BUITENGEBIED: GEWENSTE GROEN- EN BOMENSTRUCTUUR

In dit hoofdstuk wordt de gewenste groenstructuur voor het buitengebied van de gemeente Stein in woord en beeld weergegeven. Hierin zijn de algemene, universele uitgangspunten uit de groenvisie aan de hand van de resultaten van de inventarisatie en analyse per deelgebied nader uitgewerkt. De voorwaarden, plannen, maatregelen en/of activiteiten zijn beschreven die nodig zijn om het versterken van het contrast tussen landschappelijke karakteristieken en kunstmatige ingrepen en een verbeterde landschapsecologische en recreatieve structuur ook daadwerkelijk te realiseren.

Per ingreep zijn alleen die maatregelen voor de groen- en bomenstructuur omschreven die extra aandacht behoeven of afwijkend van aard zijn in relatie tot bovenbeschreven visie. De gewenste groenstructuur voor het gehele buitengebied is weergegeven op de kaart op de linker pagina. De gewenste groenstructuur van de deelgebieden is weergegeven in de hierna volgende pagina's.

Kleurcodering

	duurzaam behouden
	nieuw
	versterken
	vervangen
	verwijderen

Contrast tussen de strakke rij populieren van het kanaal en de weelderige terrasrand

Referentiebeeld van een subtiel doorzicht

Creëren van een uitzichtlocatie in het verlengde van de brug bij Stein

3.1 Versterken contrasten

De hiernavolgende deeltwerkingen van de groen- en bomenstructuur in het buitengebied zijn onderverdeeld in thema's die gerelateerd zijn aan de te versterken contrasten in het landschap.

3.1.1 Terrasrand versus Julianakanaal

Op een drietal locaties doorkruist het Julianakanaal de terrasrand: aan de zuidzijde van Urmond, ter hoogte van de A76 en ter hoogte van oud Elsloo. Op deze locaties komen de natuurlijke landschappelijke karakteristieken en menselijke ingrepen samen. Het contrast dient hier versterkt te worden door het aanzetten van de terrasrand met struweel en het aanvullen van de populierenrijen langs het kanaal.

Ten behoeve van de groenstructuur aangaande de terrasrand en het Julianakanaal schrijft het groenbeleidsplan het volgende voor:

- Versterken terrasrand: Herstel van de begroeiing ter hoogte van Nattenhoven en ten noorden van Urmond.
- Versterken terrasrand: Casa Montana vormt een onderbreking in de terrasrand van Berg. Doel is het vergroenen van het appartementencomplex. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van bijvoorbeeld gevelgroen en dakgroen.
- Het creëren van subtiele doorzichten vanuit Elsloo door de terrasrand over de Maasvallei met daarbij zoveel mogelijk behoud van de beplanting van de terrasrand. Zie ook de afbeelding op de linkerpagina.
- De oorspronkelijke beplanting van het Julianakanaal bestaat uit Populieren (*canadensis* en *robusta*) en ligusterhagen nabij de kunstwerken. In de huidige situatie is de beplanting ter hoogte van de gemeente Stein gefragmenteerd. Rijkswaterstaat stelt in het document "Julianakanaal, Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van kanalen" om de herkenbare autonome lijn van Populieren door het landschap weer herkenbaar te maken. Het groenbeleidsplan onderschrijft dit.
- Locatie bruggen bij Berg aan de Maas, Urmond, Stein en Elsloo: De locaties maken deel uit van de in de Ruimtelijke Structuurvisie Stein aangewezen toeristische overstappunten. Om

Conceptkaartje
terrasrand versus
Julianakanaal

de overstappunten te markeren dient aan beide uiteinden van de brug een verbijzondering in het groen aangebracht te worden in de vorm van ligusterhagen.

Verspreid staande bomen begeleiden de nieuwe toegangsweg naar Maasband

Het natuurlijke karakter van het Grensmaasgebied nabij Meers

3.1.2 Natuur Grensmaasgebied versus agrarisch cultuurlandschap op het laagterras

Ten behoeve van de groenstructuur op het laagterras schrijft het groenbeleidsplan het volgende voor:

- Het contrast tussen het natuurlijke karakter van het Grensmaasgebied en het agrarisch cultuurlandschap versterken door de aanleg en instandhouding van de kleine landschapselementen in het agrarisch cultuurlandschap te bevorderen. Hiertoe behoren de aanplant van hagen ter aankleding van de randen van akkers en weiden, aanvullen en in stand houden van populierenweides en het versterken en in stand houden van de hoogstamboomgaarden rondom de kernen. Het open karakter van dit landschap dient ten alle tijden behouden te worden.
- De houtopstand rondom de rioolwaterzuivering dient duurzaam in stand gehouden te worden.
- Voor het landschap ten noorden van de rioolwaterzuivering en ten zuiden van Urmond geldt extensief beheer van de graslanden.
- Na aanleg van de nevengeul van de Maas zal de route via de Maasbanderkerkweg en de Oeverendijk die vanuit Stein naar Maasband leidt een belangrijke rol spelen voor zowel recreanten als de bewoners. De openheid van het cultuurlandschap waar de route doorheen voert dient behouden te worden. Door het aanbrengen van een afwijkende aanplant van verspreid staande bomen en bosschages wordt duidelijk dat het een weg met een speciaal karakter betreft en accentueert de groenstructuur de vertes en dieptes in het open landschap.

Conceptkaartje
Grensmaas
versus agrarisch
cultuurlandschap

Kleine landschapselementen versterken in
het cultuurlandschap

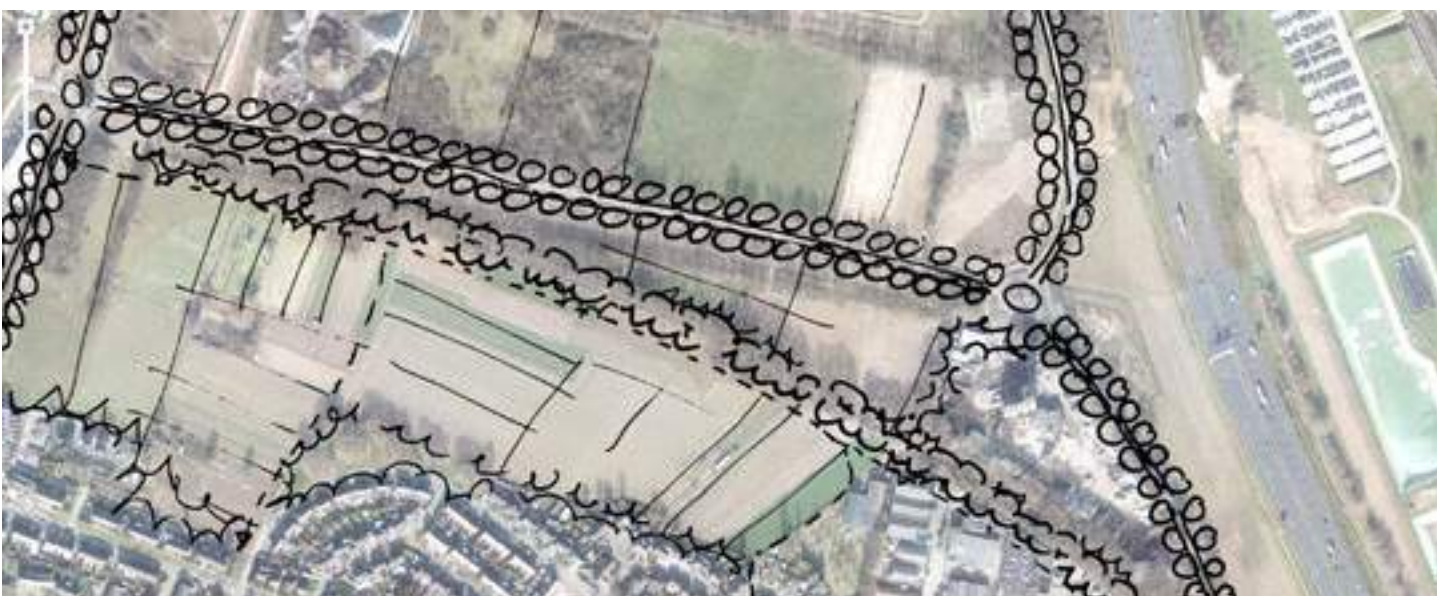

Boven: De Ur tussen Stein en Elsloo in - huidige situatie.
Onder: Referentiebeeld van verbeterde beleving van de beek in combinatie met een halfverhard pad.

Conceptschets voor de Wallen van Stein ten noorden van de kern.
Contrast tussen de weelderige beplanting van de Wallen tegenover de strakke laanbeplanting staat voorop.

3.1.3 Contrasten tussen cultuur en natuur op het middenteras

Ten behoeve van de groenstructuur in het buitengebied op het middenteras schrijft het groenbeleidsplan het volgende voor:

- Ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de toekomstige verbinding tussen Urmond en Chemelot parallel aan de A2 is het voorstel om te kiezen voor een boomstructuur met dubbele bomenrij. De enkele rij bomen aan de Louisegroeveweg dient aangevuld te worden om deze lijn in het landschap kracht bij te zetten.
- De veedrift in het Heidekamppark als groen spoor met begeleidende haag beter zichtbaar maken als bijzonder cultuurhistorisch element. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de leiding van Sabic die de route van de veedrift (deels) volgt.
- In het Heidekamppark gemengde Limburgse hagen toepassen om de sfeer van het cultuurlandschap te versterken.
- Het profiel van de Wallen van Stein herstellen en toepassen van cultuurhistorisch verantwoord beheer.
- De omgeving van de Wallen van Stein aan de noordzijde van Stein: de padenstructuur verbeteren om een bijzonder ommetje voor de bewoners van Stein te creëren.
- Gebied 't Hetjen als onderdeel van de groene ring: de kleine landschapselementen versterken in de vorm van de aanplant van gemengde Limburgse hagen en de aanleg van een recreatieve structuur door dit gebied.
- Gebied Kasteel Stein en de noordzijde van Scharberg: dit gebied duurzaam in stand gehouden te worden, de akkerranden dienen met hagen afgewerkt te worden.
- Het groen van het gebied 't Brook dient duurzaam in stand gehouden te worden. Het beheer van dit gebied vraagt extra aandacht.
- Patersbos en Molenvijver: Stimuleren aanleggen authentieke inrichting (hoogstamfruit en slee-/meidoornhagen).

*Conceptkaartje
cultuur en
natuur op het
middenteras*

- Het landschap van het Urdal ter hoogte van de Heibergweg en de Driekoulenweg versterken: Dit bijzondere stukje landschap is nu slecht beleefbaar. Hier komen de landweer van Stein, het dal van de Ur, verschillende droogdalen, de pasveersloot, de Scharberg en een stukje agrarische landschap samen. Deze plek leent zich uitstekend om als 'landschapspark' tussen de kernen Stein en Elsloo te fungeren waar de bewoners kunnen wandelen en waar kinderen kunnen spelen in natuurspeelplekken.
- De Ur ter hoogte van Heibergweg en de Driekoulenweg beter beleefbaar maken.

Holle weg in de omgeving van Catsop

Referentiebeeld voor een hoogstamboomgaard

Bosgebied 'De Knup'

3.1.4 Heuvellandschap

Ten behoeve van de groenstructuur in het Heuvellandschap schrijft het groenbeleidsplan het volgende voor:

- Landschapselementen bestaande uit laanbomen, bermen, hagen en hoogstamboomgaarden met elkaar verbinden omwille van de ecologische structuur.
- Herstellen en versterken van de kleine landschapselementen als graften en holle wegen.
- Zicht op het bedrijventerrein van Maastricht-Aachen Airport vanaf het buitengebied verminderen met behulp van groen passend bij het kunstmatig gevormde landschap van de A2.
- Versterken van de hoogstamboomgaarden rondom Catsop als landschappelijke inbedding van de kern.
- Duurzaam in stand houden van het kleine hooggelegen bosgebied 'de Knup'.
- Locaties van archeologische waarde als het Romeins grafveld en het kampement uit de tijd van Karel de Stoute verbijzonderen met groen. Een en ander nader te onderzoeken in een specifieke opgave.
- Landschappelijk inpassen van het bedrijventerrein aan de Schuttersstraat met groen passend bij een kunstmatig gevormd element.

Conceptkaartje
voor het
Heuvellandschap

Sfeerimpressie van de landschappelijke
inpassing noordzijde van Urmond inclusief
een recreatief pad.

3.1.5 Inbedding van de kernen in het landschap: van rood naar groen

Ten behoeve van de landschappelijke inbedding van de kernen schrijft het groenbeleidsplan het volgende voor:

- Behouden en versterken van de aanwezige hoogstamboomgaarden rondom Catsop, Meers, Kleine Meers, Veldschuur en Nattenhoven.
- Met de aanleg van de nieuwe dijk bij Maasband vraagt de landschappelijke inpassing van het gehucht extra aandacht. Dit kan door hoogstamboomgaarden rondom de kern te versterken. Nader onderzoek voor de landschappelijke inpassing en vormgeving is gewenst.
- Versterken van de relatie tussen kernen en landschap op het middenteras door middel van het creëren van vista's vanuit de kernen op het landschap.
- Aan de noordzijde van Stein en Urmond doen de achterkanten van de huizen afbreuk aan het zicht op de kernen vanuit het buitengebied. Deze achterkanten dienen op landschappelijke wijze ingepast te worden of door middel van een stedenbouwkundige ingreep opgelost te worden. Voor Urmond moet bij het toepassen van beplanting rekening gehouden worden met de molenbiotop. Zie ook onderdeel C, paragraaf 3.2 en de afbeelding hieronder.

Conceptkaartje
inbedding van
de kernen in het
landschap

De A2 ten noorden van Urmond in de huidige situatie

3.1.6 De snelwegen

Met betrekking tot de groenzone langs de A2 sluit het groenbeleidsplan zich aan bij de gewenste groenstructuur als voorgesteld in het plan 'Groenzone A2'. De zone ten noorden van de Urmond dient een groene invulling te krijgen als voorgesteld in het genoemde plan. Ten zuiden van Urmond tot aan het Steinerbos zitten echter leidingen onder de grond wat het uitvoeren van het plan 'Groenzone A2' op deze locatie moeilijk maken. Deze groenzone dient voorzien te worden van groen passend bij het kunstmatig gevormde landschap van de A2.

Voor de A76 geldt dat de aanleg van groene buffer ter hoogte van de Reekstraat gewenst is voor het afvangen van fijnstof, het onttrekken van het zicht op de weg en om het geluid van het verkeer te verminderen. Dit groen is passend bij het kunstmatig gevormde landschap van de betreffende snelweg.

Conceptkaartje
groenzones A2 en
A76

De A76 ter hoogte van de Reekstraat in de huidige situatie

3.1.7 De Heerstraat algemeen

Ten behoeve van de groenstructuur van de Heerstraat schrijft het groenbeleidsplan het volgende voor: In de huidige situatie is de laanstructuur onderbroken, voldoet door grof kandelaberen niet aan de gewenste beeldkwaliteit en kent geen samenhang in boomsoorten. In de toekomst moet de Heerstraat dé groene loper zijn die de gemeente van noord naar zuid met elkaar verbindt. Van oudsher was dit al een belangrijke weg, zo is hij op kaart al vanaf begin 19e eeuw te zien. Dit historische belang, maar ook zeker het functionele belang van de weg voor de gemeente wordt benadrukt door middel van een herkenbare en bijzondere boomstructuur. Buiten de kernen heeft de weg een karakter dat past bij het buitengebied met kruidenrijke bermen en een dubbele bomenrij van de eerste orde. Binnen de kernen voegt de boomstructuur zich naar het gewenste beeld van de betreffende kern met wederom een dubbele bomenrij van de eerste of tweede orde. Per kern en per tracé in het buitengebied is de boomsoort gelijk, maar onderling kan dit variëren om zo de identiteit van de kern te versterken, maar dusdanig dat de Heerstraat als groene loper één geheel vormt.

Conceptkaartje
karakter Heerstraat
binnen en buiten
de kernen

Referentiebeeld van een dubbele bomenrij in de kern

Referentiebeeld van een dubbele bomenrij buiten de kern

Voorstel voor het versterken van de landschapsecologische structuur waarbij de 'N' staat voor een natte verbinding en de 'D' voor een droge verbinding.

3.2 Landschapsecologische structuur

De in voorgaande paragrafen voorgestelde maatregelen ten behoeve van het verbeteren van de groenstructuur van de gemeente hebben naast de doelen beschreven in hoofdstuk 2 ook als doel om de ecologische structuur van het buitengebied te behouden en te verbeteren. Dit wordt bereikt door het creëren van continuïteit in de groene en blauwe structuren zodat ze als ecologische verbindingzones kunnen fungeren.

Te ondernemen acties om de landschapsecologische structuur verder te versterken:

- Voor de terrasrand geldt: de terrasrand handhaven, waar mogelijk de begroeiing herstellen en verdere verstedelijking van de terrasrand voorkomen ten behoeve van het functioneren als droge ecologische verbinding.
- De Wallen van Stein aan de zuidzijde van Stein handhaven en verbinden met de groene ring rondom Stein.
- Natuurwaarden van bermen en groenstroken in het buitengebied verhogen door middel van extensief beheer. Ook dienen de gebiedsontsluitingswegen in het buitengebied voorzien te worden van een bijen lokkend gebiedseigen zaadmengsel: een mengsel met lip- en vlinderbloemen.
- Natuurvriendelijke inrichten en beheren van de oevers van het Julianakanaal (na verbreding).
- Natuurvriendelijk inrichten en beheren van de oevers van de Ur aan de westzijde van het kanaal.
- Afstemmen van ecologische en recreatieve waarden. Dit geldt met name voor het gebied van kasteel Elsloo en het Bunderbos. Dit gebied is niet alleen Natura 2000 maar ook geliefd bij wandelaars en fietsers.
- Realiseren van droge verbindingen voor zoogdieren van akkers en kleinschalig cultuurlandschap. Dit geldt met name voor het verbeteren van de relatie aan weerszijden van het A2.
- Aanleg faunapassage onder Julianakanaal ter hoogte van de Ur.
- Aanleg faunapassage onder Julianakanaal ter hoogte van de Hemelbeek.
- Realiseren van natte verbindingen van beken onder kanaal door.
- Versterken van natte verbinding van de Ur onder de A76 door.

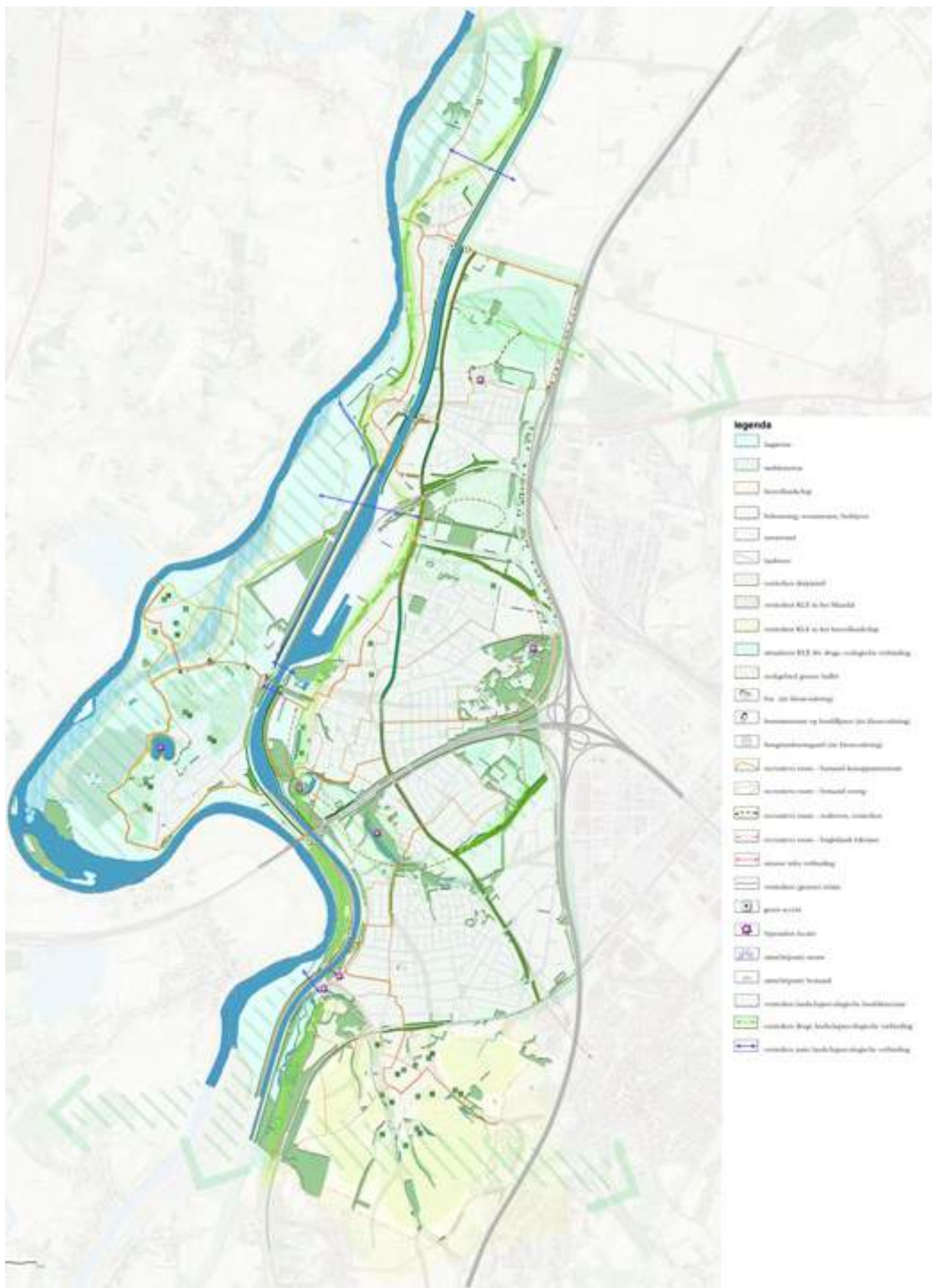
De Das komt voor in het buitengebied nabij Catsop en Elsloo.

Lipbloemen trekken bijen aan (en hommels)

Voorbeeld van een faunapassage

De oranje lijnen geven de huidige recreatieve structuur weer, de groen gestippelde lijnen geven het voorstel voor nieuwe verbindingen weer.

3.3 Recreatie en toerisme in relatie tot de groenstructuur

Tijdens de bijeenkomsten met de bewoners en de klankbordgroep kwam het thema recreatie regelmatig naar voren. Hoewel de opmerkingen over dit thema niet altijd een directe link met het groen in de gemeente hadden, zijn in dit groenbeleidsplan de belangrijkste opmerkingen opgenomen om inzichten niet verloren te laten gaan.

Voor de visie van de gemeente Stein op recreatie en toerisme zie ook paragraaf 3.4 'Recreatie en toerisme' in de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025.

Te ondernemen acties aangaande de recreatieve structuur (in relatie tot de groenstructuur):

- Jaagpad langs het kanaal beter toegankelijk maken voor fietsers.
- Bewegwijzering van routestructuren verbeteren en oude, niet meer van toepassing zijnde bewegwijzering verwijderen.
- Het inzetten van bijzondere gebiedseigen landschappelijke elementen als onderdeel van recreatieve structuur.
- Nieuwe routes creëren die langs de landschappelijke elementen leiden zoals het rondje groene ring Stein (zie kaart op de linkerpagina) en het versterken van het ommetje ten noorden van Urmond.
- Creëren van subtiele uitzichtpunten met rustplekken daar waar het landschap zich op spectaculaire wijze kan openbaren. Dit geldt met name voor de terrasrand van Elsloo en de situatie nabij de westzijde van de brug vanuit Stein over het Julianakanaal.
- Recreatievoorzieningen dienen ten alle tijden landschappelijk ingepast te worden.
- De omliggende natuur en agrarische functies mogen geen hinder van de recreatievoorzieningen ondervinden.
- De voorzieningen dienen een kleinschalig karakter te hebben, passend bij het landschap van de gemeente.
- Paden in het Bunderbos opwaarderen, hierbij rekening houdende met de flora en fauna in het gebied.
- In de Ruimtelijke Structuurvisie Stein wenst de gemeente nieuwe en aanvullende toeristische concepten te ontwikkelen voor recreatie in relatie tot natuurbeleving en de beleving van de Maas. Hiertoe is het ontwikkelen van ommetjes van belang.

Het jaagpad ter hoogte van Berg aan de Maas

De Wallen van Stein

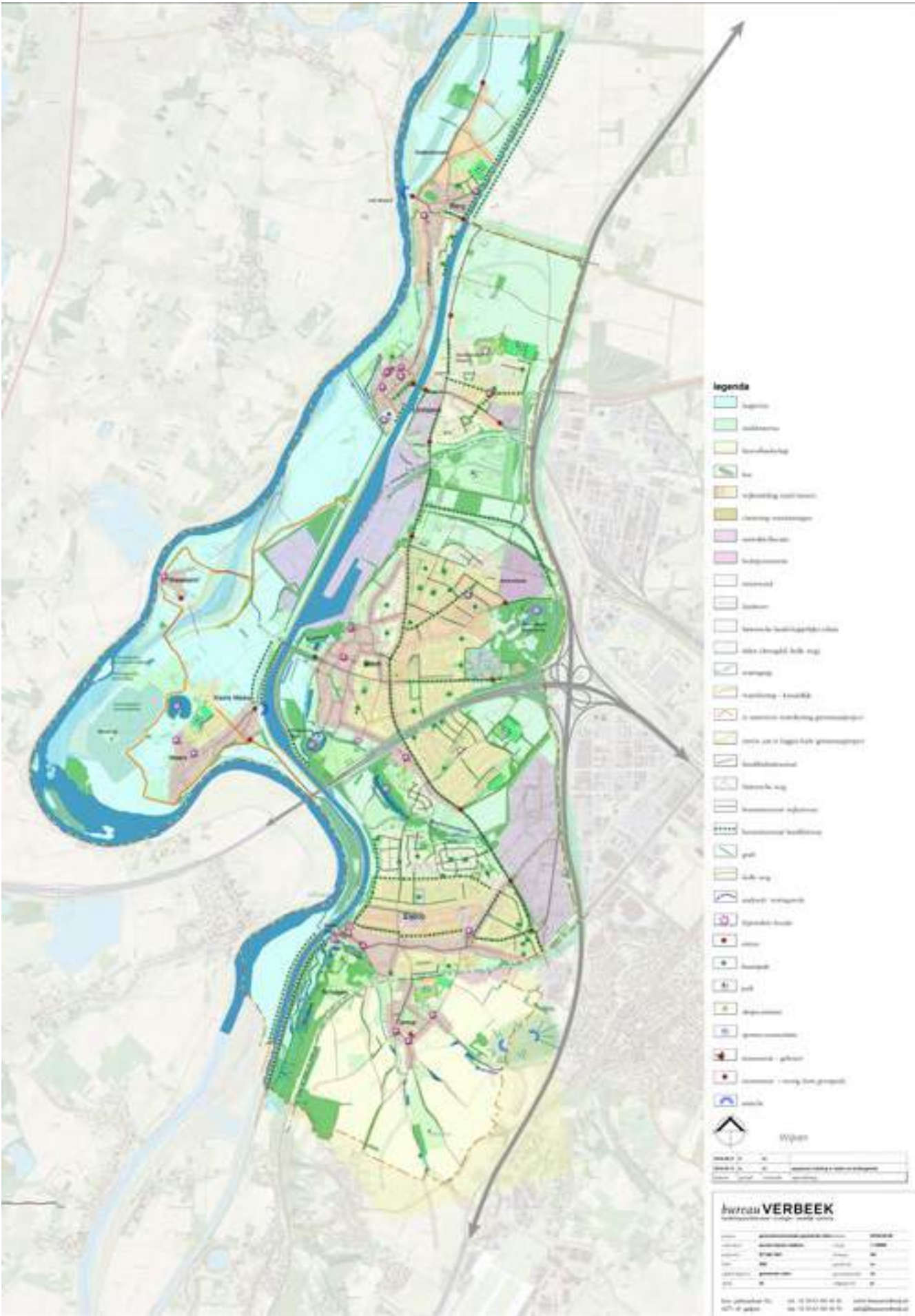

Een weg met historie bij Maasband - inzetten als informatief - recreatief element

DEEL C: DE KERNEN

De analysekaart voor de kernen

1. DE KERNEN: INVENTARISATIE EN ANALYSE

1.1 Geraadpleegde studies en informatiebronnen

De uitkomsten van de inventarisatie en analyse van de kernen zijn tot stand gekomen door het bestuderen van de volgende verrichte studies dan wel geraadpleegde informatiebronnen:

Veldverkenning en relevant kaartmateriaal

Aan de hand van veldbezoeken en door de gemeente beschikbaar gesteld kaartmateriaal zijn de huidige groen- en boomstructuur in de kernen onderzocht en vastgelegd op kaart.

Ruimtelijke analyse uit de Ruimtelijke Structuurvisie 2015-2025

In 2015 is de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025 opgesteld. Ten behoeve van deze visie is een landschapsanalyse uitgevoerd. De voor het groenbeleidsplan relevante aspecten voor de kernen als een omschrijving van de woonlocaties en de stedenbouwkundige structuur, zijn voor deze visie reeds onderzocht (zie voor de relevante analysekaarten de bijlagen van dit rapport). Voor dit hoofdstuk is informatie uit de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025 gefilterd en waar nodig aangevuld.

Groenstructuurvisie gemeente Stein, 2000

Voor de voorganger van dit beleidsdocument, de Groenstructuurvisie uit 2000, is een analyse van de kernen uitgevoerd. Het voorliggende document borduurt hier op voort door de aspecten die nog van toepassing zijn mee te nemen en door de verouderde aspecten bij te werken. Sinds de Groenstructuurvisie in 2000 is de groenstructuur aangesterkt door de uitvoering van deelprojecten die uit deze visie zijn voortgekomen.

Gedeelde kennis en wensen van de bewoners

Gedurende de totstandkoming van het Groenbeleidsplan hebben in totaal een zestal bijeenkomsten met bewoners plaatsgevonden (zie voor de verslagen hiervan de bijlagen van dit rapport). De deelnemers hebben de inventarisatie en analyse van de kernen verder aangevuld met ideeën en wensen aangaande het openbaar groen van de kernen waar ze wonen.

De analysekaart op de linker pagina geeft de ruimtelijke structuur in relatie tot de huidige groen- en bomenstructuur van de kernen van de gemeente Stein weer. De opbouw van de kernen in deze kaart wordt beschreven aan de hand van de historische ontwikkeling, de stedenbouwkundige structuur en de huidige groen- en bomenstructuur.

Bewonersavond in Stein

Historische kaart van de gemeente omstreeks 1830 met hierop de terrasrand geprojecteerd.

1.2 Historische ontwikkeling van de kernen

Voor een uitgebreide omschrijving van de historische ontwikkeling van de kernen wordt verwezen naar paragraaf 2.2.7 "(Cultuur)historische ontwikkeling" van de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025.

Ten behoeve van het groenbeleidsplan kan over de historische ontwikkeling geconcludeerd worden dat:

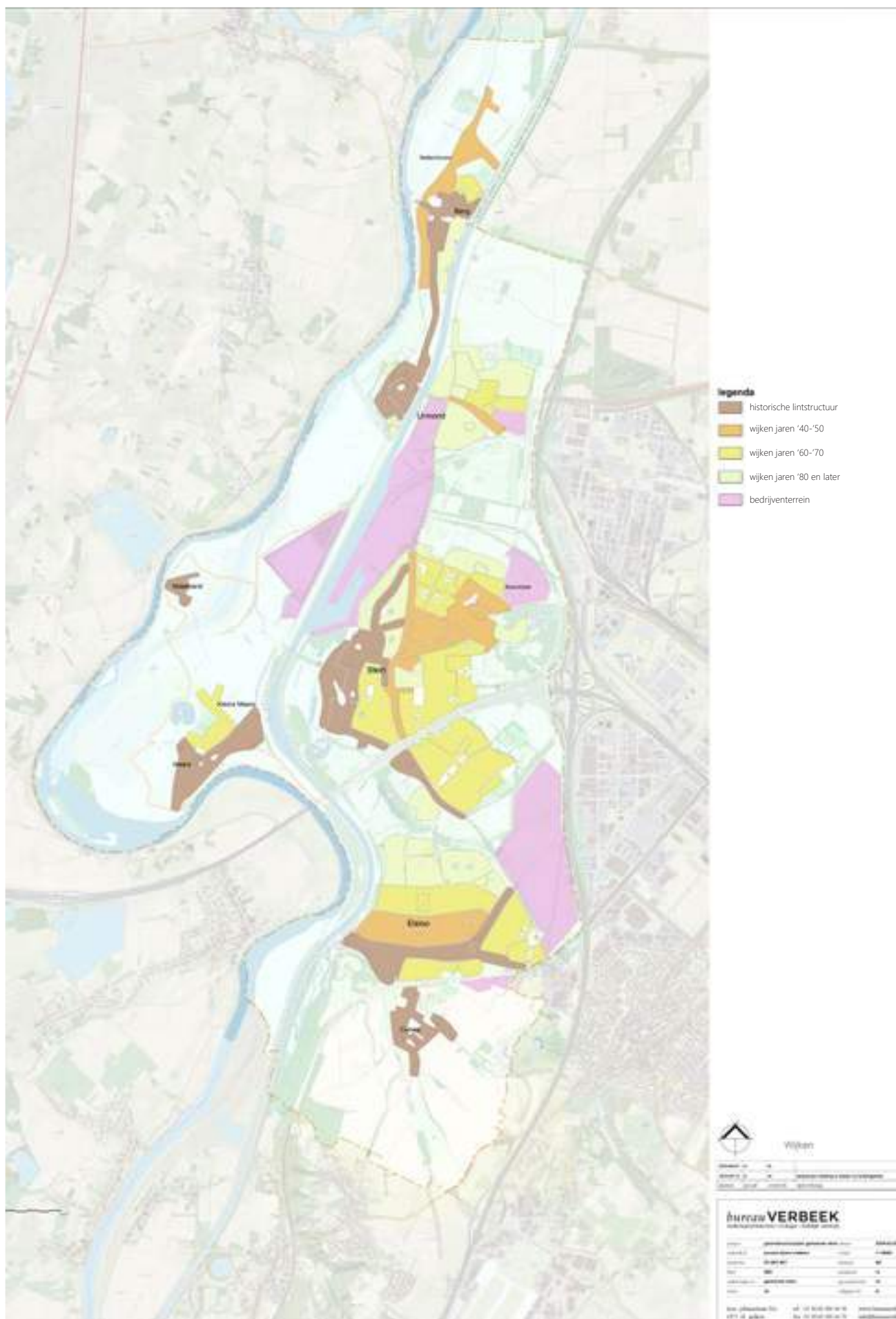
- De meest gunstige vestigingsplaats voor een nederzetting was op het middenterras tegen de terrasrand en droogdalen aan: direct op de overgang tussen hoog en laag, nat en droog. De historische kernen van de dorpen (op de dorpen in de Maasvallei na) hebben dan ook van oorsprong een sterke relatie met de beboste helling (zie kaart op de linker pagina).
- Oud Urmond kende in de middeleeuwen een haven en was omgeven door verdedigingswallen met stadspoorten. In de huidige situatie zijn van de haven slechts nog sporen in het reliëf over. De wallen zijn niet meer herkenbaar in het landschap.
- Vanaf begin 18e eeuw staat op kaartbeeld dat de historische kernen omgeven zijn door boomgaarden. In de huidige situatie zien we de boomgaarden langs enkele dorpsranden nog terug. Daarnaast zijn in de historische kernen als Oud Stein restanten van oude boomgaarden nog aanwezig, deze markeren de oude dorpsrand die inmiddels omgeven is door dorpsuitbreidingen.
- De komst van de mijnen aan het begin van de 20e eeuw zorgde dat het dunbevolkte landbouwlandschap een ruimtelijke transformatie onderging. Oude dorpslinten werden in rap tempo uitgebreid waardoor de gerealiseerde uitbreiding beperkte binding had met de bestaande kleinschalige structuren.
- Na aanleg van het Julianakanaal in de jaren '30 van de vorige eeuw zijn fysieke en visuele barrières opgeworpen tussen Urmond en Oud Urmond, Urmond en Berg a/d Maas en Nattenhoven en tussen Stein en Meers en Maasband. Om de barrière werking enigszins te beperken zijn door Rijkswaterstaat een aantal bruggen over het kanaal aangelegd.

Historische kaart van de Oud Urmond omstreeks 1820 waarom de omwalling en de haven duidelijk te zien zijn.

De aanleg van het Julianakanaal, foto is genomen in 1933 ter hoogte van Elsloo (onderin het midden van de foto is de Sint Augustinuskerk te herkennen).

1.3 Stedenbouwkundige structuur

Voor de beschrijving van de stedenbouwkundige structuur wordt verwezen naar paragraaf 2.4.2 "Stedenbouwkundige beschrijving van de dorpen, wijken en gehuchten van de gemeente Stein" van de Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025.

Ten behoeve van het groenbeleidsplan kan over de stedenbouwkundige structuur het volgende geconcludeerd worden:

Doorsneden structuren

Wat opvalt in de gemeente Stein is dat de op natuurlijke wijze gegroeide structuren van de kernen doorsneden zijn na komst van kunstmatige ingrepen als het Julianakanaal, snelwegen en spoorwegen. Een voorbeeld hierbij is de doorsnijding van het historische lint van Oud Stein door de A76. Door de doorsnijding is de (ruimtelijke) relatie tussen beide zijden van de kern verloren gegaan. Daarnaast speelt het Julianakanaal een doorsnijdende rol bij de ontwikkeling van Urmond. Door de doorsnijding is geen sterke (ruimtelijke) relatie ontstaan tussen Oud Urmond en het deel van Urmond dat is gebouwd na aanleg van het kanaal.

Historische lintbebouwing

De historische lintbebouwing in de Steinse dorpen kent van origine een verspringende rooilijn, is kleinschalig en divers. Hierdoor is een informeel karakter ontstaan. De bebouwing staat wisselend met langs- en kopgevels aan het lint waardoor de herkenbaarheid en de kleinschaligheid wordt versterkt. Het straatprofiel kent weinig ruimte voor een openbare boomstructuur, de groenstructuur in dergelijke straten bestaat voornamelijk uit erfbeplanting.

Uitbreidingen uit de jaren '50, '60 en '70

De uitbreidingen die stammen uit de jaren '50, '60 en '70 kennen een rationele opzet met centraal gelegen groenpleinen in de wijken omringd door siergroen. Het straatprofiel is opgebouwd uit een stoep aan één of twee zijden en een rijweg waar ook op geparkeerd wordt. De uitbreidingen kennen relatief weinig openbaar groen in het straatprofiel.

Wijken uit de jaren '80

De stedenbouwkundige opzet is organisch van vorm en voorzien van slingerende wegen, kleinschalig openbaar groen en groen als afscherming van achterkanten van percelen. Deze wijken worden ook wel bloemkoolwijken genoemd. De vogeltjesbuurt in Elsloo is hier een typisch voorbeeld van.

Wijken vanaf de jaren '90

In de stedenbouwkundige opzet van de wijken die zijn aangelegd vanaf de jaren '90 is een duidelijke groenstructuur opgenomen in zowel het straatbeeld als in de vorm van centraal gelegen groenpleinen.

In de kaart op de linker pagina is de indeling van de wijken naar leeftijd weergegeven.

De huidige groenstructuur in kaartbeeld

1.4 Huidige groenstructuur in de kernen

Aan de hand van door de gemeente beschikbaar gesteld kaartmateriaal, waaronder luchtfoto's en een kaart waarop de positionering van de huidige bomen is aangegeven (zie de kaart op de linker pagina), is in het voorjaar van 2016 een veldverkenning van de huidige groenstructuur van de gemeente Stein uitgevoerd. In deze fase is geïnventariseerd op structuren. Dit betekent, dat niet geïnventariseerd is op afzonderlijke elementen, zoals bijvoorbeeld afzonderlijke bomen, maar op bomenrijen en groenoppervlakten. Bijzondere accenten binnen de groenstructuur zijn 'apart' geïnventariseerd. Daarnaast zijn ook die plekken onderzocht, die in potentie een bijzonder accent zouden kunnen vormen. De kaart op de linker pagina geeft de huidige groenstructuur weer.

Hieronder volgt op hoofdlijnen de conclusie met betrekking tot de huidige groenstructuur in de kernen:

- Aanwezigheid van historische ensembles van monumentale bomen en gebouwen in de kernen zoals bijvoorbeeld in de Grotestraat in Urmond en de Dries in Catsop zijn waardevol voor de huidige bomenstructuur.
- Aanwezigheid van groenvoorzieningen in wijken van Stein, Berg aan de Maas en Elsloo dragen bij aan een groene uitstraling.
- De direct aan de kernen gelegen parken als het Steinerbos, kasteelpark Elsloo, het Molenpark en het Heidekampspark vormen recreatiegebieden voor bewoners en bezoekers.
- Aanwezigheid van landschappelijke elementen in de kern als de Hoolstraat in Stein en restanten van boomgaarden als in Stein en Berg aan de Maas..
- De relatie van de gehuchten in het Maasdal met het omliggende buitengebied is sterk.
- Het kanaal heeft ter hoogte van de kernen Urmond en Berg aan de Maas een versnipperde begeleidende groenstructuur.
- In de kernen Stein, Elsloo en Urmond ontbreekt het aan een heldere bomenstructuur.
- De kernen kennen relatief weinig onderscheidend groen waardoor de herkenbaarheid en de identiteit van de kernen niet sterk naar voren komt.
- Door ingevoerd beleid omwille van budgetredenen zijn in de afgelopen jaren plantsoenen omgevormd tot grasbermen. Daarmee is accentuerend, bloeiend groen verwijderd op bijzondere locaties als bij kapellen.
- Onvoldoende gelegenheid voor bewoners om een ommetje te maken en daarnaast kennen de bestaande ommetjes een hondenpoepprobleem.
- De naoorlogse wijken hebben een versteend karakter. Dit komt mede door het gebruik van voortuinen als parkeerplek of door het toepassen van kiezels of tegels in de voortuin om onderhoudsredenen.
- De herkenbaarheid van de Heerstraat in Urmond, Stein en Elsloo is in de huidige situatie onvoldoende door een verscheidenheid aan boomsoorten en een regelmatig onderbroken begeleidende boomstructuur.
- Bewoners hebben bijgedragen aan de huidige groenstructuur in de vorm van vergroeningsprojecten in wijken.

De foto's op de volgende twee pagina's zijn gerelateerd aan bovenstaande conclusie met betrekking tot de huidige groen- en bomenstructuur.

Foto's genomen bij het verkennen van de huidige groenstructuur in de kernen

Ensemble van markante boom en monumentaal gebouw in Oud Urmond

Monumentaal ensemble van bomen bij kruising van wegen. Op de Dries in Catsop.

Groenplein in Berg aan de Maas

De brug over het spoor bij Urmond vergroot de toegankelijkheid van het Heidekamppark voor bewoners.

De Hooltstraat in Stein, uniek landschappelijk element in de kern

De ruimtelijke relatie van Elsloo met de terrasrand en het lager gelegen landschap van de Maas.

'Achterkantsituatie' in Berg aan de Maas.

Het plantvak aan de voorzijde van de Mariakapel in Berg aan de Maas is omgevormd tot gazon.

De Goselingstraat in Urmond heeft een 'stenige' uitstraling.

De Heerstraat in Stein wordt begeleid door grof gekandelaberde bomen.

De bomen in de wijk Schuttersdreef zijn slecht gepositioneerd waardoor ze op een enkele plek zelfs midden op de oprit van een huis staan.

Maasband heeft een sterke ruimtelijke relatie met het omliggende landschap.

Vijver in het Steinerbos, markant park in de kern Stein

Dit kerkplein in Nieuwdorp mist het groen dat bij een dergelijke bijzondere locatie hoort

Heiveldstraat in Elsloo: een belangrijke interne verbindingsweg zonder begeleidende bomenrij.

Dorine Verschureplein in Elsloo mist het b(l)oeiende groen dat past bij een dorpshart.

Het Molenpark in Urmond is een belangrijke groene plek voor de bewoners. Vanuit DOP Urmond zijn er plannen voor de aanleg van een natuurlijke speelvoorziening voor kinderen uit de buurt.

De Stadhouderslaan in Stein als voorbeeld van een structurerende, ordenende functie van groen.

1.5 Conclusie inventarisatie en analyse kernen

Uit de inventarisatie en analyse van de kernen is gebleken dat in de huidige situatie de groen- en bomenstructuur van de kernen bijzondere groene (landschappelijke) elementen kent van monumentale waarde, maar dat de samenhang en de herkenbaarheid van de kernen onvoldoende tot uiting komt in het groen. Dit komt voort uit de kunstmatige ingrepen in het landschap en de in korte tijd ontwikkelde stedelijke uitbreidingen.

Centrum Eijsden, voorbeeld van bijzonder groen in het dorpshart.

Voorbeeld van groene straat die bijdraagt aan een aangename leefomgeving

2. DE KERNEN: GROENVISIE

2.1 Groenvisie voor de kernen: groen als verbindend element

De groenvisie op de kernen vloeit voort uit de resultaten van de inventarisatie en analyse. Uit de resultaten is (op hoofdlijnen) gebleken dat sprake is van markante groenelementen in de kernen die kansrijk zijn voor een onderscheidende groen- en bomenstructuur, maar dat er een gebrek is aan samenhang en herkenbaarheid van het groen in de kernen. De groenvisie geeft een algemeen toekomstbeeld voor het groen in de kernen:

Gewenst toekomstbeeld voor de kernen in de gemeente Stein:

- Groen draagt bij aan de identiteit van de kern: de centra van de kernen zijn door een sterke en onderscheidende groenstructuur aantrekkelijk en herkenbaar.
- Door het aanwezige duurzame groen in de straat wonen de bewoners in een gezonde en aangename leefomgeving.

Het gewenste toekomstbeeld is in hoofdstuk 3 per kern uitgewerkt in de vorm van de gewenste groenstructuur.

2.2 Uitgangspunten van de visie voor de kernen beschreven aan de hand van de universele waarden van groen

Beeldbepalende functie / identiteit

De visuele kwaliteit, aantrekkelijkheid van de woon- en leefomgeving van de mens wordt mede bepaald door de aanwezigheid van groen. Kleurrijk groen levert een grote bijdrage aan de uitstraling van de gemeente en daarom wordt bijzondere waarde gehecht aan het aanbrengen van dit groen op en nabij bijzondere plekken. Dit dient dan ook in de toekomstige structuur tot uiting te komen. Hiermee zal de herkenbaarheid en identiteit van de kernen worden vergroot, en daarmee samenhangend de aantrekkelijkheid voor recreanten. De gemeente Stein streeft daarbij naar de toepassing van duurzaam (meerjarige beplanting) en kleurrijk groen.

Een kwalitatief hoogwaardige groenkwaliteit in de openbare ruimte bevordert mede de beeldkwaliteit van de woonomgeving en draagt daarmee bij aan de identiteit van de verschillende buurten en gehuchten van Stein. Zo is het doel om aan de hand van groen unieke woonmilieus te creëren die passen binnen de dorpse sfeer van de gemeente, zie hiervoor ook het gemeentelijk woonbeleid.

Structurerende, ordenende functie

Voor het versterken van de identiteit en oriëntatie van de gemeente Stein en de kernen is het noodzakelijk dat de groenstructuur als ordenend element wordt ingezet om de verschillende onderdelen van de stedenbouwkundige structuur te accentueren. Met structurend groen neemt de 'afleesbaarheid' van de bebouwde omgeving toe. Met afleesbaarheid wordt het gemak bedoeld, waarmee delen van de kern herkend worden en inwoners en bezoekers zich kunnen oriënteren en de weg kunnen vinden.

Vooraf bomen kunnen op basis van hun maat en verschijningsvorm de hiërarchie in wegen- en stratenpatroon ondersteunen en erfahrbaar maken. Ook dragen bomen met hun beeldbepalende functie bij aan de herkenbaarheid van wijken en buurten en maken daarmee een betere oriëntatie binnen de omgeving mogelijk. Binnen de historische kernen zijn het in een aantal gevallen de beeldbepalende bomen, die de ordening van de functies in de kern weergeven.

Het specifieke soortgebruik is in dit geval bepalend. Zo zijn bijvoorbeeld Lindes vaak te vinden bij de religieuze en wereldlijke instellingen en bij bouwkundige elementen, die daar representanten van zijn, zoals kapellen en wegkruisen.

Recreatieve functie

Het verblijven, recreëren en spelen in de woonomgeving wordt gestimuleerd door een groene inrichting. Een korte wandeling maken met hond of kinderwagen, even de benen strekken in de middagpauze is een voor iedereen bekend recreatief gebruik van de buitenruimte, evenals het gebruik van een trapveldje of speeltuin door de jeugd. Groen in de vorm van parken, bossen en groenzones bepaalt in hoge mate het karakter en de sfeer van het "landschap" in de kernen. Het karakter van dat "landschap" nodigt in meer of minder mate uit tot recreatie. Een belangrijk aspect hierbij is het sociale contact; mensen hebben de mogelijkheid elkaar te ontmoeten. Een aangename groene omgeving creëert de condities voor aangename ontmoetingen.

De recreatieve functie van groen wordt in de toekomst bijgestaan door bijzondere landschappelijke elementen (zoals de Hoolstraat in Stein) te voorzien van informatieborden of een te ontwikkelen app die gebruik maakt van de zogenaamde techniek 'augmented reality'.

Een app die gebruikt van de techniek 'augmented reality'.

Economische functie

Groen ingerichte steden hebben indirect een economisch rendement. Een groene omgeving heeft een positieve uitwerking op het welzijn en de gezondheid van mensen. Aangetoond is dat de productiviteit stijgt als in een aantrekkelijke groene omgeving wordt gewerkt. Daarnaast is bekend dat groen in de omgeving de prijzen van onroerend positief beïnvloedt. Plaatsen met een groen karakter, in de vorm van onder meer uitnodigende entrees, groene woonwijken, statige lanen en parken, hebben een wervend effect op bedrijven, investeerders en individuen. Kortom groen levert op deze wijze ook een bijdrage aan een gevarieerde bevolkingsopbouw, in meer bedrijfsomzet en werkgelegenheid (De Groene Stad, 2011). Het bedrijventerrein Poort van Stein is hierbij een goed voorbeeld van een locatie waar met een groene presentatie van het terrein een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven gecreëerd dient te worden.

Fysische functie

De aanwezigheid van groen binnen een stad verbetert de kwaliteit en het klimaat van de leefomgeving. Het wordt onder andere minder warm en de lucht-vochtigheid neemt toe. Schadelijke concentraties NO₂ en ozon zijn lager in buurten met meer groen. Daarnaast hebben vooral bomen een filterende werking op stofdeeltjes (fijnstof) in de lucht. Door hun zuiverende werking gelden parken en bossen als een verademing om te verblijven. Dit maakt de aanwezigheid van een park als het Steinerbos in het stedelijk weefsel bijzonder belangrijk voor Stein. Bovendien produceren bomen zuurstof en hebben beplantingen een dempende en verstrooiende werking op geluid en wordt de wind gebroken. Dit is onder andere van belang voor het verminderen van geluid en fijnstof dat van de auto's op de snelwegen en de treinen komt.

Groene oppervlakten houden hemelwater vast, waardoor dit niet (direct) wegstroomt richting het riool en zo wordt ontlast. In de kernen van de gemeente zijn een groot aantal voortuinen aanwezig die voornamelijk uit verharding bestaan. Het groenbeleidsplan stelt dat bewoners gestimuleerd

dienen te worden tot aanleg van groene tuinen. Zie hiervoor ook deel paragraaf 3.16.

Groen en gezondheid

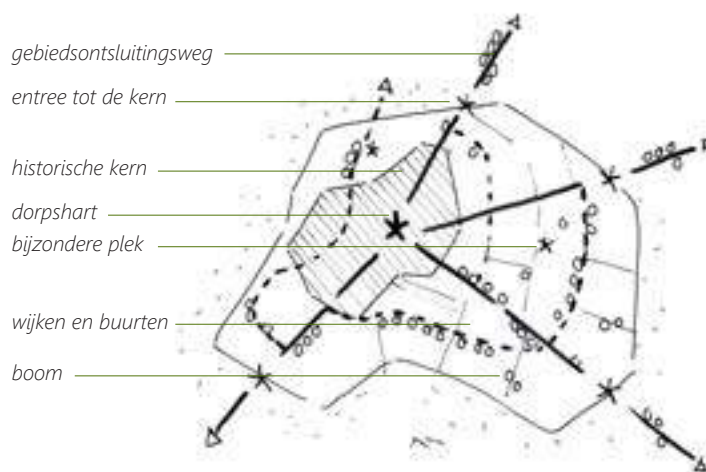
Een groene omgeving heeft de potentie tot uitnodigen van verschillende soorten gezond gedrag. De laatste jaren is er steeds meer bekend geworden over de helende werking van groen. Zo weten we dat mensen met meer groen in hun woonomgeving zich gezonder voelen (Maas, Beumer, 2014) en dat ze ook minder vaak bij de huisarts komen met klachten als diabetes mellitus, coronaire hartziekten en depressie (Maas, Beumer, 2014). Groen kan de gezondheid op verschillende manieren beïnvloeden. Hieronder staan de belangrijkste mechanismen kort samengevat:

- Vermindering van stress: Een veelheid aan laboratorium onderzoek laat zien dat mensen sneller herstellen van stress als ze verblijven in een groene omgeving dan als ze zich bevinden in een stedelijke omgeving (Maas, Beumer, 2014).
- Toename van sociale contacten: Een groene omgeving wordt gezien als aantrekkelijke omgevingen om elkaar in te ontmoeten. In buurten met meer groen is de sociale cohesie groter (Maas, Beumer, 2014).
- Toename van beweeggedrag: Een natuurlijke omgeving kan uitnodigen tot beweeggedrag. Mensen houden bewegen in een natuurlijke omgeving ook langer vol (Maas, Beumer, 2014).
- Stimuleren ontwikkeling kinderen: Onderzoeken naar effecten van groene schoolpleinen laten positieve effecten zien op de concentratie en het sociaal wel zijn van basisschoolleerlingen (Maas, Beumer, 2014).
- Gezonde voeding: Middels stadslandbouw (moestuinen, buurttuinen, lokale markten) kan groen gezonde voeding bevorderen (Maas, Beumer, 2014). Laat zien waar ons eten vandaan komt, waar het groeit, en hoe het smaakt. Laat mensen op een positieve en uitdagende manier in aanraking komen met gezonder eten en gezonder leven in de stad.

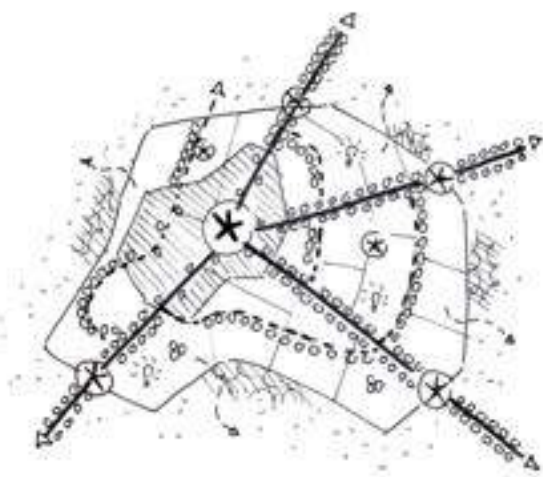

Overzichtkaart van de onderverdeling van de kernen met paragraafnummer voor de gewenste groen- en bomenstructuur.

Conceptschets 1: de groen- en bomenstructuur in de huidige situatie

Conceptschets 2: voorstel voor groen- en bomenstructuur in de toekomst

3. DE KERNEN: GEWENSTE GROEN- EN BOOMSTRUCTUUR

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk is voor de kernen van de gemeente Stein de gewenste groen- en bomenstructuur in woord en beeld weergegeven. Hierin is de groenvisie voor de kernen uit voorgaand hoofdstuk aan de hand van de resultaten van de inventarisatie en analyse per deelgebied nader uitgewerkt.

Per kern is telkens de volgende aanpak gevolgd om te komen tot een heldere groenstructuur (zie ook conceptschetsen op de linker pagina voor beeldende uitleg):

1. Gewenste groen- en bomenstructuur voor gebiedsontsluitingswegen en entrees:

- Verfraaien van wegen en benadrukken van hiërarchie van de wegenstructuur ten behoeve van de oriëntatie.
- Verfraaien van hoofdentrees tot kernen (eenduidige entrees passend bij de identiteit van de kern, toepassen verrassend en kleurrijk groen), ecologische en fysische functie toekennen aan groen langs wegen.

2. Gewenste groen- en bomenstructuur voor historische linten, centra en bijzondere plekken:

- Beleefbaar maken karakteristieke ontwikkelingsrichting dorpen als gevolg van ligging aan de terrasrand.
- Behouden, versterken en beleefbaar maken van de relatie van de cultuurhistorische waarden en historische objecten (kastelen, molens, wegen, kapellen, wegkruisen, etc.) met het omringende dorp door middel van groen en passend beheer van dit groen.
- Behouden, onderhouden en versterken van karakteristieke (kleinschalige) beplantingen (oude erfbeplanting, Leilindes, beeldbepalende bomen en groenstroken, etc.) in de kernen.
- Accentueren markante plekken (plein, gebouw, kruising) door middel van groen.

3. Gewenste groen- en bomenstructuur voor wijken en erftoegangswegen per stedenbouwkundige periode:

- Behouden en versterken binnen kernen gelegen groene gebieden en verbindingen.
- Streven naar structurerend groen, geen snippergroen.
- Door middel van groen opwaarderen van oude kernen of kerndelen / benadrukken verschillende wijken en/of buurten.
- Waar nodig verfraaien overgang kern-buitengebied door middel van groen(verbindingen kern-buitengebied v.v.).
- Duurzaam behoud van de belevingskwaliteit van het openbaar groen.

Let op 1:

Bovenstaande aanpak is voor elke kern gehanteerd. In de beschrijving per kern vanaf paragraaf 3.3 zijn per ruimtelijk onderdeel (gebiedsontsluitingswegen en entrees, historische kernen, centra en bijzondere plekken en wijken en erftoegangswegen) alleen die maatregelen voor de groen- en bomenstructuur omschreven die extra aandacht behoeven of afwijkend van aard zijn in relatie tot bovenbeschreven aanpak.

Let op 2:

Op de kaarten met de gewenste groen- en bomenstructuur voor de kernen is alleen groen ingetekend op die plekken waar in principe voldoende bovengrondse ruimte is voor het aanbrengen van een groenstructuur. Dit is gedaan om overlast door groen en een achterblijvende ontwikkeling van bijvoorbeeld bomen te voorkomen. Hoewel de bovengrondse ruimte in het veld is bekeken, dient toch altijd bij het realiseren van de groenstructuur of het uitvoeren van een herinrichting of voldoende ruimte aanwezig is en/of gemaakt kan worden.

Legenda

Hoofdstructuren

	structuur van belang op landschaps-, stadsniveau
	structuur van belang wijk-, dorps-, lokaal landschapsniveau
	bomenrij (zie kleurcodering)
	bomenlaan (zie kleurcodering)
	losse bomenlaan (zie kleurcodering)
	begeleidende solitair (zie kleurcodering)
	gekandelerde boom (zie kleurcodering)
	boomrijke plek (zie kleurcodering)
	boomgaard (zie kleurcodering)
	bos/ houtkant (zie kleurcodering)
	versterken dorpsrand
	versterken landschappelijke karakteristiek
	groencluster (zie kleurcodering)
	cluster van woonstraten
	cluster bedrijven
	cluster ontwikkelgebied
	cluster voorzieningen

Kleurcodering

	duurzaam behouden
	nieuw
	versterken
	vervangen
	verwijderen

Bomen in woonstraten

	behouden boomarm straatprofiel
	verbeteren/ aanpassen standplaats
	stimuleren groen in voortuinen
	op termijn vervangen
	verwijderen nevenstructuur
	duurzaam behouden en versterken
	duurzaam behouden
	toevoegen groen accent
	specifieke opgave
	optimaliseren

Diversen / bijzonderheden

	markante plek (zie kleurcodering)
	behouden/ versterken entree
	begraafplaats
	kapel
	windmolen
	recreatie
	sport
	zichtrelatie, uitzichtpunt bestaand
	zichtrelatie, uitzichtpunt nieuw
	versterken relatie
	afkoppelen hemelwater
	nieuwe infra (verbinding)

3.2 Beschrijving van de legenda-eenheden

Structuur van belang op landschaps- / stadsniveau

Wegen die bepalend zijn op het hoogste schaalniveau. Zij bepalen de opbouw en beleving van het landschap of de stad en zijn van belang voor de oriëntatie. Tevens bepaalt de verschijningsvorm en uitstraling van deze structuren het karakter, de sfeer en de herkenbaarheid van het landschap of de stad.

Structuur van belang op wijk-, dorps- en lokaal landschapsniveau

Wegen die bepalend zijn op lagere schaalniveaus. Zij bepalen de opbouw van wijken en maken oriëntatie binnen wijken mogelijk. Tevens zijn deze boomstructuren bepalend voor het karakter, de sfeer en de herkenbaarheid van de wijk, het dorp of het lokale landschap.

Enkele Bomenrij

Boomstructuur bestaande uit een rij bomen op regelmatige afstand van elkaar aan één zijde van de weg, de boomkronen van de volwassen bomen raken elkaar (bij voorkeur) en vormen een gesloten structuur. Bij een bomenrij zijn uniformiteit, continuïteit en ritme belangrijk voor het beeld en de uitstraling.

Bij wegen met een oriëntatie in oost-west richting is het voorstel bij een nieuw aan te planten bomenrij deze (indien mogelijk) aan de zuidzijde van de weg te plaatsen (zie ook afbeelding hiernaast). Zo valt de slagschaduw van de bomen op de weg in plaats van op de huizen. Huizen met zonnepanelen ondervinden op die manier minder last van bomen in de straat.

Dubbele bomenrij ('laan')

Weg voorzien van een bomenstructuur bestaande uit een aan weerszijden van de weg geplaatste rij bomen met een regelmatige onderlinge afstand. De boomkronen van de volwassen bomen raken elkaar en vormen een gesloten bladerdak. Bij een dubbele bomenrij zijn uniformiteit, continuïteit en ritme belangrijk voor het beeld en de uitstraling.

Losse dubbele bomenrij

Vergelijkbaar met de laan, maar dan met bomen op onregelmatige of grotere afstand van elkaar. De boomkronen raken elkaar (plaatselijk) niet en vormen een losse, open structuur in het straatbeeld. Bij een losse laan is het totaalbeeld, gevormd door fraaie individuele bomen, belangrijker dan uniformiteit, continuïteit en ritme. Een losse dubbele bomenrij kan toegepast worden om een meer landelijk karakter te verkrijgen (eventueel ook met verschillende boomsoorten) of om een forse bomenstructuur toe te kunnen passen in situaties waar minder ruimte is door bijvoorbeeld inritten, smalle wegprofielen of bebouwing.

Begeleidende solitaires

Boomstructuur bestaande uit een beperkt aantal bomen dat op grote afstand van elkaar staat en daardoor geen samenhangende structuur vormt. In het straatbeeld is telkens in ieder geval één boom zichtbaar. De begeleidende solitaires voegen zich naar de beschikbare boven- en ondergrondse ruimte, bijvoorbeeld langs oude aaneengesloten bebouwingslinten in dorpskernen. Ook kunnen begeleidende solitaires een groen karakter geven aan wegen over bijvoorbeeld open akkers, waar omwille van het landschappelijke karakter geen gesloten boomstructuur gewenst is. Iedere individuele boom moet in dergelijke gevallen wel een logische plek hebben waar een duidelijke aanleiding voor plaatsing van een boom is.

Gekandelaberde boom

Boom waarbij de gesteltakken periodiek teruggesnoeid worden zodat een compacte groeivorm met uitlopers ontstaat.

Boomrijke plek

Kleinere groene plekken waarvan het karakter voor een belangrijk deel door bomen bepaald wordt. Veelal zijn het plantsoentjes, groenstroken en speelterreinen die over de wijk verspreid liggen.

Boomgaard

Een boomgaard is een met bomen beplant stuk grond waar vruchten of noten geteeld worden. De bomen zijn vaak in een rastervorming patroon geplant en worden meestal aan dorpsranden of bij kastelen en hoeves gezien. Sommige boomgaarden bij kastelen of residenties zijn zowel voor de sier als voor productie bedoeld. Boomgaarden zijn van landschappelijke waarde.

Bos / houtkant

Boomstructuur bestaande uit bomen en onderbegroeiing met een losse, maar aaneengesloten plaatsing. De afstand tussen de bomen en de breedte van de totale structuur kan variëren. Onder de bomen is geen of beperkt doorzicht.

Versterken dorpsrand

Op bepaalde plaatsen vragen dorpen om een versterking van de samenhang met het omliggende landschap zodat deze waardevol wordt voor de cultuurhistorische betekenis en de landschappelijke kwaliteit. Dergelijke waardevolle dorpsranden krijgen een groen- en bomenstructuur die de samenhang versterkt.

Versterken landschappelijke karakteristieken

Een plek waar verschillende landschapselementen een bijzondere samenhang met elkaar dienen te krijgen waardoor deze waardevol wordt voor de cultuurhistorische betekenis en de landschappelijke kwaliteit. De ensemblewerking dient versterkt te worden met een passende groen- en bomenstructuur.

Groencluster

Gebied met een groen karakter en een op de functie afgestemde bomenstructuur. Parken, grote plantsoenen, begraafplaatsen, sportvelden, multifunctionele bosgebiedjes en recreatieve groengebieden vallen hieronder. Het geheel van de groengebieden en parken vormt een structuur van groene elementen die het stedelijk gebied dooradert en geleed.

Cluster van woonstraten

Meerdere woonstraten met een vergelijkbare opzet en karakter van de boomstructuren. De bomen hebben overwegend ook vergelijkbare kwaliteiten of knelpunten.

Duurzaam behouden

In stand houden van de aanwezige boomstructuur en alle maatregelen treffen die nodig zijn om bomen duurzaam op deze plek te handhaven. Als bomen het einde van hun levensduur bereikt hebben worden zij door dezelfde of een vergelijkbare soort vervangen.

Nieuw

Nieuw planten van een boomstructuur met een soort die voor de specifieke situatie passend is.

Versterken

In stand houden van de aanwezige boomstructuur en de zwaktes (bijvoorbeeld gaten of slechte exemplaren) verhelpen door aanplant van jonge exemplaren van dezelfde soort.

Vervangen

Verwijderen van de bestaande bomen en deze vervangen door nieuwe jonge bomen van dezelfde of een andere soort. Vernieuwen kan gecombineerd worden met het verbeteren van de standplaats en groeiomstandigheden. Aanleiding voor vernieuwen kan zijn de slechte conditie van een boomstructuur, het niet duurzaam kunnen handhaven van de aanwezige bomen, of ernstige overlast.

Verwijderen

Verwijderen van de bomen en opheffen van de standplaatsen. Verwijderen kan aan de orde zijn als een boomstructuur op deze plek geen meerwaarde heeft en niet duurzaam te handhaven is, als de goede ontwikkeling van een andere belangrijke boomstructuur belemmerd wordt, of als het nodig is om plaats te maken voor een structuur die in een specifieke situatie meer passend is. Uiteraard moet ook met de natuur- en milieuwaarde van bestaande bomen rekening gehouden worden, maar dit moet niet betekenen dat bomen blijven staan op plekken waar ze niet duurzaam te handhaven zijn. Ten behoeve van natuur- en milieu is het verstandiger en effectiever om de potenties van andere plekken - met veel plaats voor bomen - optimaal uit te buiten. Verwijderen moet altijd van geval tot geval zorgvuldig bekeken worden: mogelijk kunnen een of enkele bomen die vitaal zijn en een goede standplaats hebben, gehandhaafd blijven, of kunnen standplaatsen benut worden voor een enkele nieuwe boom.

Behouden boomarm straatprofiel

In straten die op dit moment geen boombeplanting hebben en waar evenmin ruimte is om een boombeplanting aan te brengen wordt het boomarme straatprofiel vooralsnog behouden. In deze straten wordt - als er tuinen aanwezig zijn en deze voldoende ruimte bieden - ingezet op het stimuleren van bomen in tuinen. Tevens kan gezocht worden naar mogelijkheden voor het aanbrengen van groene accenten, al dan niet in combinatie met bijvoorbeeld rioolrenovatie.

Verbeteren / aanpassen standplaatsen

In bepaalde woonstraten is de boomstructuur in principe vitaal en duurzaam, maar vormen de standplaatsen nu of in de toekomst een probleem, bijvoorbeeld doordat de boomspiegels te krap zijn. In dergelijke gevallen is vaak met simpele aanpassingen een duurzame situatie te creëren. Dit kan uiteenlopen van het vergroten van de boomspiegel, tot het beperkt versmallen van de rijbaan of het vervangen van stoeptegels en eventueel stoepbanden door halfverharding.

Stimuleren van groen in tuinen

In boomarme woonstraten waar weinig ruimte is voor een openbare groenstructuur of in straten waar veel

‘versteende voortuinen’ zijn, worden particulieren gestimuleerd om de voortuin te vergroenen met bomen (indien de tuin voldoende ruimte biedt) en/ of andersoortige planten. Het groen in de voortuinen kan zo een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het straatbeeld. De invulling van dit “vergroenen van voortuinen” project is uitgelegd in paragraaf 3.16.

Op termijn vervangen

Bomen in woonstraten die door hun huidige of toekomstige afmetingen, de groeiplaatsomstandigheden of een gebrekkige vitaliteit niet duurzaam te handhaven zijn, moeten op termijn vervangen worden. Op het moment dat dit gebeurt dient de groeiplaats geoptimaliseerd te worden. De nieuwe bomen moeten zo gekozen worden dat deze wél passen binnen de gegeven omstandigheden. Een andere mogelijkheid is om te kiezen voor snelgroeierende grote bomen die verwijderd worden zodra zij hun standplaats ontgroeien. Als voor deze laatste optie gekozen wordt, is een periodieke inspectie van belang.

Verwijderen nevenstructuren

In bepaalde woonstraten bepalen grote bomen in een groenstrook, plantsoen of park het beeld, maar staan er bovendien nog bomen in de stoep. Afgezien van de beperkte toekomstverwachting van deze nevenstructuren hebben zij ook nauwelijks toegevoegde waarde. Zij vormen tevens een (potentiële) bron van overlast en beheerkosten. Verwijdering van dergelijke nevenstructuren versterkt de kwaliteit van de boomstructuur als geheel en maakt dat schaarse middelen voor andere belangrijke bomen in Stein gebruikt kunnen worden. In bepaalde gevallen kan er voor gekozen worden enkele vitale of waardevolle bomen van de nevenstructuur als solitair te handhaven. In andere gevallen zal het mogelijk wenselijk zijn om de nevenstructuur te vervangen door passende kleine bomen, die wel een meerwaarde hebben en te handhaven zijn in samenhang met de hoofdstructuur.

Duurzaam behouden en versterken

Duurzame boomstructuren met enkele zwakke punten of onbenutte potenties kunnen versterkt worden. Dit kan betekenen het vervangen van of aanvullen van de boomstructuur met enkele bomen.

Duurzaam behouden

Op plekken waar de boomstructuren vitaal en goed ontworpen zijn, worden alle maatregelen getroffen die nodig zijn om bomen duurzaam te handhaven. Als bomen het einde van hun levensduur bereikt hebben, worden zij door dezelfde of een vergelijkbare soort vervangen.

Toevoegen groene accenten

Woonstraten die arm zijn aan bomen en geen ruimte bieden voor een uitgebreide bomenstructuur kunnen een groener karakter krijgen door op plekken waar net wat meer ruimte is, bijvoorbeeld op straathoeken, een enkele boom als groen accent te planten. Daarnaast is op een aantal bijzondere locaties of locaties met een entreefunctie verbijzondering / een groen accent gewenst.

Optimaliseren

In bepaalde woonstraten – vooral in woonerven – staat een heel diverse boombeplanting, bestaande uit verschillende soorten die in heel verschillende omstandigheden geplant zijn. De bomen in deze straten kennen vaak uitlopende knelpunten die haast per individuele boom verschillend zijn. Vaak gaat dit samen met onbenutte kansen zoals ruime groenvakken die niet voor bomen uitgebuit zijn. Een situatie zoals hier geschetst doet zich vaak voor in woonerven. Door zorgvuldig te bepalen welke bomen behouden, vervangen of verwijderd moeten worden, welke bomen behoefte hebben aan het verbeteren van de standplaats en waar ruimte is voor een enkele nieuwe boom, kan de boomstructuur als geheel geoptimaliseerd en duurzaam gemaakt worden.

Markante plek

Een plek met een bijzondere kwaliteit, betekenis of geschiedenis die vraagt om een hierbij passende betekenisvolle boombeplanting.

Behouden / versterken entree

Verfraaien van hoofdentrees tot kernen (eenduidige entrees passend bij de identiteit van de kern, toepassen verrassend en kleurrijk groen), ecologische en fysische functie toekennen aan groen langs wegen.

Kapel

Kapellen vormen karakteristieke elementen in stad, dorp en landschap die vaak van een bijpassende

groen- en/of boomstructuur zijn voorzien ter versterking van de betekenis van de kapel op die specifieke locatie.

Windmolen met molenbiotoop

Windmolen met een zone van 500 meter, waarbinnen - conform het covenant molenbiotopen - nieuwe beplanting getoetst wordt op beïnvloeding van de windvang. Ook landschappelijk en cultuurhistorisch vragen molenbiotopen om een zorgvuldig afgestemde boomstructuur - de omgeving van molens moest immers behoorlijk open zijn om de molen goed te kunnen laten werken. Als dit wezenlijke kenmerk ook in de huidige situatie nog herkenbaar is, draagt dat sterk bij aan de cultuurhistorische en landschappelijke betekenis van een molen. Deze ruimtelijke context van molens is vaak echter ingrijpend veranderd - het is geen open veld meer, maar onderdeel geworden van de bebouwde structuur. Dit betekent dat ook de huidige behoeftes aan een groene woonomgeving, fraaie boomstructuren en een leesbaar landschap mee in overweging genomen moeten worden. Bestaande bomen binnen de molenbiotoop worden in principe niet verwijderd ten behoeve van de windvang, maar in bepaalde situaties is het wel denkbaar dat door aanpassingen in de bestaande bomenstructuur de windvang duidelijk verbeterd kan worden, zonder dat dit voor het groen nadelen heeft.

Versterken relatie

In bepaalde gevallen zijn belangrijke relaties te versterken door aanpassing van het groen, of vraagt de groenstructuur om een aanpassing van de stedenbouwkundige opzet.

Aanpassen wegprofiel

Het volledig herzien van de indeling van het wegprofiel (ligging van rijbanen, fietspaden, stoepen en groenstroken) om de ruimtelijke betekenis van wegen te verbeteren en om op cruciale plekken ruimte voor bomen te creëren, te vergroten of te optimaliseren.

3.3 Berg aan de Maas en Nattenhoven

3.3.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Gebiedsontsluitingswegen

De belangrijkste dragers van de uitstraling en de herkenbaarheid van Berg aan de Maas en Nattenhoven worden gevormd door de gebiedsontsluitingswegen: de Bergerstraat, Veerweg, Berger Maasstraat en Bergerweg.

De Veerweg en de Bergerstraat grenzen aan het Grensmaasgebied. In het kader van het bijbehorende project wordt in de toekomst langs de gebiedsontsluitingswegen de Veerweg en de Bergerstraat een opgehoogde kade geplaatst. De kaart voor dit deelgebied op de linker pagina geeft voor deze wegen het versterken en aanvullen van de enkele bomenrij weer. Aansluitend bij de wensen van de bewoners dient bij deze maatregel in combinatie met de nieuwe kade het uitzicht op het buitengebied zoveel mogelijk behouden te worden.

In de Berger Maasstraat is onvoldoende ruimte voor een bomenstructuur. Deze locatie biedt kansen voor het stimuleren van bewoners tot het aanleggen van gevelgroen. Het deel van de Bergerweg tussen de brug en het Beatrixplein in vormt de entree tot de kern aan de oostzijde. Langs dit deel van de weg is versterking van de boomstructuur gewenst.

Entree tot Berg aan de Maas via het veer

De oversteekplek van het veer over de Maas maakt deel uit van het fietsknooppuntennetwerk en ligt op de route naar het in de Ruimtelijke Structuurvisie Stein gemarkeerde toeristische overstappunt van Berg aan de Maas. Daarmee is het van belang dat deze entree tot Berg een kwalitatief hoogwaardige uitstraling heeft. In de huidige situatie is dit beeld niet aanwezig. Voorstel voor deze entree is om deze entree op te waarderen volgens de sfeerimpressie op de volgende pagina.

3.3.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

De historische kern van Berg aan de Maas is aan gebiedsontsluitingswegen gekoppeld en is de locatie waar de kerk, de basisschool de Avonturijn, het Beatrixplein met verschillende kleine winkels en cafés en het multifunctioneel centrum zijn gelegen.

Vergroenen Beatrixplein

Het Beatrixplein mist in de huidige situatie de gewenste uitstraling: een stenen plein met een bushalte, een kunstobject en parkeerplekken. Dit plein is aan het in de Ruimtelijke Structuurvisie Stein gemarkeerde toeristische overstappunt gelegen en daarom gebaat bij opwaardering. Met de bewoners van het DOP zijn reeds enkele tijdelijke groenvoorzieningen op dit plein geplaatst. In het toekomstbeeld wil de gemeente Stein in samenwerking met het DOP en Wonen Limburg van dit plein een groen dorpshart voor buurtbewoners en recreanten waarin de verschillende functies op groene wijze zijn ingebed. Zie ook de sfeerimpressie in de afbeelding op de volgende pagina.

Kapel aan de Margrietstraat

Van oorsprong werden bij kapellen ter verfraaiing van de plek, als een teken van verering of ter herinnering vaak bomen aangeplant. Voorstel voor de groenstructuur is om de relatie tussen dit waardevolle relict en de omgeving te verbeteren door middel van het inzetten op b(l)oeiend groen in combinatie met bijzondere bomen. In de huidige situatie staan hier sterk terug gesnoeide bomen. Voorstel is om deze te vervangen door bomen die passen in het straatbeeld en tot wasdom kunnen komen en eventueel een waardevolle of monumentale betekenis krijgen.

Sfeerimpressie van het voorstel opwaarderen entree tot Berg aan de Maas aan deze zijde van het veer.

Sfeerimpressie van het voorstel voor het vergroenen van het Beatrixplein.

Sfeerimpressie van het voorstel voor het verbijzonderen van de kapel aan de Margrietstraat met kleine bloeiende bomen die tot wasdom kunnen komen.

Afgraving aan de Koningsberg

De afgraving aan de weg Koningsberg is begroeid met bomen en struweel en daarmee een geliefde plek voor vogels. De afgraving heeft op dit moment geen meerwaarde voor de bewoners. In een nadere uitwerking voor dit gebied dient onderzocht te worden of er mogelijkheden zijn om deze plek toegankelijk te maken voor publiek. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de ecologische waarde van de plek.

Groene gevels

Om te komen tot meer bloeiend groen langs de gebiedsontsluitingswegen die de historische kern doorsnijden, is het voorstel om het aanbrengen van gevelgroen rondom het Beatrixplein te stimuleren (eventueel door middel van een subsidieregeling).

3.3.3 Wijken en erftoegangswegen

Algemeen

Berg aan de Maas en Nattenhoven kennen relatief weinig wijken. De wijk tussen de straten Margrietstraat en Bernhardstraat is recent opgewaardeerd waarbij een bomenstructuur die de straten begeleid is toegevoegd.

Groenpleinen

De wijken van Berg aan de Maas en Nattenhoven kennen verschillende groenpleinen die naast een groene invulling verder geen duidelijke functie hebben. Voorstel is om in samenspraak met de buurtbewoners de groenpleinen van functies te voorzien zodat ze ook op sociaal vlak betekenis krijgen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een buurtmoestuin, speelplek voor kinderen of een jeu de boulesbaan. Het groene karakter van de pleinen dient echter wel de boventoon te blijven voeren.

Gevelgroen in de vorm van een stoeptuin

3.4 Oud Urmond

De groenstructuur van Oud Urmond wordt met name bepaald door een groene omzoming in de vorm van de terrasrand en de bomen langs het kanaal welke beide duurzaam in stand gehouden dienen te worden.

3.4.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Gebiedsontsluitingswegen

Dit deel van Urmond kent geen gebiedsontsluitingswegen.

Entrees

De entrees tot Oud Urmond liggen aan de noordzijde nabij de sporthal Overmunthe en aan de oostzijde waar de brug de entree vormt. Opwaardering van beide entrees is gewenst. Voor de entree aan de noordzijde geldt dat verbijzondering van de kompoortaal in combinatie met bloeiend groen gewenst is. Voor de entree aan de oostzijde geldt: Vanaf de brug splitst de Mauritslaan zich in de Kampstraat en de Plakstraat. Opwaardering van deze entree is mogelijk door vanaf de brug zicht te creëren op de Martinuskerk door het weghalen van enkele beplanting.

3.4.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

De Grotestraat

De Grotestraat is een historisch lint en aangewezen als Rijksbeschermd dorpsgezicht. Deze straat biedt weinig ruimte voor een bomenrij, maar kent een aantal monumentale gebouwen die reeds voorzien zijn van een enkele of een paar markante bomen. De ensemblewerking van een monument met een markante boom dient in deze straat duurzaam in stand gehouden te worden. Voor enkele bomen geldt dat verbetering van de standplaatsen geadviseerd wordt (zie kaart op de linkerpagina).

Oude haven

Aan de westzijde van Oud Urmond liep vroeger een oude rivierarm die uitgroeide tot een haven met een laad- en loskade. De haven is verdwenen maar in de huidige situatie is het hoogteverschil dat door de rivierarm tot stand is gekomen nog steeds zichtbaar. In het kader van dit groenbeleidsplan is het voorstel om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het afkoppelen van de afvoer van het hemelwater op deze verlaging, inclusief landschappelijke inrichting. Op die manier kan enerzijds een functioneel hydrologisch element geïntroduceerd worden en anderzijds een verwijzing gemaakt worden naar de vroegere haven die hier gelegen heeft.

Oude Poort

Op de kruising van de wegen Kloosterpad en de Oude Poort heeft in het verleden waarschijnlijk een stadspoort van Urmond gestaan. De locatie verdient een verbijzondering in de vorm van een markante bloeiende boom.

Een verlaging in het maaiveld, een wadi

Buurt aan straat De Bath in de huidige situatie

3.4.3 Wijken en erftoegangswegen

Parkeerplein Burgemeester Strijkerstraat

De groenstructuur aan het parkeerplein aan de Burgemeester Strijkerstraat dient geoptimaliseerd te worden. In de huidige situatie staat hier een variëteit aan sterk gesnoeide soorten. Deze boomstructuur omvormen naar een eenduidige groene omzoming van het parkeerplein met bomen die de gelegenheid krijgen om tot wasdom te komen.

Buurt aan straat De Bath

De buurt gelegen aan de straten De Bath en de Glaseristraat verdient extra aandacht in de vorm van een specifieke ruimtelijke opgave. De huizen hebben hier geen voortuin maar grenzen direct aan verharding. Parkeren gebeurt hier in een binnenhof achter de huizen. Nader te onderzoeken is het creëren van een groenstrook voor de huizen om de uitstraling van deze buurt te verbeteren.

Plan Kattekop

Plan Kattekop is gelegen in de zuidelijke punt van Oud Urmond. Hier is recent een appartementencomplex gebouwd. Ter plaatse van de voormalige verdedigingswal wordt in de toekomst een voetpad hersteld die aan één zijde begeleid zal worden door een haag. In het plangebied is een kapel gelegen, deze dient een bijzondere plek in te nemen in het plan die gepaard gaat met bijzonder groen. Daarnaast is een uitzichtpunt op de zuidelijke punt van deze locatie gepland.

Referentiebeeld: Een markante boom op een kruising draagt bij aan de oriëntatie in de wijk.

3.5 Urmond oost

Met Urmond oost wordt dat deel van Urmond bedoeld dat aan de oostzijde van het Julianakanaal ligt. Sinds de komst van de mijnen is dit deel van Urmond snel gegroeid.

3.5.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Gebiedsontsluitingswegen

De Molenweg Zuid, de Heirstraat en de Mauritslaan behoren tot de gebiedsontsluitingswegen van de oostzijde van Urmond. Opvallend is dat juist deze wegen in de huidige situatie niet begeleid worden door een boomstructuur. Het voorstel vanuit het groenbeleidsplan is om deze wegen te voorzien van boomstructuur van een eerste orde bomen. De Molenweg Zuid en de Heirstraat maken deel uit van de historische route (Heerstraat) die van noord naar zuid door de gehele gemeente loopt. Deze route wordt voorzien van een dubbele bomenrij (zie ook deel B, paragraaf 3.7).

Vanuit de Structuurvisie voor de gemeente Stein is aangegeven dat de Mauritslaan de route is naar het toeristisch overstappunt in Urmond. Daarnaast is deze weg, die ook een belangrijke entree tot de kern vormt, een veelgebruikte verkeersader voor Urmond. Voorstel is om deze weg om te vormen tot groene loper zodat de Mauritslaan de allure krijgt die het op dit moment mist en Urmond meer structuur krijgt. Onder de Mauritslaan liggen aan de noordzijde van de weg leidingen waarboven geen bomen geplant kunnen worden. Om die reden is de Mauritslaan van een groenstrook met enkele bomenrij voorzien aan de zuidzijde van de weg.

Entrees

Urmond oost kent vier entrees waarvan de entree aan de Mauritslaan nabij Hotel Stein-Urmond de meeste aandacht behoeft. Op moment van schrijven spelen hier reeds verschillende plannen voor het verplaatsen van de carpoolplek en uitbreiden van het hotel in combinatie met een DSM kantoor. Voorstel is om voor deze plek één overkoepelend ontwerp voor de buitenruimte te maken waar opwaarderen van deze entree onderdeel van uit maakt.

3.5.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Verbinden van voorzieningen omwille van structuur

Urmond oost kent geen historische linten maar meerdere voorzieningen in de vorm van scholen, de voorzieningen aan het Sint Anthoniusplein en de sportvelden aan de noordzijde van de kern. Voorstel is om deze voorzieningen met een dubbele bomenrij met elkaar te verbinden via de wegen Conventuelenstraat, Sint Anthoniusplein, de Sint Franciscusstraat, de Doctor Ariënsstraat en de Kruiersweg. Op die manier ontstaat een groene verbindingsweg die structuur biedt aan dit deel van Urmond.

Het Molenpark

Bewoners hebben met DOP Urmond reeds plannen gesmeed voor het Molenpark. Vanuit het groenbeleidsplan is het met name zaak dat dit park een groene invulling behoudt en een aangename verblijfs- en speelplek is voor de bewoners van Urmond. Wat betreft het groen in het park dient rekening gehouden te worden met de molenbiotoop: zie hiervoor ook paragraaf 3.2. In het verleden is onderhoud gepleegd in het park waardoor de bomen geen duurzame toekomst meer hebben. Deze bomen dienen vervangen te worden voor bomen die de gelegenheid krijgen om tot wasdom te komen.

Inpassing noordelijke dorpsrand

Om het contrast tussen menselijke ingrepen en landschappelijke karakteristieken te versterken is het voorstel om de noordelijke dorpsrand landschappelijk in te passen in combinatie met de aanleg van recreatieve routes voor de bewoners van Urmond. De molen blijft hierbij vrij van beplanting omwille van de molenbiotoop. Bij deze dorpsrand dient rekening gehouden te worden met eventuele toekomstige stedenbouwkundige ingrepen.

Sfeerimpressie van het voorstel voor het opwaarderen van de Mauritslaan

Sfeerimpressie van het voorstel voor landschappelijke inpassing van de dorpsrand in combinatie met de aanleg van een ommetje door het buitengebied.

Referentiebeeld voor het voorstel voor het opwaarderen van de entree aan de oostzijde van Urmond.

3.5.3 Wijken en erftoegangswegen

Graetheidelaan

Op moment van schrijven is een reconstructie van deze straat gepland. In de huidige situatie kent de straat een dubbele bomenrij van Carpinus. De bomen zijn gekandelaberd, drukken de verharding omhoog en door de situering is het trottoir op enkele plekken maar twee tegels breed. Voor een duurzaam toekomstbeeld adviseert het groenbeleidsplan om bij de planning van de reconstructie te onderzoeken of de situering van de bomen ten opzichte van het trottoir verbeterd kan worden middels het aanpassen van het straatprofiel. Zo niet, dan is het voorstel om de bomen te vervangen voor bomen die op de locatie voldoende ruimte krijgen om vrijuit te groeien. Op deze manier wordt in de onderhoudskosten bespaard. De kapel aan het westelijke einde van de straat verdient extra aandacht met bloeiende beplanting en/of een bijzonder bloeiende boom.

Wijken ten noorden van de Mauritslaan

Veel straten in de wijken ten noorden van de Mauritslaan kennen een te krap straatprofiel voor een doorgaande groenstructuur en hebben daarnaast veel voortuinen die enkel uit stenen bestaan (met uitzondering van de Maalsteenstraat, Praamstraat en westelijk deel van de Swentiboldlaan, hier zijn grote groene voortuinen aanwezig). Voor deze wijken geldt dat een vergroeningsproject gewenst is. Dit wel zeggen het stimuleren van bewoners tot het aanleggen van een groene voortuin. Zie hiervoor ook paragraaf 3.16.

Wijk ten zuiden van de Mauritslaan

De straten in de wijk met als structuurdrager de Belikstraat kennen een te krap straatprofiel voor begeleidende bomenrijen (op de Bramertweg na). Voorstel is om enkele kruisingen van wegen in de wijk van kleine boomgroepen met bijzonder bloeiende bomen te voorzien.

Referentie voor een bijzonder bloeiende boom

Referentie voor een straat met dubbele bomenrij

3.6 Oud Stein

3.6.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

De Kapelaan Berixstraat doorsnijdt Oud Stein en maakt deel uit van het netwerk van gebiedsontsluitingswegen. Deze weg krijgt een dubbele bomenrij met bomen van de eerste orde. Aan deze weg is ook de westelijke entree tot Stein gelegen. Om het contrast tussen menselijke ingrepen en landschappelijke karakteristieken te vergroten is het gewenst om de onderbegroeiing van de bomen in het deel tussen de brug en de bebouwing in te verwijderen zodat vanaf de entree tot Stein zicht is op het gebied Urdal-Scharberg en 't Brook. Daarnaast kan de komportaal ter markering aangekleed worden met b(l)oeiende beplanting.

Restanten van boomgaarden

Aan de weg Houterend liggen de restanten van boomgaarden die een stukje historie van Stein laten zien. Deze dienen dan ook duurzaam in stand gehouden te worden. Eventueel in overleg met de eigenaren boomgaarden versterken en geschikt maken voor recreatieve functies.

3.6.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Leibomen in de historische linten

Oud Stein bestaat uit een historische lintstructuur met bijbehorende typische smalle wegprofielen. In de linten is dan ook geen ruimte voor een doorgaande boomstructuur. In de huidige situatie staan op enkele locaties leibomen (vaak met een krap plantvak). Het voorstel voor de groenstructuur in Oud Stein is enerzijds om daar waar ruimte is de leibomen consequent door te zetten om de herkenbaarheid van de historische kern te vergroten en anderzijds om particulieren te stimuleren tot het creëren van gevelgroen en/of geveltuintjes.

Hoolstraat

De Hoolstraat is een uniek landschappelijk element in Oud Stein. Het profiel van de holle weg wordt steeds enger door particulieren die de tuin tot diep in de weg hebben doorgetrokken. Hierdoor is de weg voor de wandelaar slecht begaanbaar geworden. Deze specifieke opgave vraagt om een specifieke oplossing waarvoor overleg tussen de gemeente en de betreffende particulieren nodig is.

De entree tot de Hoolstraat vanaf de Kruisstraat kent in de huidige situatie slechts een smal pad dat tussen twee percelen met huizen doorloopt. Voorstel is om deze entree met een begeleidende haag, verlichting en een informatiebord op te waarderen. Zie ook figuur op de volgende pagina.

Sfeerimpressie voor het voorstel opwaardering entree Hoolstraat.

Referentiebeeld voor het toepassen van leibomen in Oud Stein.

Referentiebeeld voor het voorstel toekennen van een maatschappelijke functie aan een groenplein

3.6.3 Wijken en erftoegangswegen

Wijk omgeving Moutheuvelsweg en Keerderkerkweg

Een aantal straten (zie kaart aan het begin van deze paragraaf) in deze wijk bieden voldoende ruimte in het straatprofiel voor een enkele bomenrij. Door het toepassen van bomen krijgt deze wijk een groene uitstraling en wordt een aangename woonomgeving gecreëerd. De groenpleinen maken deel uit van de hoofdgroenstructuur in de wijk. De bomen op deze pleinen dienen duurzaam in stand gehouden te worden. De pleinen zelf hebben op dit moment geen duidelijke functie als ontmoetingsplek ter bevordering van de sociale cohesie. Voorstel is om met de bewoners samen te onderzoeken op welke manier het groenplein ingevuld kan worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een buurtmoestuin, speelplek voor kinderen of een jeu de boulesbaan. Het groene karakter van de pleinen dient echter wel de boventoon te blijven voeren.

Terrasrand in je achtertuin

De terrasrand loopt ten zuiden van de Kapelaan Berixstraat door de achtertuin van de huizen aan de Nieuwstraat. Doel is om de eigenaren van de huizen stimuleren om een boom- en struweelrijke achtertuin te behouden of te versterken.

3.7 Stein: Kerensheide

3.7.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Dit deelgebied bevat geen gebiedsontsluitingswegen, maar wel een entree tot Stein aan de noordzijde van de kern. Deze entree grenst direct aan de terrasrand die afgeschermd is met hekwerken. Advies is om de hekwerken in westelijke richting te verplaatsen zodat ze visueel minder sterk aanwezig zijn en de terrasrand op deze hoogte recreatief en/of ecologisch van betekenis kan zijn.

Hekwerken aan noordelijke entree tot Stein

3.7.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Begraafplaats

De bomenstructuur van de begraafplaats duurzaam in stand houden en toepassen van bloeiend groen nabij de entree.

Inpassen dorpsrand

Voorstel is om de noordelijke dorpsrand landschappelijk in te passen om zo de achterkanten van de huizen te verhullen. Met een groene buffer tussen de kern en de landweer kan dit gebied een aantrekkelijk uitloopgebied vormen voor de bewoners van Kerensheide.

Referentie van een landschappelijke haag als inpassing van een dorpsrand

3.7.3 Wijken en erftoegangswegen

Heerstraat-Noord

De Heerstraat-Noord is geen gebiedsontsluitingsweg (zie ook kaart uit de Ruimtelijke Structuurvisie in de bijlagen) en krijgt daardoor weinig te maken met zwaar verkeer. In de huidige situatie bestaat de groene wegbegeleiding uit gekandelaberde bomen. Het voorstel is om de gekandelaberde bomen omwille van de onnatuurlijke uitstraling en de hoge onderhoudskosten te vervangen door nieuwe bomen van de eerste orde die voldoende ruimte krijgen om te groeien en bijdragen aan de allure van de weg. De bermen van de bomenrijen worden voorzien van hagen.

Referentie voor het voorstel voor de herinrichting van de Heerstraat in de kern Stein.

Referentie voor de Mauritsweg van een boomstructuur in de vorm van een dubbele bomenrij.

Mauritsweg

De Mauritsweg kent een redelijk hoge verkeersdruk wat meteen ook inhoudt dat veel mensen deze weg dagelijks benutten. In de huidige situatie is de inrichting van de weg toegespitst op de verkeersfunctie. Het groenbeleidsplan stelt voor om deze weg ook als groene ader in te zetten door middel van het toepassen van een dubbele bomenrij.

Groenpleinen

Kerensheide kent een aantal groenpleinen zonder duidelijke maatschappelijke functie. In overleg met bewoners onderzoeken op welke manier de groenpleinen kunnen bijdragen aan de sociale cohesie.

3.8 Stein: Centrumgebied en Nieuwdorp

3.8.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Heerstraat-Centrum, Heerstraat-Zuid en Steinderweg

De aaneenschakeling van de wegen Heerstraat-Centrum, Heerstraat-Zuid en de Steinderweg maakt deel uit van de Heerstraat die door de gehele gemeente voert (zie ook deel B paragraaf 3.7). In de huidige situatie bestaat een groot deel van de groene wegbegeleiding in de kern Stein uit gekandelaberde bomen (met uitzondering van de recent geplante bomen ter hoogte van winkelcentrum) en kent een diversiteit van boomsoorten. Daarnaast ontbreken bomen in de rij of zijn ze van beperkte vitaliteit. De visie op deze weg gaat uit van het uitstralen van een eenduidig en helder beeld zodat de weg een herkenbaar element vormt in de gemeente. Het voorstel is om de bomenrij op te waarderen over de gehele lengte van de weg in de kern Stein en de gekandelaberde bomen te vervangen. De straat wordt voorzien van bomen van de eerste orde waarbij het toepassen van kandelaberen niet nodig is. De bermen van de bomenrijen worden voorzien van hagen.

Stadhouderslaan

Bezoekers aan het centrum van Stein komen via de Stadhouderslaan de kern binnen. In de huidige situatie kent de straat ter hoogte van het gemeentehuis een monumentale laan welke duurzaam in stand gehouden dient te worden. In het westelijke deel van de laan de ontbrekende bomen aanvullen. Daarnaast wordt deze weg onderbroken door een aantal rotondes. Gezien het belang van deze weg dienen de rotondes een kwalitatief hoogwaardige groene en bloeiende invulling te krijgen / behouden.

3.8.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Centrum Stein

Op moment van schrijven is de planvorming voor opwaardering van de buitenruimte van het centrum van Stein nog in volle gang. Voorstel is om het centrum te voorzien van bijzonder en opvallend groen om het dorpshart te accentueren.

Centrum Nieuwdorp

DOP Nieuwdorp omvat verschillende invullingen als speelvoorzieningen, een hondenweide en een weekmarkt voor het centrum van Nieuwdorp. Een degelijke groene inbedding voor deze functies is gewenst. De groenvoorziening aan de Heisteeg / Van der Marckstraat dient duurzaam in stand gehouden te worden. Het kerkplein aan de Peldenstraat vraagt echter om extra aandacht. Een verbijzondering in het groen is hier gewenst rekening houdend met de te vervullen functies van het plein. Het plein is als specifieke opgave aangeduid.

Sfeerimpressie van het voorstel voor het vervangen van de boomstructuur van de Heerstraat.

Sfeerimpressie van een rotonde met kwalitatief hoogwaardige bloeiende beplanting.

Sfeerbeeld voor het voorzien van het kerkplein aan de Peldenstraat van een groene invulling.

3.8.3 Wijken en erftoegangswegen

Wijk centrum Stein

De wijk ten zuiden van de Stadhouderslaan heeft in de huidige situatie geen heldere groenstructuur. De Omphaliusstraat en de Cortenbachstraat vervolgen de route over de A76 richting het zuiden en gaan over in de Peldenstraat en de Suttnerstraat. Om de relatie tussen beide zijden van de weg te versterken is het voorstel om de betreffende wegen te voorzien van een enkele bomenrij. In de Suttnerstraat is reeds een incomplete bomenrij met onderbegroeiing aanwezig; deze rij aanvullen.

Wijken Nieuwdorp

Veel straten in Nieuwdorp kennen voortuinen zonder groene invulling. Het vergroenen van de straten Damiatestraat en de Crostolestraat kan met een enkele bomenrij en de Woeringenstraat biedt mogelijkheden voor een verspringende boomstructuur. De straten ten zuiden van de Heisteeg hebben een te krap straatprofiel voor een boomstructuur. Voor deze straten is het van belang om samen met de bewoners een vergroeningsactie van de voortuinen in gang te zetten. De voortuinen bieden hier voldoende plek voor een tweede of derde orde boom. Door het toepassen van een aantal bomen in voortuinen wordt de visuele dieptewerking in deze straten versterkt en ontstaat een aangename leefomgeving voor de bewoners. Zie voor vergroening door bewoners paragraaf 3.16.

3.9 Stein: Poort van Stein en Steinerbos

3.9.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Heidekampweg en Stadhouderslaan

Deze wegen maken deel uit van het netwerk van gebiedsontsluitingswegen. De visie op gebiedsontsluitingswegen in relatie tot de groenstructuur is dat deze wegen in principe voorzien worden van een dubbele bomenrij van bomen van een eerste orde. Voor deze twee wegen geldt dit in het stuk ten zuiden van de landweer tot aan het gemeentehuis echter niet omwille van de aanwezigheid van het Steinerbos en het te behouden zicht vanaf de A2 op het bedrijvenpark Poort van Stein.

Rotondes

De entrees met rotondes aan de Stadhouderslaan en de Heidekampweg vormen beeldbepalende elementen voor Stein. Veel bewoners en bezoekers fietsen, wandelen of rijden vaak langs deze rotondes. Op de rotondes zijn daarom groene en bloeiende accenten gewenst. Rotondes kunnen ter adoptie beschikbaar gesteld worden aan bedrijven. De bedrijven verzorgen het beheer en onderhoud en hebben baat bij een kwalitatief hoogwaardige uitstraling van de beplanting. Deze aanpak kan kostenbesparend werken voor de gemeente en levert boeiende entrees voor Stein.

Links: Wilde bloemen op een rotonde

Rechts: Erfbeplanting bepaalt het karakter van de straat in een 'boswijk'

3.9.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Steinerbos

Het Steinerbos is van grote cultuurhistorische en recreatieve waarde voor de gemeente en dient daarom duurzaam in stand gehouden te worden. Recent is hier groot onderhoud gepleegd. Het voorstel is om de sfeer van het Steinerbos door middel van beplanting door te trekken in de omgeving van het gemeentehuis en het recreatieoord. Dit kan door gebruik te maken van dezelfde boomsoorten als die in het bos te vinden zijn en door op een aantal markante plekken rododendrons te planten. Daarnaast is de bossfeer reeds aanwezig aan het oostelijke deel van de Diependaalstraat door de bosrand aan de zuidzijde. Deze dient dan ook duurzaam in stand gehouden te worden.

Poort van Stein

Voor het bedrijvenpark Poort van Stein is op moment van schrijven de planvorming voor opwaardering van het park in volle gang. Ten behoeve van het groenbeleidsplan is het van belang dat de groene buffer tussen de bedrijven en de woonhuizen aan de Frankenstraat en Salmansleen behouden blijft.

3.9.3 Wijken en erftoegangswegen

De woningen 'in' het Steinerbos maken in de beleving deel uit van het Steinerbos zelf. Daarom is deze wijk bestempeld als zijnde een 'boswijk'. Bij een dergelijke wijk hoort het gevoel van een bos. Daarmee zijn de bewoners verplicht tot het behouden van een groene voor- en achtertuin.

3.10 Stein: Businesspark Stein

Beeldkwaliteitsplan Business Park Stein

In het beeldkwaliteitsplan van het business park uit 1995 staat wat betreft het groen voorop dat het bedrijventerrein een stevig groenbeeld heeft door het structureel toepassen van bomen van de eerste en tweede grootte. Functie van de bomen is geleiding van de grote maat van het terrein, alsmede het aansluiten op de karakteristiek van het Limburgse landschap door gebruik te maken van bloeiende bomen. Deze functie wordt versterkt door het toepassen van een beperkt aantal en soort bomen zonder onderbegroeiing ten behoeve van de openheid.

3.10.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Sanderboutlaan en Napoleonsbaan

De Sanderboutlaan en de Napoleonsbaan zijn gebiedsontsluitingswegen. Het businesspark kent de nodige leidingen en een hoogspanningslijn. Dit maakt dat het toepassen van een boomstructuur langs de gebiedsontsluitingswegen niet mogelijk is. Om deze wegen toch te voorzien van een groenstructuur is het advies om een haagstructuur langs beide zijden van de wegen toe te passen. De hagen dienen echter niet de zichtbaarheid van de bedrijven vanaf de weg te beperken.

Steinderweg

Deze weg maakt deel uit van de Heerstraat die door de gehele gemeente voert. Deze weg dient zich als herkenbaar element in de gemeente te presenteren. Ter hoogte van het businesspark loopt de weg langs een talud met hierop een strook van dichte begroeiing. De groene buffer ontleemt (deels) het zicht op de achterkant van het business park. De bestaande bomenrij op de tussenberm concurreert met de buffer om licht waardoor scheefgroei is ontstaan. Hiertoe dienen de bomen uit de tussenberm verwijderd te worden en de bomen van de buffer en de middenberm van de weg duurzaam in stand gehouden te worden.

Rotondes aan de Steinderweg

De rotondes aan de Steinderweg zijn naast verkeerselementen ook onderdeel van belangrijke toegangswegen tot de kern Elsloo. Op de rotondes zijn daarom groene en bloeiende accenten gewenst.

Rotondes kunnen ter adoptie beschikbaar gesteld worden aan bedrijven. De bedrijven verzorgen het beheer en onderhoud en hebben baat bij een kwalitatief hoogwaardige uitstraling van de beplanting.

3.10.2 Bijzondere plekken

Het business park kent geen specifieke bijzondere plekken.

3.10.3 Erftoegangswegen

Ook bij de weg Businesspark Stein is de mogelijkheid voor het toepassen van een boomstructuur beperkt vanwege de aanwezige leidingen. De weg vormt een verbindingsweg tussen de Napoleonsbaan en het centrum van Elsloo en daarom dient de weg voorzien te worden van een begeleidende haagstructuur aan één zijde van de weg.

3.10.4 Vergroenen van de bedrijfskavels

Aangezien het toepassen van een openbare boomstructuur beperkt wordt door de leidingen in het gebied, is het voorstel om de eigenaren van de bedrijfskavels te stimuleren om te kiezen voor een groene aankleding van het kavel en om eventueel te kiezen voor een groen dak voor het bedrijfspand. Zie voor de groene aankleding van het bedrijfskavel ook het beeldkwaliteitsplan Business Park Stein.

Een beukenhaag houdt in de winter zijn blad vast

3.11 Elsloo noord

3.11.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Dit deel van Elsloo kent geen gebiedsontsluitingswegen en entrees.

3.11.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

De Driekoulenweg en de Heibergweg vormen twee bijzondere landschappelijke elementen in de kern van Elsloo. De groenstructuur van de Driekoulenweg dient duurzaam in stand gehouden te worden. Voor de Heibergweg geldt dat een verspringende boomstructuur dient toegepast te worden.

3.11.3 Wijken en erftoegangswegen

Interne noord-zuid verbindingen

De Heiveldstraat gaat over in de Bandkeramiek Straat en eindigt vervolgens op het Dorine Verschureplein. De straten vormen samen één van de twee belangrijke interne noord-zuid verbindingen en krijgen regelmatig te maken met te hard rijdend verkeer. Voorstel is om het straatprofiel van de verbinding te herzien en om een enkele begeleidende bomenrij toe te passen.

De tweede belangrijke interne noord-zuid verbinding is de Driekoulenstraat – Charles de Gavrestraat – Schoolstraat. De verbinding wordt reeds deels begeleid door bomen met uitzondering van de Charles de Gavrestraat. Voorstel is dit deel van de verbinding te voorzien van een enkele bomenrij.

Vergroenen straten in woonwijken

In de figuur rechtsonder is weergegeven op welke wijze een straat als de Vunderkestraat of het oostelijk deel van de Burgemeester Frederixstraat voorzien kan worden van een boomstructuur met een grootte van de 2e of 3e orde gecombineerd met parkeren.

Vogeltjesbuurt

De Vogeltjesbuurt is met de kronkelende wegen en parkeerhofjes een typische bloemkoolwijk uit de jaren '70. Het groen stamt nog uit de tijd van de aanleg van de buurt en met name de bomen hebben geen duurzame toekomst meer. Samen met de buurtbewoners dienen hier de mogelijkheden voor herinrichting van het openbaar groen nader onderzocht te worden.

Heiveldstraat in de huidige situatie

Wijken Elserveld

Bij de wijken uit de jaren '90 gelegen ten oosten en westen van de Vogeltjesbuurt is in de stedenbouwkundige opzet reeds rekening gehouden met voldoende groen in de openbare ruimte. De bomen in de Esdoornstraat zijn te groot voor de beschikbare ruimte in het straatprofiel en dienen vervangen te worden door bomen van de tweede orde. Van de boomhazelaars in de Aronskelk zijn enkele bomen uitgevallen, de bomenrij in deze straat dient aangevuld te worden.

De Vogeltjesbuurt in de huidige situatie

Referentiebeeld van straat met enkele bomenrij in combinatie per parkeervakken als voorbeeld voor de Drossaert Esserstraat

3.12 Elsloo zuid

3.12.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Elsloo kent atypische gebiedsontsluitingswegen: het historische lint is een gebiedsontsluitingsweg en bestaat uit de Stationsstraat, Raadhuisstraat en de Dorpsstraat, de Julianastraat die je bereikt via de Schoolstraat en een woonwijk doorkruist en de Michiel de Ruyterstraat die je via het Dorine Verschureplein naar het historische deel van Elsloo voert. Deze wegen kennen een inrichting die (op de Michiel de Ruyterstraat na) zich niet in de eerste plaats als typische verkeersgeleider voordoet. Een dubbele bomenrij met bomen van de eerste orde past dan ook niet in de betreffende wegprofielen. Voor het historische lint geldt alleen daar een boom toepassen waar ruimte is en waar mogelijk in combinatie met een monumentaal gebouw of element. De boomhazelaars aan de Michiel de Ruyterstraat geven overlast door de

afbladderende stam en gevallen vruchten. Wanneer een reconstructie van de weg gepland wordt, kan overwogen worden om deze bomen te vervangen voor een soort met bladeren die na het loslaten van de boom relatief snel verteren. De Lindes in de Julianastraat zijn te groot voor het straatprofiel waardoor ze sterk gesnoeid moeten worden. Voorstel is om op termijn de bomen te vervangen door bomen van de tweede orde die de ruimte krijgen om te groeien.

3.12.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Historisch lint

Het boomarme straatprofiel in het historische lint behouden, zie ook paragraaf 3.12.1. Een alternatieve mogelijkheid om meer groen toe te kunnen passen in de smalle straat is door bewoners te stimuleren tot het aanleggen van gevelgroen. Zie hiervoor ook paragraaf 3.16.

Dorine Verschureplein

Ondanks de opwaardering van het groen op het Dorine Verschureplein een aantal jaar geleden mist het plein in de huidige situatie de allure van een echt dorpsplein. Advies is om in een specifieke opgave de inrichting en materialen van het plein te herzien. De afbeelding op de volgende pagina van het Sint Jozefskerkplein in Weert, ontworpen door bureau

VERBEEK, laat zien hoe een dergelijk plein van ongeveer gelijke afmetingen en functie een kwalitatief hoogwaardig beeld kan uitstralen.

Doorzichten over de Maasvallei

Om de relatie tussen Elsloo en de Maasvallei te versterken is het mogelijk om in het verlengde van de Julianastraat, nabij de Sint Augustinuskerk een subtiel doorzicht als getoond in onderstaande figuur (foto genomen op de Grebbeberg in Rhenen) te creëren.

De Dorpsstraat in de huidige situatie

Voorbeeld van uitkijkplatform, een subtiel doorzicht.

Sfeerimpressie voor de Julianastraat met als voorstel om de bestaande bomen te vervangen door bomen van de tweede orde.

Referentiebeeld van het Sint Jozefkerkplein in Weert als voorbeeld voor het Dorine Verschureplein.

Sfeerimpressie van een park met natuurlijke uitstraling en voorzieningen voor wandelaars als voorbeeld voor de groenzone met hoogspanningsmasten in Elsloo.

Hoogspanningspark

Ter hoogte van de Stationsstraat – Jacob Catsstraat lopen de hoogspanningsmasten door de kern. Hieronder ligt een groenstrook. Voorstel is om de groenstrook van paden te voorzien in combinatie met een kruidenrijk grasmengsel. Zie ook het sfeerbeeld op de linker pagina.

3.12.3 Wijken en erftoegangswegen

Toekomstbeeld: leegstaande schoolgebouwen

De basisscholen in Elsloo hebben te maken met toenemende krimp. Daartoe wordt op moment van schrijven onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het samenvoegen van scholen. Tijdens de bewonersavonden is aangegeven dat de bewoners graag zouden zien dat de locaties van leegstaande schoolgebouwen een nieuwe groene invulling krijgen ter vergroening van de kern Elsloo.

Jurgenstraat

Het groenbeleidsplan adviseert om het wegprofiel inclusief de dubbele bomenrij met gekandelaberde bomen in de Jurgenstraat om te vormen naar een wegprofiel met een enkele bomenrij gecombineerd met parkeervakken. Bij de omvorming dient rekening gehouden te worden met voldoende ruimte voor de bomen om te kunnen groeien zodat kandelaberen niet nodig is.

Schuttersdreef als specifieke opgave

De wijk Schuttersdreef kent een intensief woningprogramma op kleine oppervlakte. De bomen in de openbare ruimte zijn sterk gesnoeid en zijn slecht gepositioneerd waardoor opritten soms geblokkeerd worden door de bomen. Deze wijk is aangewezen als specifieke opgave en behoeft nader onderzoek.

De bomen in de buurt Schuttersdreef staan slecht gepositioneerd.

3.13 Catsop

3.13.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Catsop kent geen gebiedsontsluitingswegen.

De hoofdentree tot Catsop ligt aan de noordzijde van de kern aan de weg Mergelakker. Aan deze entree bevindt zich een groenplein met daarachter sportvelden. Door middel van het toepassen van bloeiend groen op dit groenplein ontstaat een kleurrijke ontvangst in de kern.

3.13.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Historische linten

Catsop is ontstaan op een plek waar de wegen Op de Dries / Holenweg en Daalstraat / Veestraat / Het Einde samenkamen. Deze wegen zijn te typeren als historische linten en kennen een straatprofiel dat weinig ruimte biedt voor een boomstructuur. Het voorstel vanuit het groenbeleidsplan is om daar waar voldoende ruimte is op enkele plekken markante bomen toe te passen. Het doel is het ontwikkelen van een verspreid staande bomenstructuur bestaande uit nutsbomen op erven, in tuinen en in het straatprofiel zodat bebouwing en bomen één ensemble vormen. Hiermee wordt gerefereerd aan de van oorsprong voorkomende toepassing van nutsbomen op erven langs straten in oudere dorpen. Om te komen tot meer bloeiend groen langs de wegen in Catsop wordt tevens voorgesteld om in de oude kern het aanbrengen van gevelgroen te stimuleren.

Drie bijzondere kruisingen

Op de kruisingen van de historische wegen zijn kleine pleintjes met verbijzonderingen ontstaan. Op de kruising met Op de Dries, Schuthagerweg en de Holenweg vinden we in de huidige situatie een ensemble van monumentale bomen gecombineerd met een kunstobject. Dit beeld dient duurzaam in stand gehouden te worden. Ook het groen aan de kruising met de Veestraat, Aan de Gellik en de Daalstraat dient duurzaam in stand gehouden te worden. Op de kruising van Op de Dries en de

Daalstraat staat de Mariakapel. In de huidige situatie staat deze kapel midden op een kruispunt dat met name een verkeersfunctie heeft. In de figuur op de volgende pagina is afgebeeld dat de kapel beter tot zijn recht komt door toepassing van een groenstrook eromheen in combinatie met een markante boom. De toevoeging van groen dient samen te gaan met de verkeersfunctie van de kruising.

Voorbeeld van b(l)oeiend groen

Sfeerimpressie van de straat Mergelakker voorzien van een verspringende boomstructuur in combinatie met groene bermen.

Sfeerimpressie van een groene inbedding voor de Mariakapel. Rechtsonder: De voorgestelde situatie van bovenaf gezien.

3.13.3 Wijken en erftoegangswegen

Mergelakker

De Mergelakker is belangrijk voor de ontsluiting en entree van Catsop die begeleid wordt met een herkenbare bomenrij van Zuileiken. Op moment van schrijven is een reconstructie van de weg Mergelakker gepland. Bij vervanging van de Zuileiken door nieuwe bomen van een andere soort is het van belang dat de bomen van de eerste of tweede orde zijn en opnieuw bijdragen aan de herkenbaarheid en oriëntatie binnen Catsop. De breedte van het wegprofiel biedt voldoende ruimte om de boomstructuur te combineren met bloeiende, kruidenrijke bermen.

Kempken

Het straatprofiel van de weg Kempken biedt ruimte voor een enkelzijdige bomenrij. Het toepassen van bomen in deze straat (en daarbij rekening houdende met de hoogspanningsmasten) vergroot de herkenbaarheid van deze weg ten opzichte van de relatief boomarme historische linten.

3.14 Meers, Kleine Meers en Veldschuur

3.14.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

De gehuchten Meers, Kleine Meers en Veldschuur zijn in de loop der tijd samengesmolten tot één kern. De entrees tot de kern liggen aan de gebiedsontsluitingswegen Meerser Eindstraat en de Weg van Elsloo naar Groot Meers. Tijdens de bewonersavond in Meers is aangegeven dat de bewoners graag meer bloeiend groen in de kern zouden zien, zo ook bij de entrees. Voor de entree aan de Weg van Elsloo naar Groot Meers geldt dat met opwaardering van het komportaal (zie ook afbeelding op volgende pagina) en het duurzaam in standhouden van de karakteristieke populierenweides in het buitendijkse gebied de oriëntatie en herkenbaarheid van Meers, Kleine Meers en Veldschuur verbeterd wordt.

3.14.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

De historische linten van deze kern liggen voor Meers aan de westzijde van de kern en voor Kleine Meers aan de oostzijde van de kern. De linten zijn met elkaar verbonden via de Kloosterstraat, Pastoor Erckensstraat, Winandusstraat en de Boudewijnhofstraat. De linten krijgen daar waar voldoende ruimte is op enkele plekken markante bomen. Het doel is het ontwikkelen ontstaan van een verspreid staande bomenstructuur bestaande uit nutsbomen op erven, in tuinen en in het straatprofiel zodat bebouwing en bomen één ensemble vormen. Om te komen tot meer bloeiend groen langs de wegen wordt tevens voorgesteld om het aanbrengen van gevelgroen te stimuleren en om in de zomer gebruik te maken van bloeiend groen bevestigd aan lantaarnpalen.

Kerkplein

Het Kerkplein in Meers kent in de huidige situatie een invulling van gazon en een stoep die gebruikt wordt door wildparkeerders. Voorstel is om gehoor te geven aan de wens van de bewoners om van het Kerkplein een aangename ontmoetingsplek te maken in een groene setting door middel van het combineren van bloeiende bomen op dit plein met

een Linde en zitgelegenheid (zie ook afbeelding op de volgende pagina). Een Linde is een symbool van de dorpsgemeenschap, waarbij stam, takken en twijgen verwijzen naar de opbouw van de gemeenschap. Daarnaast is de Linde van oorsprong een 'heidense' boom, die door de katholieke kerk gewijd is aan Maria. Een nader te onderzoeken actie is om het vergroenen en het onderhouden van het plein samen met bewoners (via het DOP) op te pakken.

Rozenkranskapel in Meers

De Rozenkranskapel in Meers is gelegen op een plek waar meerdere wegen samenkomen. Van deze wegen is tegenwoordig de Grotestraat de doorgaande route. De landweg die uitkomt op deze kruising kan ter hoogte van de kapel voorzien worden van grasraat zodat de plek een groene uitstraling krijgt. De bomen die de kapel flankeren duurzaam in stand houden en combineren met een lage haag en robuuste bank.

Grindgat

Het grindgat in Meers biedt met een paar kleine ruimtelijke ingrepen mogelijkheden om dienst te doen als wandelgebied en ontmoetingsplek voor de bewoners van Meers, Kleine Meers en Veldschuur (zie ook afbeelding op volgende pagina).

Referentiebeeld voor bloeiend groen aan lantaarnpalen.

Sfeerimpressie van opwaardering van de entree tot Kleine Meers aan de zuidzijde.

Sfeerimpressie van het grindgat bij Meers.

Sfeerimpressie van het Kerkplein in Meers

3.14.3 Wijken en erftoegangswegen

Straten vergroenen

De wegen die de historische linten van Meers en Kleine Meers met elkaar verbinden kennen in de huidige situatie een ruim straatprofiel waar in geparkeerd wordt. Voorstel is om het straatprofiel in de Winandusstraat en de Heuvelstraat te herzien en een enkele bomenrij toe te passen. De bomenrij kan afgewisseld worden met parkeer- en groenvakken (zie ook afbeelding hiernaast).

Vlinderlokkende planten

Uit onderzoek van de Vlinderstichting is gebleken dat dankzij de na de grindwinning ontstane natuur de omgeving van Meers een locatie is waar veel vlinders gezien worden. Tijdens de bewonersavond is aangegeven dat de bewoners met vlinderlokkende planten in de tuinen bij willen dragen aan de vlinderpopulatie. Ook bij het vergroenen van het openbare groen is het gewenst om vlinderlokkende planten toe te passen.

Voorbeeld van een enkele bomenrij in combinatie met parkeervakken.

Sfeerimpressie van het Rozenkranskapel in Meers

3.15 Maasband

Voor Maasband staan in het kader van het Grensmaasproject grote landschappelijke veranderingen op de planning. Maasband komt door een nieuw te graven nevengeul van de Maas in het kader van het Grensmaasproject gedurende een deel van het jaar op een eiland te liggen. Hiertoe worden nieuwe dijken aangelegd, kades opgehoogd en krijgt Maasband een nieuwe toegangsweg met hoogwaterbrug. Ter compensatie van de bomen en hagen die gekapt worden omwille van deze werkzaamheden, zal in het gebied tussen Urmond en Meers herplant plaatsvinden. De herplant kan ingezet worden ter versterken van de kleine landschapselementen van het agrarisch cultuurlandschap, zie ook deel B, paragraaf 3.1.2. Het Grensmaasconsortium is voornemens om in samenwerking met de betreffende DOP's in het kader van de herplant een landschapsplan op te laten stellen.

3.15.1 Gebiedsontsluitingswegen en entrees

Toegangsroute naar Maasband vanuit Stein
Maasband kent geen gebiedsontsluitingswegen, maar na aanleg van de nevengeul van de Maas zal de route via de Maasbanderkerkweg en de Oeverendijk die vanuit Stein naar Maasband leidt een belangrijke rol spelen voor zowel recreanten als de bewoners. De openheid van het cultuurlandschap waar de route doorheen voert dient behouden te worden. Door het aanbrengen van een afwijkende aanplant van verspreid staande bomen en bosschages wordt duidelijk dat het een weg met een speciaal karakter betreft en accentueert de groenstructuur de vertes en dieptes in het open landschap.

Groene entree tot Maasband

In de huidige situatie komen twee wegen bij deze entree samen: de Maasbanderkerkweg en de Nieuwe Dijkweg. Op de kruising van deze twee wegen staat een markante boom gecombineerd met zitgelegenheid. De Nieuwe Dijkweg zal na aanleg van de nieuwe dijk rondom Maasband komen ter vervallen. Dit plein dient na aanleg van de dijk

Twee voorbeelden van verspreid staande bosschages ter begeleiding van de toegangsroute

*Sfeerimpressie van de zuidelijke entree tot
Maasband.*
Onder: voorbeelden van een groene parkeerplaats

behouden te worden als verwijzing naar de historie van Maasband. Het plein kan echter wel een groene invulling krijgen, zie hiervoor de afbeelding op de volgende pagina. Daarnaast stelden de bewoners tijdens de bewonersavond voor om de entree te voorzien van een groene parkeerplek voor bezoekers en recreanten.

3.15.2 Historische linten, centra en bijzondere plekken

Maasband is een klein gehucht dat voornamelijk bestaat uit smalle straten met groene voortuinen. Ruimte voor een weg begeleidende boomstructuur is hier niet aanwezig. Daarmee is het van belang dat de particulieren in Maasband de groene voortuinen (met bomen) duurzaam in stand houden.

Het plein aan de kop van Maasband

Het plein aan de kop van Maasband kan een belangrijke functie als ontmoetingsplek vervullen. Hierbij is het behouden van het uitzicht over de Maas van belang in combinatie met een ensemble van markante bomen.

Versterken kleine landschapselementen binnen de dijken van Maasband

Na aanleg van de nieuwe dijk rondom Maasband is het van belang om binnendijs de kleine landschapselementen als boomgaarden en heggen te versterken ter inbedding van de kern in het landschap.

3.15.3 Wijken en erftoegangswegen

Maasband kent geen wijken en erftoegangswegen.

3.16 Bewoners en groen

3.16.1 Stimuleren van bewoners tot vergroening

Tijdens de veldverkenning is opgevallen dat een aanzienlijk deel van de bewoners van Stein een 'versteende' voortuin heeft. Tuinen met tegels of andere verharding zijn namelijk praktisch en vaak onderhoudsvriendelijk. Maar met de steeds heviger buien die vaker voorkomen, kan dit leiden tot wateroverlast. Het regenwater kan hierdoor namelijk maar in beperkte mate worden opgenomen in de grond. Het stroomt daarom te snel af naar het riool, terwijl het stelsel niet geschikt is voor de afvoer van extreem grote hoeveelheden regen. De toenemende verharding leidt dan ook tot steeds meer schade aan gebouwen, huizen en infrastructuur. Daarnaast draagt een versteende voortuin niet bij aan een groen straatbeeld en een aangename leefomgeving en heeft geen verkoelende werking.

Naast het optimaliseren van de groen- en boomstructuren in straten en parken, op pleinen en andere gemeenschappelijke plekken is een nadrukkelijk streven van de gemeente om ook energie te steken in het voorlichten over en stimuleren en faciliteren van particulier groen. Hierbij wordt benadrukt dat het doel niet is dat bewoners de verantwoordelijkheid van de gemeente overnemen, maar dat de potentie van private tuinen uitgebuit wordt, met als gevolg een meerwaarde voor de woonomgeving én voor de tuineigenaar.

De gemeente Stein kan bewoners stimuleren tot het aanleggen van een groene voortuin, een geveltuin en/of gevelgroen door bijvoorbeeld:

- Een vergroeningsactie in een straat met veel versteende voortuinen opzetten. Gedurende een feestelijke burendag geeft een hovenier advies over toe te passen planten en tuinontwerp en worden planten uitgedeeld aan de bewoners. Een dergelijke actie zou ook met een DOP opgepakt kunnen worden.
- Op de gemeentelijke website een beknopte handleiding aanbieden waarin de aanpak van het vergroenen van een voortuin in woord en beeld uitgelegd wordt. Een voorbeeld hierbij is de website van de gemeente Amsterdam die een folder aanbiedt over hoe je je tuin 'rainproof' maakt.
- De landelijke organisatie Operatie Steenbreek biedt gemeenten een activiteitenpakket aan waarmee zij bewoners en ondernemers kunnen inspireren en enthousiasmeren om hun eigen tuin te vergroenen. De aangeboden activiteiten die in het voorlopige menu staan waar gemeenten gebruik van kunnen maken, zijn onder andere de diensten van tuinambassadeurs, een cursus tuinreservaten en een app 'huisje, boompje, beter'.
- Per jaar stelt de gemeente een nader te bepalen aantal bomen voor in voortuinen ter beschikking via de gemeentewerf. Zie ook paragraaf 3.16.2

Vanuit DOP Oud Stein is reeds aangegeven dat de bewoners graag geveltuinten en gevelgroen willen aanleggen. De gemeente kan overwegen hierin te faciliteren.

3.16.2 Voorbeeldproject: Boom in je voortuin

Dit voorbeeldproject stelt voor om een nader te bepalen aantal bomen voor in voortuinen ter beschikking te stellen via de gemeentewerf. De gemeente zet deze mogelijkheid breed in; in beginsel in de bebouwde omgeving én in het buitengebied, in kleine én in grote tuinen. Het gaat hier nadrukkelijk om één boom per tuin.

In de lokale media en middels een gemeentelijke folder worden de bewoners op de hoogte gebracht van het project "Boom in de voortuin". Vervolgens kunnen mensen een boom kiezen uit een lijst met voor

hun situatie geschikte bomen en via de gemeentelijke website of een antwoordformulier hun bestelling plaatsen. Hierbij zal “op is op” op volgorde van binnenkomst gelden. Mensen die te laat zijn komen op een wachtlijst voor het volgende jaar te staan. Mensen die bericht hebben gekregen, halen op een vaste dag hun boom op bij de gemeentewerf en planten hem zelf volgens de bijgeleverde instructies. In de volgende jaren zullen zij zelf de boom verzorgen en snoeien, eveneens volgens een bijgeleverde “gebruiksaanwijzing”.

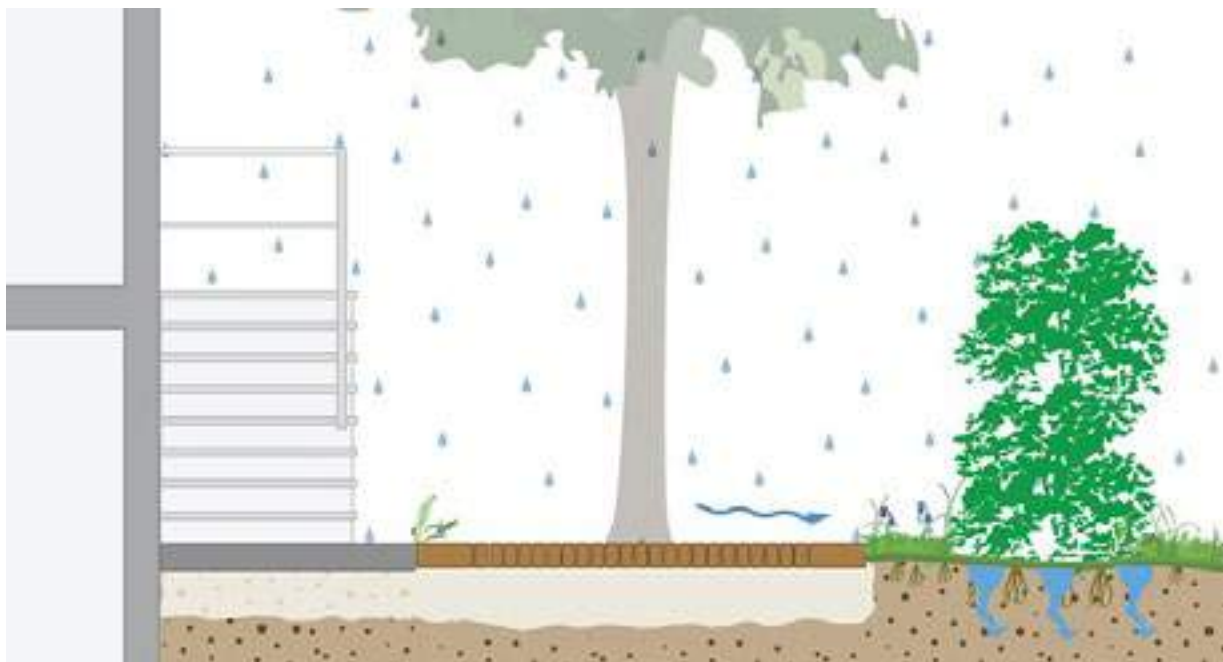
De bomen die op deze wijze aangeplant worden kennen geen speciale bescherming. Naarmate zij ouder worden zouden zij opgenomen kunnen worden in een bomenregister. Het achterwege laten van een speciale bescherming is een bewuste keuze om de drempel voor deelname zo laag mogelijk te houden en om geen uitzonderingen te creëren binnen de systematiek van boombescherming. Achterliggende gedachte is tevens dat bomen die na enige tijd weer uit een tuin verdwijnen toch een groot aantal jaren een positieve bijdrage aan de woonomgeving geleverd hebben. Bovendien zal ook het tot volle wasdom komen van slechts een klein deel van de in tuinen geplante bomen, een grote bijdrage aan de kwaliteit van de woonomgeving leveren.

De bomen die ter beschikking gesteld worden zullen aan de volgende criteria moeten voldoen:

- Passen in de vaak kleine tuinen zonder teveel schaduw of afval te veroorzaken bij de eigenaar en zijn bureu.
- Geen specifiek onderhoud vergen.
- Aantrekkelijk zijn / sierwaarde hebben.
- Duidelijk het karakter van een boom hebben.

Uitgangspunt is uiteraard dat de boom in de voortuin geplant wordt, zodat hij bijdraagt aan het groene straatbeeld.

Voorbeelden van bomen in tuinen met grote waarde voor de tuin én voor de woonomgeving of belangrijke wegstructuren

Bron: <https://www.rainproof.nl/toolbox/maatregelen/groene-erfafscheiding>

Voorbeeld van hagen als groene erfafscheiding

Voorbeelden van bomen voor in (zeer) kleine tuinen (voortuindiepte 3-6 meter)

- Amelanchier laevis 'Ballerina' (Krentenboompje)
- Prunus padus 'Nana' (bolvormige Vogelkers)
- Tilia cordata 'Monto' (bolvormige Winterlinde)
- Fraxinus ornus 'Meczek' (bolvormige Pluimes)

Voorbeelden van bomen voor in middelgrote tuinen (voortuindiepte 6-10 meter)

- Acer griseum (Papieresdoorn)
- Crataegus laevigata 'Paul's Scarlet' (Rode meidoorn)
- Magnolia kobus (Beverboom)
- Prunus x gondouinii 'Schnee' (bolvormige Sierkers)

Voorbeelden van bomen voor in grote tuinen (voortuindiepte meer dan 10 meter)

- Koelreuteria paniculata (Chinese vernisboom)
- Prunus avium plena (kweekvorm van de Zoete Kers)
- Acer rubrum (Rode esdoorn)
- Sorbus intermedia (Zweedse meelbes)

3.16.3 Stimuleren van bewoners tot aanleg van groene erfafscheiding

Schuttingen en muren zijn veel geziene vormen van erfafscheiding. Deze harde elementen dragen echter niet bij aan een groen straatbeeld, biodiversiteit en regenwaterinfiltratie. Daarom dient de gemeente het gebruik van hagen en struiken als erfafscheiding te stimuleren.

Hagen en struiken geven het straatbeeld een groen karakter waar de hele straat profijt van heeft. Ook leveren hagen en struiken die in de volle grond staan een kleine bijdrage aan het vasthouden en plaatselijk infiltreren van regenwater. Dat geldt zeker als water in een verharde tuin kan afstromen richting groen (zie ook figuur op de linker pagina). Zoals iedere vorm van beplanting zorgen hagen en struiken voor een betere doorworteling van de ondergrond en zo voor meer opnamecapaciteit van regenwater in de ondergrond. Daarnaast houden ze de tuin koel doordat de bladeren water verdampen. Groene erfafscheidingen zijn ook beter voor de biodiversiteit: hagen en struiken bieden schuilplaatsen en voedsel aan veel soorten vogels, kleine zoogdieren en insecten.

3.16.4 Aanleg van groene daken stimuleren

Groene daken hebben tal van voordelen. Zo blijft een groen dak koeler waardoor de levensduur van het dak verdubbelt. Ook werken groene daken als een spons en kunnen ze 60 tot 80 procent meer water vasthouden dan een onbegroeid dak. Op die manier wordt wateroverlast op straat en in huis voorkomen. Daarnaast zorgt beplanting op daken voor geluiddemping en werkt het mee aan het behoud of herstel van bedreigde diersoorten en planten, zoals bijvoorbeeld vogels en bijen. De gemeente kan de aanleg van groene daken stimuleren door middel van een subsidieregeling.

3.16.5 Stimuleren buurtinitiatieven

Bewoners kunnen naast de aanleg van groen op particuliere grond ook bijdragen aan groen in de openbare ruimte. In de gemeente Stein zijn de bewoners met de DOP's hier reeds actief bij betrokken. Daarnaast kan de gemeente samen met bewoners een groenproject indienen bij het landelijke platform Groen Dichterbij. Dit platform is ontstaan uit een samenwerking tussen IVN, het Oranje Fonds, Buurtlink.nl en SME Advies, met steun van de Nationale Postcode Loterij. Groen Dichterbij ondersteunt en versterkt de groeiende beweging van mensen die samen aan de slag gaan met de aanleg van het beheer van groenvoorzieningen in hun directe leefomgeving.

DEEL D: UITVOERINGSPROGRAMMA EN FINANCIERINGSSTRATEGIE

1. UITVOERINGSPROGRAMMA

1.1 Dynamische projectenlijst

Op basis van het voorstel voor de aanpak van de groen- en bomenstructuur in het buitengebied en de kernen in deel B en C zijn in dit hoofdstuk groene projecten gedefinieerd in een uitvoeringsprogramma en dynamische projectenlijst met bijbehorende kostenramingen en prioritering. Met deze lijst ontstaat inzicht in de ruimtelijke spreiding van ingrepen en inzicht in de globale budgetten die benodigd zijn om de ambitie ten aanzien van de ontwikkeling van de groen- en bomenstructuur te realiseren.

De kosten, die in de globale kostenraming zijn opgenomen, betreffen indicatieve kosten. De kosten zijn opgedeeld in kosten ten aanzien van het groen en de integrale kosten die benodigd zijn om de gewenste kwaliteitsverbetering te bereiken. Het gaat hierbij om richtprijzen. Voor een gedetailleerder inzicht dienen uitvoeringsgerichte plannen te worden opgesteld. In de genoemde indicatieve integrale kosten zijn naast het realiseren van groen, het aanbrengen van verhardingen en het aanbrengen van bijvoorbeeld straatmeubilair kosten opgenomen voor voorbereidende werkzaamheden, zoals het verwijderen van bestaande beplantingen, het plantklaar maken van de grond, het opbreken van asfalt en dergelijke. In elke kostenraming is opgenomen welke onderdelen zijn meegenomen in de berekening van de globale kosten. Een aantal kosten is niet in de raming opgenomen, omdat op dit moment geen inzicht bestaat in de omvang van de werkzaamheden. Het betreft:

- Plankosten (voor nadere uitwerking, zoals ontwerpkosten, diverse onderzoeken, kosten voor presentaties aan en overleg met bewoners en grondeigenaren);
- Kosten voor grondaankoop;
- Specifieke opruimingskosten;
- Saneringskosten;
- Kosten voor onderhoud;
- Etc.

Aan de projectvoorstellen is een prioritering gekoppeld:

1 : Hoge prioriteit, gewenste uitvoeringsperiode:

2016-2020

2: Middelhoge prioriteit, gewenste uitvoeringsperiode:

2016-2026

3: Lage prioriteit, gewenste uitvoeringsperiode:

2016-2032

De gemeente Stein zal waar nodig / gewenst stakeholders en belanghebbenden betrekken bij de uitvoering van de projecten uit de dynamische projectenlijst. Speciale aandacht gaat hierbij naar de DOP's en bewoners: Wanneer achter een project een label met 'DOP' staat, dan betekent dit dat het betreffende project aan een DOP toebehoort of mogelijk in een DOP of met bewoners in het algemeen opgepakt kan worden.

Hierna volgen ten eerste de projectvoorstellen met globale kostenraming voor het buitengebied gevolgd door de kernen.

Buitengebied

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Terrasrand	Hoogenbergweg, herstel begroeiing terrasrand	1	Aanplant landschappelijk groen in de vorm van struweel en bomen	B, 3.1.1	3.000,00	m ²	10,80	€ 32.400,00
	Raadhuisstraat, herstel begroeiing terrasrand	1	Aanplant landschappelijk groen in de vorm van struweel en bomen	B, 3.1.1	500,00	m ²	10,80	€ 5.400,00
	Hoge Bergstraat, versterken begroeiing terrasrand	1	Duurzaam in stand houden en inboeten	B, 3.1.1				PM
	Locatie Casa Montana vergroenen	1	Vergroenen gevels en daken	B, 3.1.1				PM
	Scharberg, creëren van subtiel doorzicht	3	Verwijderen van struweel, aanleg platform	B, 3.1.1				
	Scharberg, duurzaam in stand houden terrasrand	1	Duurzaam in stand houden	B, 3.1.1				PM
Totaal:								€ 37.800,00

DOP

DOP

Julianakanaal	Aanvullen van de populierenrijen langs het kanaal – eigendom RWS	2	Aanplant populieren	B, 3.1.1	5.100,00	m	10,10	€ 51.510,00
	Verbijzondering in het groen aanbrengen aan beide uiteinden van de brug bij Elslou	3	Aanplant ligusterhagen	B, 3.1.1	140,00	m	23,00	€ 3.220,00
	Verbijzondering in het groen aanbrengen aan beide uiteinden van de brug bij Stein	3	Aanplant ligusterhagen	B, 3.1.1	140,00	m	23,00	€ 3.220,00

	Verbijzondering in het groen aanbrengen aan beide uiteinden van de brug bij Berg aan de Maas	3	Aanplant ligusterhagen	B, 3.1.1	140,00	m	€ 23,00	€ 3.220,00
	Oostelijke Kanaalweg	3	Onderbegroeiing dunnen	B, 3.1.1	5.200,00	m²	€ 1,80	€ 9.360,00
Totaal:								€ 70.530,00

Laagterras	Versterken en in stand houden kleine landschapselementen noordzijde Meers	1	Aanplant hagen, aanplant populierenweides, in stand houden en aanplant hoogstamboomgaarden	B, 3.1.2	10.000,00	m²	€ 13,10	€ 131.000,00	DOP
	Versterken en in stand houden kleine landschapselementen westzijde Meers	1	in stand houden en aanplant hoogstamboomgaarden	B, 3.1.2	10.000,00	m²	€ 2,40	€ 24.000,00	DOP
	Rioolwaterzuivering	1	Houtopstand duurzaam in stand houden	B, 3.1.2				PM	
	Landschap ten noorden van RWZI	1	Extensief beheer graslanden					PM	
	Landschappelijke inpassing Maasband	1	Landschapsontwerp opstellen	B, 3.1.6				PM	DOP
Totaal:								€ 155.000,00	

Middenteras, buitengebied Urmond	Landschappelijke inpassing nieuwe weg tracé Oude Baan	1	Aanplant verspreid staande bomen en bosschages	B, 3.1.3	2.000,00	m²	€ 3,70	€ 7.400,00	
	Landschappelijke inpassing dorpsrand noordzijde Urmond	2	Aanvullen en versterken houtopstand	B, 3.1.5	10.000,00	m²	€ 1,40	€ 14.000,00	
	Creëren ommetje noordzijde Urmond	2	Aanleg wandelpad, halfverhard	B, 3.1.3	2.000,00	m	€ 38,60	€ 77.200,00	DOP

	Veedrift Heidekampspark	2	Aanleg karrespoor met groene aankleding	B, 3.1.3	200,00	m	€	28,10	€	5.620,00
	Heidekampspark	2	Aanplant Limburgse gemengde hagen	B, 3.1.3	400,00	m	€	23,00	€	9.200,00
Totaal:									€	113.420,00

Middenteras, buitengebied Stein - Elsloo	Landschappelijke inpassing dorsrand noordzijde Stein	2	Aanvullen en versterken houtopstand	B, 3.1.5	10.000,00	m²	€	1,40	€	14.000,00
	Wallen van Stein	1	Profiel herstellen en toepassen cultuurhistorisch verantwoord beheer	B, 3.1.3					PM	
	Gebied 't Hetjen: Onderdeel groene ring	2	Aanplant Gemengde Limburgse hagen, aanleg recreatieve structuur	B, 3.1.3	1.000,00	m	€	66,00	€	66.000,00
	Gebied Kasteel Stein en noordzijde Scharberg	3	Duurzaam in stand houden, versterken akkerranden	B, 3.1.3					PM	
	't Brook		Duurzaam in stand houden, beheer verbeteren	B, 3.1.3					PM	
	Patersbos en Molenvijver		Aanleg Limburgse hagen, hoogstamfruit	B, 3.1.3	5.000,00	m	€	2,80	€	14.000,00
	Landschapspark Urdal	1	Uitdunnen bosschages, aanleg recreatieve voorzieningen	B, 3.1.3	10.000,00	m	€	57,80	€	578.000,00
	Ur ter hoogte van de Driekoulenweg en de Heibergweg	1	Ur zichtbaar maken in het landschap	B, 3.1.3					PM	
Totaal:									€	672.000,00

DOP

DOP

DOP

A2 zone	Zie plan Groenzone A2	1	Aanhouden aanleg groen- en waterbergingsvoorziening en uit plan Groenzone A2						PM
Totaal:									

Heuvelandschap	Karakteristieke landschapselementen versterken en verbinden	1	Aanvullen lanen, versterken hagenstructuur, in stand houden en aanvullen hoogstamboomgaarden,	B, 3.1.4	10.000,00	m²	€	14,60	€	146.000,00	
			Beplanting graften en holle wegen in stand houden en versterken		10.000,00	m²	€	3,50	€	35.000,00	
	Groene buffer A2	2	Aanplant houtopstand	B, 3.1.4	5.000,00	m²	€	7,00	€	35.000,00	
	De Knup	1	Duurzaam in stand houden	B, 3.1.4					PM		
	Locaties van archeologische waarde	3	Aanplant bijzonder groen	B, 3.1.4	5.000,00	m²	€	21,50	€	107.500,00	
	Bedrijventerrein Schuttersstraat	1	Landschappelijk inpassen	B, 3.1.4	10.000,00	m²	€	3,70	€	37.000,00	
	Het Einde, Catsop	2	Aanplant enkele bomenrij	B, 3.1.4	390,00	m	€	60,00	€	23.400,00	
	Horsterweg	2	Aanplant enkele bomenrij	B, 3.1.4	180,00	m	€	60,00	€	10.800,00	
	Buitengebied ter hoogte van Catsopperstraat	2	Aanplant enkele bomenrij	B, 3.1.4	420,00	m	€	60,00	€	25.200,00	
Totaal:										€	419.900,00

Heerstraat	Buitengebied: Molenweg Noord, Molenweg Zuid	1	Versterken dubbele bomenrij door aanplant extra rij	B, 3.1.6	850,00	m	€	60,00	€	51.000,00
------------	--	---	---	----------	--------	---	---	-------	---	-----------

Urmond: Molenweg Zuid, Heerstraatz	1	Aanplant dubbele bomenrij	B, 3.1.6	2.160,00	m	€	120,00	€	259.200,00
Buitengebied: Veestraat	1	Aanvullen ontbrekende bomen	B, 3.1.6	680,00	m	€	9,00	€	6.120,00
Stein: Heerstraat-Noord, Heerstraat-Centrum, Heerstraat-Zuid, Steindenweg	1	Vervangen bomen, recent geplante bomen ter hoogte van het centrum duurzaam in stand houden en de dubbele bomenrij ter hoogte van Nieuwdorp aanvullen en boomsoort herzien	B, 3.1.6					PM	
Buitengebied: Steindenweg	1	Aanvullen dubbele bomenrij	B, 3.1.6	700,00	m	€	18,00	€	12.600,00
Elsloo: Steindenweg	1	Aanvullen dubbele bomenrij	B, 3.1.6	800,00	m	€	18,00	€	14.400,00
Totaal:							€	343.320,00	

Landschapsecologische structuur	Bermen in het buitengebied	1	inzaaien met bijenlokkende kruiden en extensief beheeren	B, 3.2				PM	
	Oevers Julianakanaal (eigendom Rijkswaterstaat)	1	Na verbreding extensief beheeren	B, 3.2				PM	
	Oevers Ur	1	Extensief beheeren oevers	B, 3.2				PM	
	Aanleg faunapassage	1	Aanleg passage onder kanaal door	B, 3.2				PM	
	Natte verbinding kanaal	1	Aanleg natte verbinding onder kanaal door	B, 3.2				PM	
	Natte verbinding A76	1	Aanleg natte verbinding onder A76 door	B, 3.2				PM	
Totaal:									

Recreatie	Jaagpad langs kanaal	2	Beter toegankelijk maken	B, 3.3				PM
	Bewegwijzering	2	Toepassen nieuwe bewegwijzering	B, 3.3	10.000,00	m	€ 1,80	€ 18.000,00
	Paden Bunderbos	2	Paden opwaarderen	B, 3.3	1.500,00	m	€ 30,20	€ 45.300,00
Totaal:								€ 63.300,00

Berg aan de Maas en Nattenhoven

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingswegen	Bergerstraat	1	Aanvullen enkele bomenrij	C, 3.3.1	750,00	m	€ 60,00	€ 45.000,00
	Veerweg	1	Aanvullen enkele bomenrij	C, 3.3.1	400,00	m	€ 60,00	€ 24.000,00
	Berger Maasstraat	1	Particulieren stimuleren aanleg gevelgroen	C, 3.3.1				PM
Entrees	Bergerweg	1	Aanvullen dubbele bomenrij	C, 3.3.1	150,00	m	€ 120,00	€ 18.000,00
	Entree via het veer	1	Aanleg hagen, nieuwe verlichting, vernieuwen komportaal	C, 3.3.1	1.000,00	m²	€ 120,00	€ 120.000,00
	Beatrixplein	1	Vergroenen plein, ontwerp gewenst	C, 3.3.2	2.100,00	m²	€ 120,00	€ 252.000,00
Centrum	Kapel Margrietstraat	2	Planten van twee bijzonder bloeiende bomen en bloeiende vaste planten	C, 3.3.2	6.000,00	EUR	€ 1,00	€ 6.000,00
	Afgraving Koningsberg	2	Nadere uitwerking gewenst	C, 3.3.2				PM
	Groene gevels	2	Particulieren stimuleren aanleg gevelgroen	C, 3.3.2				PM
Wijken en erfdoorgangswegen	Groenpleinen	3	Maatschappelijke functie toepassen	C, 3.3.3				PM
	Wijk Margrietstraat, Bernhardstraat, Koningsberg	2	Groenstructuur duurzaam in stand houden	C, 3.3.3				PM

	Grachtstraat	3	Aanplant verspringende boomstructuur		200,00	m	€	18,00	€	3.600,00
	Sint Hubertuslaan	3	Aanvullen boomstructuur		130,00	m	€	9,00	€	1.170,00
	Groen sportvelden	3	Groene inbedding optimaliseren						PM	
	Wijk Pastoor Eyckstraat - Pastoor Kremersstraat	2	Planten van enkele bomenrijen in de wijk		720,00	m	€	60,00	€	43.200,00

TOTAAL: € 512.970,00

Oud Urmond

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Entrees	Entree noordzijde	1	vrijmaken beplanting	C, 3.4.1	200,00	m ²	€ 5,00	€ 1.000,00
	Entree oostzijde	1	Toepassen bijzondere beplanting	C, 3.4.1	1.300,00	m ²	€ 21,50	€ 27.950,00
Historische lint	Grotestraat	1	Duurzaam in stand houden bestaande monumentale bomen, verbeteren standplaatsen	C, 3.4.2				PM
Bijzondere plekken	Oude haven	1	Creëren wadi's met landschappelijke inrichting	C, 3.4.2				PM
Wijken en erfgoedangswegen	Kampstraat	2	Aanvullen bomenrij		250,00	m	€ 9,00	€ 2.250,00
	Parkeerplein Burgemeester Strijkerstraat	2	Toepassen eenduidige groene omzoming	C, 3.4.3	600,00	m ²	€ 21,50	€ 12.900,00
	Buurt aan De Bath	2	Groenstrook aan voorzijde huizen aanleggen	C, 3.4.3	680,00	m ²	€ 34,50	€ 23.460,00
	Kapel in plan Kattekop	2	Bloeiende beplanting toepassen	C, 3.4.3	210,00	m ²	€ 21,50	€ 4.515,00

TOTAAL: € 72.075,00

Urmond oost

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten	
Gebiedonstsluitingswegen	Mauritslaan	1	Toepassen enkele bomenrij en dubbele berm	C, 3.5.1	990,00	m	€ 72,10	€ 71.379,00	
Entrees	Entree Van der Valk	1	opstellen overkoepelend ontwerp	C, 3.5.1				PM	
Noord-Zuid Verbinding	Sint Franciscusstraat, Doctor Ariensstraat, Kruiersweg	1	Toepassen dubbele bomenrij	C, 3.5.2	320,00	m	€ 60,00	€ 19.200,00	
	Conventuelenstraat, Sint Anthoniusplein.	1	Aanvullen dubbele bomenrij	C, 3.5.2	310,00	m	€ 18,00	€ 5.580,00	DOP
Bijzondere plekken	Molenpark	2	Deel van de bomen vervangen	C, 3.5.2	80,00	st	€ 350,00	€ 28.000,00	DOP
	Sint Antoniusplein	1	Zie plan Sint Antoniusplein					PM	
Wijken en erfdoegangswegen	Graethedelaan	1	Bomen vervangen	C, 3.5.3	670,00	m	€ 10,00	€ 6.700,00	
	Kapel Graethedelaan	2	Toepassen bloeiende boom	C, 3.5.3	1,00	st	€ 1.210,00	€ 1.210,00	
	Wijken ten zuiden Mauritslaan	2	Vergroenen particuliere tuinen	C, 3.5.3				PM	DOP
	Wijken ten noorden Mauritslaan	2	Bijzondere bomen op kruisingen duurzaam in stand houden en aanvullen	C, 3.5.3				PM	
	Bramertweg	2	Aanvullen bomenrij		230,00	m	€ 9,00	€ 2.070,00	
	Belikstraat, Speelheuvel	2	Toepassen bloeiende boom		1,00	st	€ 1.210,00	€ 1.210,00	

	Pastoor Losenstraat	3	Toepassen losse bomenrij		110,00	m	€	18,00	€	1.980,00
	Ruys de Beerenbroucklaan	2	Toepassen enkele bomenrij		690,00	m	€	60,00	€	41.400,00
	Hoogaers	3	Toepassen enkele bomenrij		90,00	m	€	60,00	€	5.400,00
	Collinstraat	3	Vervangen boomstructuur		85,00	m	€	136,00	€	11.560,00

TOTAAL: € 195.689,00

Oud Stein

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingswegen	Kapelaan Berixstraat	1	Toepassen dubbele bomenrij, ter hoogte van de brug de onderbegroeiing verwijderen	C, 3.6.1	520,00	m	€ 120,00	€ 62.400,00
	Entree westzijde	1	Toepassen bloeiende beplanting	C, 3.6.1	1.000,00	m ²	€ 21,50	€ 21.500,00
Historische linten	Leibomen in Oud Stein	1	Verspreide boomstructuur van leibomen toepassen	C, 3.6.2	-	m	€ 35,70	€ -
	Gevelgroen	2	Particulieren stimuleren aanleg gevelgroen	C, 3.6.2				PM
Bijzondere plekken	Hoolstraat 1	1	Paden en profiel verbeteren	C, 3.6.2	200,00	m	€ 56,00	€ 11.200,00
	Hoolstraat 2	1	toepassen haag en verlichting nabij entree	C, 3.6.2	100,00	m	€ 123,50	€ 12.350,00
	Restanten boomgaarden in kern	1	versterken en duurzaam in stand houden	C, 3.6.2				PM
	Kapel Kapelbergweg	2	Toepassen bloeiende beplanting		500,00	m ²	€ 21,50	€ 10.750,00

DOP

DOP

DOP

	kapel wilhelminaplein	2	toepassen bloeiende beplanting		500,00	m²	€	21,50	€	10.750,00
	H. Martinuskerk Stein	2	Versterken groenstructuur rondom kerk		500,00	m²	€	21,50	€	10.750,00
Wijken en erfgoedgangswegen	Wijk omgeving Moutheuvelsweg en Keerderkerkweg	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.6.3	1.540,00	m	€	60,00	€	92.400,00
	Terrasrand achtertuinen	2	Particulieren stimuleren om te kiezen voor boom- en struweelrijke achtertuinen	C, 3.6.3					PM	
	Groenpleinen algemeen	3	Toepassen maatschappelijke functie aan pleinen	C, 3.6.3					PM	
	Bosweg, Dirgelen, Vaarstraat, Moutheuvelsweg	2	Toepassen enkele bomenrij		735,00	m	€	60,00	€	44.100,00
	Industrieweg	1	Aanvullen enkele bomenrij		400,00	m	€	9,00	€	3.600,00
	Havenstraat	1	Toepassen enkele bomenrij		460,00	m	€	60,00	€	27.600,00
	Valderstraat	2	Aanvullen dubbele bomenrij van leibomen		180,00	m	€	27,00	€	4.860,00
	Vaart	2	Toepassen enkele bomenrij		200,00	m	€	60,00	€	12.000,00

TOTAAL: € 324.260,00

Stein: Kerensheide

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/een	Kosten
Entrees	Entree noordzijde	1	Hekwerken verplaatsen	C, 3.7.1				PM
Bijzondere plekken	Begraafplaats	2	Toepassen bloeiende beplanting nabij entree	C, 3.7.2	500,00	m²	€ 21,50	€ 10.750,00
	H. Jozef kerk	2	Toepassen bloeiende beplanting		500,00	m²	€ 21,50	€ 10.750,00
Wijken en erftoegangswegen	Groenpleinen	2	Toepassen van maatschappelijke functie	C, 3.7.3				PM
	Mauritsweg	1	Toepassen dubbele bomenrij en aanpassen straatprofiel	C, 3.7.3				PM
	Sanderboutlaan	2	Aanvullen en duurzaam in stand houden bomenrij					PM
	Langhaagweg	2	Toepassen enkele bomenrij		800,00	m	€ 60,00	€ 48.000,00
	Grasgraefken	3	Toepassen enkele bomenrij		660,00	m	€ 60,00	€ 39.600,00
	Zwartdriesstraat	3	Vervangen bomen					PM
	Overige straten opgenomen in groenstructuur	2	Aanvullen en duurzaam in stand houden bomenrijen					PM

Stein: Centrumgebied en Nieuwdorp

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingsw egen	Stadhouderslaan	1	Duurzaam in stand houden en aanvullen	C, 3.8.1				PM
	Rotondes Stadhouderslaan	1	Voorzien van hoogwaardige bijzondere, opvallende groene invulling	C, 3.8.1	3,00	st	€ 4.810,00	€ 14.430,00
Centrum	Centrumplan	1	Centrum voorzien van hoogwaardige groenstructuur	C, 3.8.2				PM
	Centrum Nieuwdorp, groenvoorzie- ning Heisteeg / Van der Markstraat	1	Duurzaam in stand houden	C, 3.8.2				PM
	Centrum Nieuwdorp, Kerkplein Peldenstraat	1	Toepassen bomen en bijzonder groen	C, 3.8.2	5,00	st	€ 1.210,00	€ 6.050,00
Wijken en erftoegangswegen	Omphaliusstraat	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.8.3	360,00	m	€ 60,00	€ 21.600,00
	Cortenbachstraat	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.8.3	180,00	m	€ 60,00	€ 10.800,00
	Peldenstraat	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.8.3	290,00	m	€ 60,00	€ 17.400,00

DOP

DOP

DOP

DOP

DOP

	Suttnerstraat	2	Aanvullen bomenrij	C, 3.8.3	340,00	m	€	9,00	€	3.060,00	DOP
	Leentstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		480,00	m	€	60,00	€	28.800,00	DOP
	Straten ten zuiden Heisteeg	2	Particulieren stimuleren tot aanleg groene voortuin	C, 3.8.3					PM		DOP
	Damiatestraat	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.8.3	320,00	m	€	60,00	€	19.200,00	DOP
	Crostolestraat	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.8.3	230,00	m	€	60,00	€	13.800,00	DOP
	Woeringenstraat	2	Verspringende boomstructuur	C, 3.8.3	400,00	m	€	18,00	€	7.200,00	DOP
	Haalbrugskensweg	2	Toepassen dubbele bomenrij		320,00	m	€	120,00	€	38.400,00	
	Drossaert Mangelschotstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		300,00	m	€	60,00	€	18.000,00	
	Diependaalstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		650,00	m	€	60,00	€	39.000,00	
	Drossaert ecrivissestraat	2	Toepassen enkele bomenrij		400,00	m	€	60,00	€	24.000,00	
	Belboomweg	2	Toepassen enkele bomenrij		220,00	m	€	60,00	€	13.200,00	

TOTAAL: € 274.940,00

Stein: Poort van Stein en Steinerbos

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingsw egen	Heidekampweg en Stadhouderslaan	1	Duurzaam in stand houden van groene karakter van de wegen.	C, 3.9.1				PM
	Rotondes	1	Voorzien van hoogwaardige bijzondere, opvallende groene invulling	C, 3.9.1	1,00	st	€ 5.500,00	€ 5.500,00
Bijzondere plekken	Omgeving Steinerbos	2	boomsoorten en rodondendrons toepassen	C, 3.9.2	1.500,00	m ²	€ 21,50	€ 32.250,00
	Poort van Stein, groene buffer	2	Buffer tussen huizen en businesspark duurzaam in stand houden	C, 3.9.2				PM
	Poort van Stein, plan	1	Algemeen: groenstructuur, zie plan Poort van Stein	C, 3.9.2				PM
	Poort van Stein, Nijverheidsweg	2	Toepassen verspringende boomstructuur	C, 3.9.2	420,00	m	€ 18,00	€ 7.560,00

TOTAAL: € 45.310,00

Stein: Businesspark

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werksaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingsw egen	Sanderboutlaan	1	Toepassen dubbele haag	C, 3.10.1	800,00	m	€ 46,00	€ 36.800,00
	Napoleonsbaan	1	Toepassen dubbele haag	C, 3.10.1	1.210,00	m	€ 46,00	€ 55.660,00
Rotondes	Steinderweg	1	Verwijderen bomen	C, 3.10.1	20,00	st	€ 100,00	€ 2.000,00
	Rotondes	1	Toepassen van bloeiende accenten	C, 3.10.1	3,00	st	€ 910,00	€ 2.730,00
	Steinderweg							
Erftoegangswegen	Businesspark Stein	2	Toepassen enkele haag	C, 3.10.3	560,00	m	€ 23,00	€ 12.880,00
	Groene inbedding bedrijventerrein	2	Duurzaam in stand houden					PM
Bedrijfskavels	Vergroenen bedrijfskavels	2	Bedrijven stimuleren tot aanleg groen kavel en groene daken	C, 3.10.4				PM

TOTAAL: € 110.070,00

Elsloo noord

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Bijzondere plekken	Heibergweg	1	Toepassen verspringende bomenrij	C, 3.11.2	500,00	m	€ 18,00	€ 9.000,00
Wijken en erftoegangswegen	Heiveldstraat, Brandkeramiek Straat	1	Herzien straatprofiel, toepassen enkele bomenrij	C, 3.11.3				PM
	Charles de Gavrestraat	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.11.3	300,00	m	€ 60,00	€ 18.000,00
	Drossaert Essersstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		340,00	m	€ 60,00	€ 20.400,00
	Drossaert van Laerstraat	3	Toepassen enkele bomenrij		140,00	m	€ 60,00	€ 8.400,00
	Drossaert van Zuenestraat	3	Toepassen enkele bomenrij		140,00	m	€ 60,00	€ 8.400,00
	Burgemeester Fredrixstraat, Burgemeester van Heesstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		285,00	m	€ 60,00	€ 17.100,00
	Burgemeester de Witstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		260,00	m	€ 60,00	€ 15.600,00
	Vunderkestraat	2	Toepassen enkele bomenrij		190,00	m	€ 60,00	€ 11.400,00
	Aronskelk	2	Boomstructuur op termijn vervangen					PM
	Heiperk	2	Groen dunnen en maatschappelijke functie aan toekennen		230,00	m²	€ 1,80	€ 414,00

DOP

Elsloo zuid

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingsweden	Michiel de Ruyterstraat	1	Vervangen enkele bomenrij	C, 3.12.1	525,00	m	€ 68,00	€ 35.700,00
	Raadhuisstraat	1	Verbeteren standplaatsen		310,00	m	€ 34,50	€ 10.695,00
	Stationsstraat	1	Toepassen enkele bomenrij		350,00	m	€ 60,00	€ 21.000,00
	Julianastraat	1	Vervangen dubbele bomenrij	C, 3.12.1	370,00	m	€ 136,00	€ 50.320,00
Centrum	Dorine Verschureplein	1	Specifieke ontwerpopgave	C, 3.12.2				PM
Wijken en erftoegangswegen	Jurgenstraat	2	Huidige boomstructuur verwijderen, straatprofiel herzien, enkele bomenrij toepassen	C, 3.12.3				PM
	Schuttersdreef	2	Specifieke ontwerpopgave	C, 3.12.3				PM
	Monseigneur Kerckhofsstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		250,00	m	€ 60,00	€ 15.000,00
	Heirstraat	3	Toepassen bijzondere boom(groep)		5,00	st	€ 1.210,00	€ 6.050,00
	Wijngaardstraat	2	Vervangen enkele bomenrij		260,00	m	€ 68,00	€ 17.680,00
	Burgemeester van Mulkenstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		310,00	m	€ 60,00	€ 18.600,00

DOP

DOP

	Burgemeester de Witstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		265,00	m	€	60,00	€	15.900,00
	Koolweg	2	Verbeteren standplaatsen		230,00	m	€	34,50	€	7.935,00
	Paulus Potterstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		185,00	m	€	60,00	€	11.100,00
	Hoogspanningspark	3	Specifieke ontwerppoging						PM	

DOP

TOTAAL: € 209.980,00

Catsop

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werksaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Entree	Entree Mergelakker	1	Bloeiend groen toepassen	C, 3.13.1	1.000,00	m ²	€ 21,50	€ 21.500,00
Historische linten	Op de Dries, Daalstraat, Het Einde	1	Toepassen losse boomstructuur	C, 3.13.2	930,00	m	€ 19,00	€ 17.670,00
	Kruising Op de Dries, Het Eind, Daalstraat	1	Groene inbedding Mariakapel en toepassen markante boom	C, 3.13.2	2.000,00	m ²	€ 21,50	€ 43.000,00
Erftoegangswegen	Mergelakker	2	Vervangen enkele bomenrij en toepassen kruidenrijke bermen	C, 3.13.3	395,00	m	€ 80,10	€ 31.639,50
	Kempken	2	Toepassen enkele bomenrij	C, 3.13.3	250,00	m	€ 60,00	€ 15.000,00
	Veestraat	2	Toepassen enkele bomenrij		450,00	m	€ 60,00	€ 27.000,00
	Schuttersstraat	2	Toepassen enkele bomenrij		480,00	m	€ 60,00	€ 28.800,00

TOTAAL: € 184.609,50

Meers, Kleine Meers en Veldschuur

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedsontsluitingsw egen Entrees	Meerser Eindstraat	1	Toepassen losse boomstructuur	C, 3.14.1	220,00	m	€ 18,00	€ 3.960,00
	Entree oostzijde	1	Toepassen bloeiend accent	C, 3.14.1	1,00	st	€ 1.210,00	€ 1.210,00
	Entree zuidzijde	1	Opwaarderen komportaal, toepassen dubbele haag	C, 3.14.1	1.000,00	m ²	€ 120,00	€ 120.000,00
Historische linten	Kleur in de kern	2	Toepassen bloembakken aan lantaarnpalen	C, 3.14.2	1.000,00	m	€ 16,10	€ 16.100,00
	Pastoor Erckensstraat,	2	Toepassen losse boomstructuur	C, 3.14.2	200,00	m	€ 18,00	€ 3.600,00
	Koeweide	2	Toepassen losse boomstructuur	C, 3.14.2	420,00	m	€ 18,00	€ 7.560,00
Bijzondere plekken	Grotestraat	2	Toepassen losse boomstructuur	C, 3.14.2	560,00	m	€ 18,00	€ 10.080,00
	Kerkplein	2	Opwaarderen kerkplein met markante bomen	C, 3.14.2	5,00	st	€ 1.210,00	€ 6.050,00
	Rozenkranskapel	2	Grasraat toepassen, toepassen haag en robuuste bank	C, 3.14.2	500,00	m ²	€ 120,00	€ 60.000,00
Wijken en ertoegangswegen	Grindgat	2	toepassen pedenstructuur en banken	C, 3.14.2	1.000,00	m	€ 56,00	€ 56.000,00
	Winandusstraat	2	Herzien straatprofiel, toepassen enkele bomenrij	C, 3.14.3				PM

DOP

DOP

DOP

	Heuvelstraat	2	Herzien straatprofiel, toepassen enkele bomenrij	C, 3.14.3				PM	
	Jofferenstraat	3	Toepassen enkele bomenrij		120,00	m	€	60,00	€ 7.200,00
	Pastoor Max Leessensstraat	3	Toepassen enkele bomenrij		105,00	m	€	60,00	€ 6.300,00
	Heuvelstraat	3	Toepassen enkele bomenrij		260,00	m	€	60,00	€ 15.600,00
	Veldschuurweg	2	Toepassen markante boom		1,00	st	€	1.210,00	€ 1.210,00

TOTAAL: € 314.870,00

Maasband

Hoofdproject	Deelproject	Prioriteit	Werkzaamheden	Paragraaf	Hoeveelh.	Eenheid	Kosten/eenh.	Kosten
Gebiedontsluitingswegen	Maasbanderkerkweg, Oeverendijk	1	Aanbrengen verspreid staande boomgroepen en bosschages	C,3.15.1	1.390,00	m	€ 22,70	€ 31.553,00
Entree	Entree aan de Maasbanderkerkweg	1	Opwaarderen plein, ontwerpopgave	C,3.15.1	1.000,00	m ²	€ 120,00	€ 120.000,00
	Groene parkeerplek	1	Aanleg groene parkeerplek	C,3.15.1	2.500,00	m ²	120,00	€ 300.000,00
Bijzondere plekken	Leutherhoekweg	2	Toepassen markante bomen op twee locaties	C,3.15.2	10,00	st	1.210,00	€ 12.100,00

TOTAAL: € 463.653,00

DOP

DOP

DOP

DOP

Slecht onderhouden plantvakken in combinatie met gekandelaberde bomen, Pastoor Kremerstraat

Voorbeeld van hoe een boom met de wortels de verharding omhoog drukt

Strak onderhouden bermen aan de Stadhouderslaan

Ireneplein in Berg aan de Maas is goed onderhouden en heeft daardoor een goede uitstraling

1.2 Groenstructuur in relatie tot groenbeheer

Naast de ontwikkeling van de groenstructuur die nodig is om de ambitie van de gemeente Stein ten aanzien van de groenstructuur te kunnen realiseren is beheer en onderhoud aan de groenstructuur noodzakelijk om de gewenste kwaliteit van het groen duurzaam in stand te kunnen houden. De ambitie van de gemeente Stein is, om door middel van beheer en onderhoud te komen tot een duurzame en attractieve groenstructuur die bijdraagt aan de leefbaarheid van Stein als woongemeente, bijdraagt aan de instandhouding en uitbreiding van de biodiversiteit, representatief is voor gemeente in het Grensmaasgebied en bijdraagt aan het vervullen van de in het groen aanwezige functies.

Op basis van beheer en onderhoud van het openbaar groen dient een kwaliteitsbeeld ontwikkeld te worden om deze vervolgens duurzaam in stand te houden. In parken en landelijke gebieden krijgt het openbaar groen daarbij de kans om op relatief natuurlijke wijze uit te groeien, waarbij vooral in het landelijke gebied het openbaar groen tevens de kans krijgt zichzelf op natuurlijke wijze te verjongen.

Binnen de bebouwde omgeving en dan vooral in de centrumgebieden, bedrijventerreinen en woonbuurten wordt het openbaar groen in zijn groei beperkt tot door bebouwing en verharding ingekaderde, afgebakende ruimtes. Beheer en onderhoud zijn hier vaak noodzakelijk om de toegepaste beplanting binnen de plantvakken te houden. Van een natuurlijke ontwikkeling van beplantingen is dan ook geen sprake.

Daar komt nog eens bij, dat ook de beschikbare ondergrondse ruimte voor wortelgroei wordt beperkt door kabels en leidingen en funderingen van zowel wegen als gebouwen. Bij straatbomen resulteert dit vaak in een trage groei en het risico dat bomen wortelopdruk veroorzaken onder verhardingen. Binnen de woonwijken dienen dan ook duidelijke keuzes gemaakt te worden tussen functionaliteit, soortgebruik, slijtagegevoeligheid, sociale veiligheid en kwaliteit van het openbaar groen. Zo dient bij plantvakken die onderhevig zijn aan slijtage als gevolg van het continu kapot rijden van hoeken en plantvakken waarin olifantenpaadjes ontstaan afgewogen te worden hoe zinvol het is om de betreffende vakken in stand te houden.

Het toekomstbeeld voor de gewenste groen- en bomenstructuur voor de kernen en het buitengebied omvat een uitgebreidere structuur dan in de huidige situatie aanwezig is. In paragraaf 2.4 is weergegeven welke maatregelen de gemeente kan nemen om de kosten voor het beheer en onderhoud te besparen.

Zie voor het beleid aangaande groenbeheer van de gemeente Stein 'Beheerplan openbare ruimte Stein', september 2012.

2. FINANCIERINGSSTRATEGIE

2.1 Algemeen

Op basis van de kosten die voort zijn gekomen uit de dynamische projectenlijst is inzicht ontstaan in de globale budgetten die benodigd zijn om de ambities ten aanzien van de ontwikkeling van de groen- en bomenstructuur te realiseren. Dit hoofdstuk geeft een voorzet voor de mogelijkheden om de ambities en doelstellingen uit het groenbeleidsplan samen met stakeholders te behalen.

2.2 Economische waarde van groen

De financieringsstrategie begint bij de bewustwording van het feit dat groen niet alleen geld kost, maar juist ook geld oplevert. Vaak worden groen en het onderhoud ervan echter voornamelijk als kostenpost gezien. De afgelopen jaren is wetenschappelijk bewezen dat groen juist geld oplevert wanneer je het op een goede manier toepast (zie hiervoor ook het artikel 'Groen levert op vele terreinen geld op' door Tamboer en Remmers, 2013).

De aanwezigheid van een goed onderhouden en toegankelijke groenstructuur draagt niet alleen bij aan het vermogen van een gemeente. Indirect kunnen ook inkomsten van een gemeente uit andere sectoren toegerekend worden aan de aanwezigheid en kwaliteit van die groenstructuur (De Groene Stad, 2011). Openbaar groen levert daarmee een wezenlijke positieve bijdrage op de financiële balans van de gemeente. Hieronder worden kort de indirecte inkomsten voor een gemeente toegelicht op basis van de aanwezigheid van een hoogwaardige groenstructuur.

- Jongeren en groen: De aanwezigheid van voldoende openbaar groen met een recreatieve functie op de juiste locatie voor de verschillende leeftijdscategorieën draagt bij aan een gezonde jeugd. Dit levert een maatschappelijke besparing op de zorgkosten ten opzichte jongeren die opgroeien in een omgeving met weinig groen.
- Volwassenen en groen: Net als voor jongeren geldt voor volwassenen dat de aanwezigheid van groen bijdraagt aan de gezondheid. Wetenschappelijk bewezen is ook dat groen een therapeutische werking heeft. Zo is de aanwezigheid van voldoende en hoogwaardig groen bij ziekenhuizen, revalidatiecentra en zorgcentra essentieel voor spoedig herstel en een betere verblijfskwaliteit voor bijvoorbeeld ouderen. Ook hier wordt zodoende een maatschappelijke besparing op de zorgkosten behaald.
- Recreatie en groen: Een groene omgeving nodigt uit tot recreëren. Dit stimuleert consumenten tot uitgaven in bijvoorbeeld horeca, sport- en recreatiefaciliteiten. Daarmee stimuleert de aanwezigheid van groen indirect de economie en daarmee de belastinginkomsten voor de gemeente.
- Stadslandbouw: Stadslandbouw heeft enerzijds een sociaal-maatschappelijke functie en draagt bij aan het contact tussen inwoners onderling (de sociale cohesie) in een individualiserende maatschappij. Anderzijds draagt stadslandbouw bij aan het behoud van het contact tussen producent en consument, hetgeen bijdraagt aan het vertrouwen van stedelingen in de kwaliteit van de voedselproductie. Voor inwoners kan een volkstuin tot een wezenlijke besparing leiden op de jaarlijkse boodschappen. De winst van stadslandbouw zit dan ook met name in de maatschappij zelf.
- Groen en onroerend goed: In een groene omgeving is het aangenaam wonen. De aanwezigheid van een goed onderhouden groenstructuur draagt dan ook bij aan een gunstige marktpositie van het onroerend goed. Zo is bekend dat de aanwezigheid van openbaar groen de prijs van onroerend goed positief beïnvloedt, tot circa 5% ten opzichte van vergelijkbaar onroerend goed elders. Dit is niet alleen belangrijk voor de huiseigenaren, maar ook

- voor de gemeente die daardoor meer inkomsten genereert vanuit de OZB.
- Groen en bedrijvigheid: Het bedrijfsresultaat wordt beïnvloed door de productiviteit en creativiteit van gezonde medewerkers. Groen heeft hierop een bevorderende werking. Een groene omgeving draagt namelijk bij aan het verminderen van depressieklachten, wat weer een lager ziekteverzuim, hogere productiviteit en een kleinere kans op arbeidsongeschiktheid als gevolg heeft. Daarnaast kan alleen het zicht op groen al zorgen voor een daling in het ziekteverzuim, meer arbeidsvreugde en een verbeterd concentratievermogen en creativiteit. Plaatsen met een groen karakter, in de vorm van onder meer uitnodigende entrees, groene woonwijken, statige lanen en parken, hebben een wervend effect op bedrijven, investeerders en individuen. Dit kan zich onder meer vertalen in een gevarieerde bevolkingsopbouw, in meer bedrijfsomzet en werkgelegenheid (RLG, 2005). Een waardevol landschap en een groen ingerichte kern hebben zodoende indirect een economisch rendement die ook de gemeente ten goede komt in de vorm van belastinginkomsten en een vertraging van de bevolkingsdaling.

Plantensoort	Verwijdering van fijnstof per jaar	Economische baat per jaar
Boom in de stad (20-25 jaar oud)	100 gram per boom	€ 40,- per boom
Klimop (<i>Hedera helix</i>)	6 gram per m ²	€ 2,40 per m ²
Muis	14 gram per m ²	€ 5,60 per m ²
Sedumdak	0,15 gram per m ²	€ 0,04 per m ²
Wilde wingerd (<i>Parthenocissus tricuspidata</i>)	4 gram per m ²	€ 1,60 per m ²

Tabel 1: Verwijdering van fijnstof door planten en de economische baten die dit oplevert op jaarbasis (bron: De Groene Stad, 2011).

2.3 Fysische waarde van groen

De groenstructuur heeft niet alleen een directe en indirecte waarde op basis van de kwaliteit en de kwantiteit, maar ook op basis van de fysische eigenschappen van die groenstructuur. Zo draagt de groenstructuur bij aan het behalen van doelstellingen die voortvloeien uit (inter)nationale afspraken en milieuwetgeving.

Hieronder is bondig de economische waarde van de fysische eigenschappen van de groenstructuur toegelicht.

- Groen verbetert luchtkwaliteit: Groen en dan bomen in het bijzonder zijn effectieve filters van fijnstof en gasvormige luchtverontreinigingen, doordat de wind wordt gebroken in de kronen. Dit leidt tot een tweetal effecten. Allereerst vindt een effectieve verwijdering van fijnstof en gasvormige verontreiniging uit de lucht plaats via de bladeren. Daarnaast wordt de windsnelheid en de turbulentie beïnvloed, waardoor de verspreiding van de luchtverontreiniging beïnvloed wordt. In tabel 1 is aangegeven economische baten zijn op jaarbasis. De baten zijn bepaald op basis van bronmaatregelen die anders hadden moeten worden genomen, bijvoorbeeld de toepassing van roetfilters bij auto's (De Groene Stad, 2011). De effectiviteit van luchtzuivering is afhankelijk van het type groenstructuur. Zo zijn singels, solitaire bomen en bomenrijen effectiever dan een bos. Een bos heeft hier als nadeel dat de wind over het bos wordt geleid en daardoor alleen de boomtoppen effectief vervuiling kunnen afvangen in plaats van de gehele boom.
- Groen verbetert het microklimaat: De aanwezigheid van groen in de bebouwde kom heeft een positieve uitwerking op het microklimaat. Daar waar verhardingen en gebouwen doorgaans juist voor een stijging van de constante temperatuur zorgen - het zogeheten 'Urban Heat Island'-effect, dat wordt veroorzaakt door warmteabsorptie overdag, waarbij de warmte 's nachts nauwelijks afgestaan wordt -, zorgt groen juist voor een toename van de luchtvochtigheid en een beperking van de stijging van de temperatuur overdag. In een groene omgeving zijn de zomerdagen dan ook aangener dan in een bebouwde omgeving zonder groen. De aanwezigheid van openbaar groen, gevelgroen en dakgroen beperkt de energiekosten woningen, winkels en kantoren, doordat de airconditioning minder hard hoeft te draaien. Bij een optimale vergroening zou het jaarlijkse elektriciteitsverbruik met 6% kunnen worden verminderd (De Groene Stad, 2011). Een groene omgeving verlaagt tevens de kans op 'hittestress' bij risicogroepen in de bevolking. Onder risicogroepen worden hier mensen verstaan met aandoeningen aan het hart, het vaatstelsel en de schildklier en diabetici. Dit voorkomt zodoende onnodige kosten aan zorg.
- Groen draagt bij aan waterbeheer: Groen en dan met name bomen zorgen ervoor dat van de regen die valt slechts een gedeelte daadwerkelijk op het maaiveld terecht komt. Het water blijft in de boomkroon 'hangen' en wordt daar deels opgenomen in het blad, maar zal grotendeels verdampen, wat weer leidt tot een toename van de luchtvochtigheid. Groen leent zich daarnaast goed voor de buffering van afstromend hemelwater van gebouwen en verhardingen. Met behulp van bijvoorbeeld wadi's / waterbuffers, maar ook broekbossen krijgt het hemelwater de kans om te infiltreren en is het ook een basis voor de watervoorziening van beken. Het gebruik van groenvoorzieningen voor de hemelwateropvang en -infiltratie vermindert de kosten voor waterzuivering in de RWZI en vermindert de kosten die nodig zijn voor de aanleg van uitgebreide HWA-leiding- en filtersystemen.
- Groen als energieproducent: Uit de praktijk blijkt dat groen in de vorm van biomassa goed om te zetten is in elektriciteit. Zodoende kan uit snoeiafval op eenvoudige wijze elektriciteit worden opgewekt. De restproducten kunnen weer als meststof worden ingezet in het groen. Dit is een vorm van 'cradle-to-cradle'. Het resultaat is, dat de opgewekte elektriciteit, ingezet kan worden voor de elektriciteitsbehoefte van de gemeente. Een andere mogelijkheid is, om gewassen te gaan verbouwen met een hoge opbrengst aan biomassa. Daarmee kan het gebruik van energie uit fossiele bronnen verder worden teruggedrongen. Dit kan bijdragen aan verlaging van de gemeentelijke energiekosten.

2.4 Mogelijkheden ter vergroting van het huidige groenbudget

Hieronder worden de mogelijkheden omschreven om het huidige budget dat beschikbaar is voor ingrepen in het openbaar groen te vergroten.

Benutten opengestelde subsidieregelingen

De volgende subsidies en financieringsprojecten bieden mogelijkheden voor de gemeente voor het behalen van de groene doelen:

- LEADER: LEADER is een subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling dat speciaal bedoeld is voor kleinschalige projecten, die van belang zijn voor de regio. Veel waarde wordt gehecht aan samenwerking en het verbeteren van het organisatievermogen van de lokale gemeenschap. Doel van het LEADER programma is dus burgerparticipatie. Oftewel het stimuleren van initiatieven van de eigen bevolking, want mensen die zich willen inspannen voor het op peil houden van de kwaliteit van leven in hun eigen woonomgeving hebben vaak goede ideeën. Zie ook: http://www.limburg.nl/Actueel/Nieuws_en_persberichten/2015/Maart_2015/Europese_subsidieregeling_burgerparticipatie_bij_inrichting_platteland_opengesteld
- IKL Jaarprogramma: De gemeente Stein heeft in samenwerking met IKL het Jaarprogramma 'Stein Buiten 2016, Op weg naar participatie in een springlevend landschap in de gemeente Stein' opgesteld. Het jaarprogramma gaat uit van de methode 'Alle Limburgers maken Limburg mee' waarbij IKL burgers en organisaties oproept om landschapsdromen te delen en hierin gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen; burgerparticipatie en maatschappelijke realisatie. Het landschap is hierbij niet alleen een doel, maar tevens een middel om betrokkenheid te realiseren van mensen bij hun leefomgeving. Ten behoeve van de uitvoering van het jaarprogramma wordt gewerkt met cofinanciering tussen de gemeente Stein, de Provincie Limburg en derden.
- Gemeentelijke natuurmonumenten: De gemeente Stein neemt deel aan het pilotproject 'Gemeentelijke natuurmonumenten'. Dit project gaat van start met het aanwijzen van gemeentelijke natuurmonumenten. Dit biedt

de gemeente de mogelijkheid om op lokaal niveau belangrijke waarden te behouden die wezenlijk zijn voor de beleving van natuur en landschap door haar inwoners. Hierbij wordt private financiering ingeschakeld. De gemeente benadert het bedrijfsleven met de vraag wie ervoor voelt om de verantwoordelijkheid voor de beheerskosten van een concreet gebied op zich te nemen. Het bedrijf kan zich hiermee profileren door bijvoorbeeld dit aan de ingang van het terrein te vermelden of op andere wijze. Zie verder het document 'Projectplan Gemeentelijke Natuurmonumenten 'Natuur teruggeven aan de mensen'' door Schaminée en Stortelder, 2015.

- LIFE: LIFE is het programma van de Europese Unie voor de ontwikkeling en uitvoering van het Europese natuur- en milieubeleid. De ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van LIFE in Nederland. Het programma ondersteunt ontwikkelings-, implementatie-, monitoring-, evaluatie- en communicatieprojecten op onder andere het gebied van natuur en biodiversiteit (o.a. verbeteren van Natura 2000 gebieden). Zie voor meer informatie <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/life>.
- INTERREG: INTERREG investeert in innovatieve en duurzame projecten die Europa sterker maken en verschillen tussen regio's en lidstaten verkleinen. Europa wil hiermee de economische verschillen tussen landen verkleinen en stimuleert samenwerkingsprojecten tussen regio's. Voor meer informatie zie: <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/interreg>

Benutten mogelijkheden grondexploitatielwet

De grondexploitatielwet biedt op basis van de nieuwe Wro mogelijkheden om kosten voor aanleg van openbaar groen bij ruimtelijke ontwikkeling/ herstructurering te verrekenen in een exploitatieplan. Daarbij dient wel voldaan te worden aan de criteria van profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit. Zo kunnen conform het 'Besluit ruimtelijke ordening' kosten met betrekking tot gronden buiten het exploitatiegebied worden meegenomen in het

exploitatieplan voor zover het noodzakelijke compensatie van in het exploitatiegebied verloren natuurwaarden, groenvoorzieningen en watervoorzieningen betreft. Binnen het exploitatiegebied kunnen bijvoorbeeld kosten voor voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, groenvoorzieningen, waaronder begrepen openbare parken, plantsoenen, speelplaatsen, trapvelden en speelweiden, natuurvoorzieningen en openbare niet-commerciële sportvoorzieningen en straatmeubilair, speeltoestellen, sierende elementen, kunstobjecten en afrasteringen in de openbare ruimte worden meegenomen in het exploitatieplan. Het exploitatiegebied betreft daarbij het gebied dat wordt begrensd binnen een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan.

Het uitvoeringsprogramma opknippen

De projectenlijst uit hoofdstuk 1 van deel D is voorzien van een prioritering (1,2 of 3). Daarmee is aangegeven dat niet elk project direct uitgevoerd hoeft te worden en maakt het mogelijk om de totale uitvoeringskosten op te splitsen in behapbare delen. Aan de hand daarvan kan vervolgens per jaar afhankelijk van het beschikbare budget gekozen worden op welke projecten de gemeente het betreffende jaar wil inzetten.

Meeliften met andere projecten

Bij de vervanging van bestaand groen of de ontwikkeling van nieuw groen meeliften op de budgetten voor bijvoorbeeld rioolrenovatie. Daar waar vanwege rioolrenovatie groenstructuren moeten wijken, moeten die groenstructuur ook weer terug gebracht worden.

Met name bij de afkoppeling van het hemelwater van het rioolstelsel liggen kansen voor de ontwikkeling van de groenstructuur. De ideale locatie voor de noodzakelijke wadi's en hemelwaterbuffers is namelijk gelegen in de al bestaande groenstructuur. Het hanteren van een integrale aanpak bij de inrichting van de openbare ruimte beperkt de kosten die uiteindelijk nodig zijn voor de aanleg van een bepaalde groenstructuur. Verharding hoeft bijvoorbeeld niet voor een tweede maal opgebroken te worden.

Daarnaast heeft de integrale aanpak als gevolg dat bijvoorbeeld consequent over de ligging van kabels en leidingen nagedacht dient te worden, zodat een kabels- en leidingvrije zone ontstaat ten behoeve van een duurzame openbare groenstructuur. Zo worden onverwachte kosten aan bijvoorbeeld een riolering voorkomen, doordat bomen op voldoende afstand van de riolering staan, zodat de wortels er niet meer in kunnen groeien.

Samenwerken met stakeholders

Wanneer ook belangen van andere overheden of partijen (bijvoorbeeld DSM) in het spel zijn, is het mogelijk om in een samenwerking de kosten voor een groenproject te delen in de vorm van cofinanciering.

Kansen benutten in het groenbeheer door toepassing juiste kwaliteitsniveaus

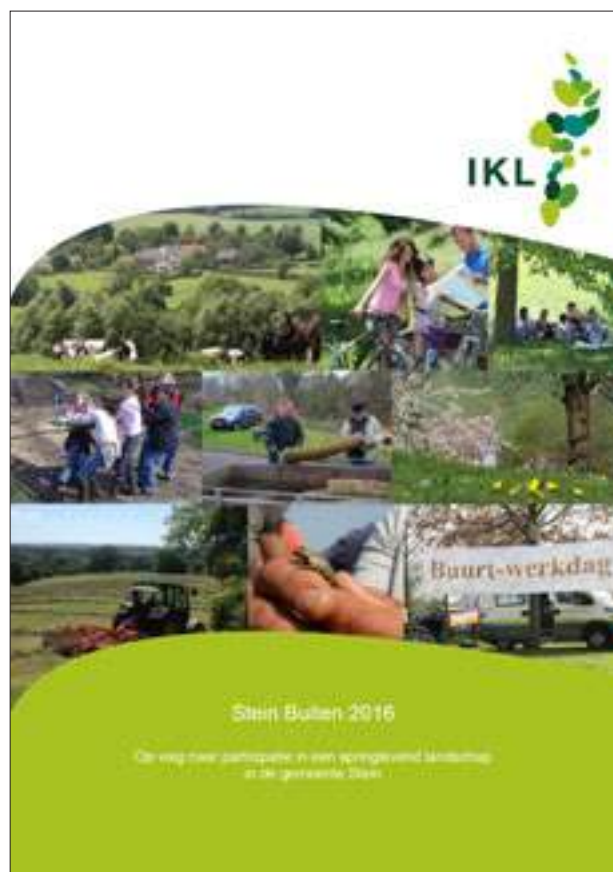
De gewenste groen- en bomenstructuur voor de kernen en het buitengebied omvat met name meer bomen en hagen dan in de huidige situatie aanwezig zijn. Bij de uitwerking van het groenbeheer dienen de grenzen tussen gebiedsbeheertypen op de kaart goed vastgelegd te worden. Zo is beheer en onderhoud conform kwaliteitsniveau voor het buitengebied goedkoper dan beheer en onderhoud conform kwaliteitsniveau woongebieden. Binnen kwaliteitsniveau buitengebied is de groenstructuur namelijk tot op zekere hoogte zelfregulerend en kan deze voor een groot deel worden aangemerkt als natuur, in tegenstelling tot de groenstructuur binnen het kwaliteitsniveau van woongebieden, die een omlooptijd van enkele decennia kent. Dit kwaliteitsniveau omvat namelijk groenstructuren die afhankelijk zijn van beheer en onderhoud om aan het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen voldoen. Voor de ruimtelijke kwaliteit van het stedelijke weefsel zijn deze groenstructuren echter onmisbaar.

Wijziging beheermethode

Door efficiëntere/meer duurzame methodieken te zoeken voor het groenbeheer kunnen kosten uit worden gespaard. In de huidige situatie wordt bijvoorbeeld het Heidekamp park beheerd door een agrariër. Het hooi afkomstig van die grasvelden

Samen bereik je meer

IKL Jaarprogramma

Koeien in het Heidekamppark

is de opbrengst voor de agrariër. Daarmee spaart de gemeente geld uit voor het beheer van deze grasvelden en de afvoer van het hooi. Indien deze methode positieve resultaten levert, dan kan deze proef uitgebreid worden.

Ook wordt bosbeheer ingesteld op basis van de methode geïntegreerd bosbeheer, waarbij houtopbrengst samengaat met natuurontwikkeling en recreatie.

Versobering assortiment

Het openbaar groen in met name de woonwijken wordt gekenmerkt door het gebruik van een grote diversiteit aan plantensoorten. Dit is grotendeels het gevolg van de opeenvolgende decennia waarin de woonwijken zijn gebouwd en de toen heersende filosofie ten aanzien van de toepassing van openbaar groen.

De ene plantensoort is echter de andere niet. Zo zijn niet alle soorten bestand tegen bijvoorbeeld betreding, strooizout, of creëren ze niet genoeg dekking zodat onkruid vrij spel heeft. Met inachtneming van de karakteristieke groenstructuur, de sierwaarde daarvan en het daarbij behorende assortiment openbaar groen kan een versobering in het toegepaste sortiment worden doorgevoerd. De doelstelling daarbij is om de levensduur van het openbaar groen op te rekken en de noodzaak tot het uitvoeren van beheer en onderhoud te beperken. Zo kunnen bodembedekkende plantensoorten worden toegepast, of een hoge plantdichtheid, waardoor de onkruidgroei wordt beperkt. De toegepaste beplanting dient tevens een lange omlooptijd te bezitten, zodat een duurzame groenstructuur ontstaat. Deze versobering vergt een diepte investering in het openbaar groen doordat plantvakken opnieuw dienen te worden ingericht. Deze investering betaalt zich later terug doordat het uit te voeren beheer en onderhoud wordt beperkt en de lange omlooptijd van het groen bijdraagt aan het op peil houden van het groene vermogen van Stein. Dit principe kan op basis van een vervangingsplan of omvormingsplan worden doorgevoerd.

Vanwege de representatieve functie van de centrumgebieden en rotondes blijft hier een versobering van het assortiment beplantingen achterwege. Overigens kan wel gekozen worden voor soorten met een hoge sierwaarde die in hoge dichtheden aan te planten zijn, of bodembedekkend zijn. Zodoende wordt toch rekening gehouden met een beperking van de beheersintensiteit.

Afstoten of verpachten delen van de openbare groenstructuur

In voornamelijk de hoofdgroenstructuur bestaan mogelijkheden om openbaar groen af te stoten of te verpachten. Openbaar groen zou daarbij omgevormd kunnen worden in bijvoorbeeld landbouwgrond.

Daarnaast bestaat echter de mogelijkheid om ruimte te bieden aan initiatieven van bewonersorganisaties, verenigingen of particulieren, voor zover deze passen binnen de kaders van de hoofdgroenstructuur.

De hoofdgroenstructuur biedt tevens ruimte aan nieuwe 'groene' woonconcepten of innovaties uit de energiesector.

Pacht heeft de voorkeur boven de verkoop van gemeentelijke gronden, aangezien de gemeente op die wijze de mogelijkheid behoudt om te sturen in de ontwikkeling van het grondgebruik. Zowel pacht als verkoop levert de gemeente Stein geld op, enerzijds via de pacht, de verkoopprijs en de gemeentelijke belastingen, anderzijds via het wegvallen van de kosten die nodig zijn voor het beheer en onderhoud van de betreffende gronden.

Groen als product

In plaats van het verpachten of verkopen van delen van de groenstructuur kan de gemeente er ook voor kiezen om zelf stadslandbouw of -bosbouw te gaan bedrijven. Dit kan gecombineerd worden met projecten op maatschappelijk gebied, zoals re-integratieprojecten, educatieprojecten, maatschappelijke stages en/of werkverschaffing. Het openbaar groen kan worden gebruikt als 'laboratorium'. In dit 'laboratorium' wordt onderzocht, welke voedings-, bosbouw- en energiegewassen kunnen worden toegepast in het openbaar groen. Daarnaast dient te worden nagegaan hoe 'openbaar' dit groen kan zijn. Betreft het een openbare pluktuin waarin de buurt voor eigen gebruik groente en fruit kan oogsten, wordt de oogst verdeeld via een groente-abonnement, of wordt de oogst op commerciële wijze verhandeld.

Wanneer ingezet wordt op stadslandbouw en dan vooral op voedselproductie dan bestaat de winst voor de gemeente uit het beperken van de kosten voor beheer en onderhoud aan het openbaar groen. Daarnaast kan stadslandbouw op positieve wijze bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken. Tenzij op efficiënte en/of grootschalige manier voedsel geproduceerd wordt, is winst uit de verkoop van deze producten niet te verwachten.

BRONVERMELDING

Baboeram, P., de Jager, J. et al., 'Julianakanaal, Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van kanalen', Rijkswaterstaat, 2014.

Dirks, B., 'Fraai landschap is dé manier om talent te lokken', Volkskrant, 2016.

Geurts, R., 'Beeldkwaliteitsplan Businesspark Stein', Gemeente Stein, 1995.

Hendrix, D., 'Ruimtelijke Structuurvisie Stein 2015-2025', Gemeente Stein, 2015.

Heusschen Copier, 'Landschapsplan IP Catsop', Gemeente Stein, 2010.

Jongen, L., 'Stein Buiten 2016, Op weg naar participatie in een springlevend landschap in de gemeente Stein', IKL, 2016.

Koerkamp, E., 'Groenstructuurvisie Gemeente Stein', Gemeente Stein, 2000.

Maas, J., Beumer, C., 'Onderzoeksvoorstel IBA-ikgroenhet, een onderzoek naar de effecten van vergroening', 2014.

Provincie Limburg, 'Stimuleringsplan Grensmaas', 2008.

Tamboer, L., Remmers, T., 'Groen levert op vele terreinen geld op', 2013.

OVERZICHT LEGENDA EENHEDEN

Legenda gewenste groen- en bomenstructuur buitengebied

	laagterras		recreatieve route - brightlands bikelane
	middenteras		nieuwe infra verbinding
	heuvellandschap		versterken (groene) relatie
	bebouwing; woonstraten, bedrijven		groen accent
	terraswand		bijzondere locatie
	landweer		uitzicht(punt) nieuw
	versterken dorpsrand		uitzicht(punt) bestaand
	versterken KLE in het Maasdal		versterken landschapsecologische hoofdstructuur
	versterken KLE in het heuvellandschap		versterken droge landschapsecologische verbinding
	stimuleren KLE tbv droge ecologische verbinding		versterken natte landschapsecologische verbinding
	zoekgebied groene buffer		
	bos (zie kleurcodering)		
	boomstructuur op hoofdlijnen (zie kleurcodering)		
	hoogstamboomgaard (zie kleurcodering)		
	recreatieve route - bestaand knooppuntenroute		
	recreatieve route - bestaand overig		
	recreatieve route - realiseren, versterken		
			Kleurcodering
			duurzaam behouden
			nieuw
			versterken
			vervangen
			verwijderen

Legenda gewenste groen- en bomenstructuur kernen

Hoofdstructuren

Kleurcodering

	structuur van belang op landschaps-, stadsniveau		duurzaam behouden
	structuur van belang wijk-, dorps-, lokaal landschapsniveau		nieuw
	bomenrij (zie kleurcodering)		versterken
	bomenlaan (zie kleurcodering)		vervangen
	losse bomenlaan (zie kleurcodering)		verwijderen
	begeleidende solitaires (zie kleurcodering)		
	gekandelaberde boom (zie kleurcodering)		
	boomrijke plek (zie kleurcodering)		
	boomgaard (zie kleurcodering)		
	bos/ houtkant (zie kleurcodering)		
	versterken dorpsrand		
	versterken landschappelijke karakteristiek		
	groencluster (zie kleurcodering)		
	cluster van woonstraten		
	cluster bedrijven		
	cluster ontwikkelgebied		
	cluster voorzieningen		

Bomen in woonstraten

	behouden boomarm straatprofiel
	verbeteren/ aanpassen standplaats
	stimuleren groen in voortuinen
	op termijn vervangen
	verwijderen nevenstructuur
	duurzaam behouden en versterken
	duurzaam behouden
	toevoegen groen accent
	specifieke opgave
	optimaliseren

Diversen / bijzonderheden

	markante plek (zie kleurcodering)
	behouden/ versterken entree
	begraafplaats
	kapel
	windmolen
	recreatie
	sport
	zichtrelatie, uitzichtpunt bestaand
	zichtrelatie, uitzichtpunt nieuw
	versterken relatie
	afkoppelen hemelwater
	nieuwe infra (verbinding)

Colofon

bureau VERBEEK landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

contactpersoon: Jeroen Verbeek
adres: Koningin Julianalaan 21a
6071 CB Gulpen
telefoon: +31 (0)43 - 450 30 45

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

Gemeente Stein

contactpersoon: Desiree Sijstermans
adres: Stadhouderslaan 200
6171 KP Stein
telefoon: +31 (0)46-435 93 93

Gemeente Stein

